

รายการอ้างอิง

- โรวิทช์ จันศิริ. ดุริยางคศิลป์ปริทัศน์ (ตะวันตก). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- _____. จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- _____. พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- _____. สาระดนตรีศึกษา: แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- _____. สังคีตนิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- _____. หลักการของโรคภัยสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- _____. "ฮังการีแหล่งดนตรีศึกษา." ครูศาสตร์ 8 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2532): 87-100.
- ดุษณี บริพัตร ณ อุทยาน. "กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ดนตรีและการเคลื่อนไหว"
หลักสูตรประถมศึกษา 2521: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. สุมิตร คุณากร บรรณาธิการ
กรุงเทพมหานคร: บริษัทสารมวลชน จำกัด, 2520.
- ธวัชชัย นาควงษ์. "ระบบการสอนดนตรีแบบโรคภัยกับหลักสูตรดนตรีสากลของประเทศไทย."
มิตรครู 32 (พฤศจิกายน 2533) : 46-47.
- _____. "ระบบการสอนดนตรีแบบโรคภัยกับหลักสูตรดนตรีสากลของประเทศไทย."
มิตรครู 32 (ธันวาคม 2533) : 41-42.

- ธวัชชัย นาควงษ์. "ระบบการสอนดนตรีแบบโรคตายกับหลักสูตรดนตรีสากลของประเทศไทย." ข่าวครูสภา 16 (มีนาคม 2534): 12-14.
- _____. "ระบบการสอนดนตรีแบบโรคตายกับหลักสูตรดนตรีสากลของประเทศไทย" มิตรครู 33 (เมษายน 2534): 53.
- ประคอง กระณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- _____. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- ประคอง สุทธสาร. "การใช้เพลงประกอบการสอนจริยธรรม." กลวิธีการสอนจริยศึกษาและการสอนสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: 2530.
- ผู้ปกครองและครูโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ. อนุสรณ์สาธิตฯ 34. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิชการพิมพ์ จำกัด, 2534.
- พิจิตต์ สวามิภักดิ์. การปรับปรุงการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร: หน่วยเอกสารการสอนปริณายมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- พิชัย ปรัชญานุสรณ์. "จะส่งเสริมดนตรีศึกษากันอย่างไร." วารสารครุศาสตร์ 18 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2532): 9-14.
- วัฒนา มัคคสมัน. การทดลองสอนเร็นไตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริณายมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- वासिष्ठी ज्ञानान्त. "โรค" ย้ายหรือไม่ย้าย. ถนนดนตรี 1 (กรกฎาคม 2530): 47-50.
- วิเชียร วรินทร์เวช. การศึกษามผลการเรียน ความคงทนในการจำและทัศนคติที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี จากการเรียนโดยใช้เทปการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริณายมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

- วิญญู ทรัพย์ะประภา. การจัดการเรียนการสอนดนตรีในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- วิภา คงคากุล. ดนตรีศึกษา: ความเข้าใจในธรรมชาติของดนตรี. ถนนดนตรี 1 (ธันวาคม 2529): 19-22.
- _____. ดนตรีศึกษา : ผลของการเรียนรู้. ถนนดนตรี 1 (กุมภาพันธ์ 2530): 16-19.
- วิรัช ชูสูงเนิน. ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถม. พิษณุโลก: แผนกเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2525.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ท.
- ศึกษาธิการ, - กระทรวง กรมวิชาการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. เพลงวิทยุโรงเรียน ปีการศึกษา 2524. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.
- สุภกร มรกต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงอยู่ของการเรียนรู้ ในดิสกัลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยเพลงพื้นบ้าน อีสานใต้กับเพลงไทยสมัยนิยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุนันท์ สุขเจริญ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในดิสกัลของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนที่ใช้เปียโนกับการสอนที่ใช้บัตรคีย์บอร์ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุมาลี ขจรดำรงกิจ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้อุปกรณ์รีคอร์ดเตอร์และใช้การขับร้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

- สุชา และสุรางค์ จันทน์เอม. การจัดทางจิตวิทยาและการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, 2518.
- อนันต์ ศรีโรสภา. การวัดและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2520.
- อรรวรรณ บรรจงศิลป์. การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- _____. การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2527.
- _____. สาระดนตรี: แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Allen, Elizabeth Leonette. Tonic sol-fa : Its Role in Nineteenth Century Music Literacy in The United Kingdom. Doctoral Dissertation, The University of Alabama, 1989.
- Bergethon, Bjornar And Boardman, Eunice. Musical Growth in the Elementary School. Printed in The United States of America, 1975.
- Brain, Brocklehurst. Response to Music Principle of Music Education. London: Routledge and Kegal Pual, 1971.
- Choksy, Lois. The Kodály Context: Creating an Environment for Musical Learning. Englewood, Cliffs, New Jersey. Printed in the United States of America, 1981.
- _____. The Kodály Method Comprehensive Music Education from Infant to Adult. Englewood, Cliffs, New Jersey. Printed in the United States of America, 1974.

- Eőssze László. Zoltán Kodály His Life in Pictures and Documents. Budapest: Corvina, 1982
- Herboly-Kocsár, Ildikó. Teaching of Polyphony, Harmony and Form in Elementary School. Budapest-Kecskemét, 1984.
- Hensley, Susan Elizabeth. A Study of the Musical Achievement of Elementary Students Taught by The Memphis City Curriculum Guide and Students Taught by the Traditional Approach. Doctoral Dissertation, The Louisiana State University and Agricultural and Mechanical Col, 1981.
- Houlahan, Micheal Brendan. A Methodology for Teaching Ear Training, Sight Singing and Harmony at the College Level Based on the Concept of Zoltán Kodály (Hungary). Doctoral Dissertation, The Catholic University of America, 1989.
- Howard, Hyman Taubman. How to Bring up Your Children to Enjoy Music. New York: Hanover House, 1958.
- Hudgens, Cecilia Kay Knox. A Study of the Kodály approach to music teaching and an investigation of four Approaches to the teaching of selected skills in first grade music classes. Doctoral Dissertation, University of North Texas, 1987.
- Kite, Thomas Stephen. The Organization of American Kodály Educators: Its History And Impact On American Music Education. Doctoral Dissertation, University of Houston, 1985.
- Mussen, Paul H. et al. Child Development and Personality. New York: Harper and Row, 1984.
- Szőnyi, Erzsébet. Kodály's Principles in Practice. Printed in Hungary, 1973.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ว่าที่ ร้อยตรี อวบ เหมะรัชตะ
คณะกรรมการศูนย์เทคโนโลยีฯ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ กระทรวงศึกษาธิการ
อาจารย์พิเศษ ในระดับอุดมศึกษาหลายสถาบัน
2. รองศาสตราจารย์ โภทวิทย์ ชันชศิริ
อาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย นาควงษ์
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. อาจารย์พิชัย ปรัชญานุสรณ์
อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาดนตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักดนตรีบำบัด
5. อาจารย์พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์
อาจารย์ภาคดนตรี สหวิทยาลัยอีสานใต้ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณค่าระดับความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สากลขั้นพื้นฐาน

1.1 การคำนวณค่าระดับความยาก (Level of Difficulty) ใช้สูตร

$$P = \frac{R_u + R_L}{2f}$$

เมื่อ P = ค่าระดับความยาก

R_u = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

R_L = จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

f = จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มซึ่งต้องมีเท่ากัน

(ประคอง วรรณสุต, 2535)

1.2 ค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) ใช้สูตร

$$D = \frac{R_U - R_L}{f}$$

เมื่อ D = ค่าอำนาจจำแนก

R_u = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

R_L = จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

f = จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มซึ่งต้องมีเท่ากัน

(ประคอง วรรณสุต, 2535)

ตัวอย่างการคำนวณค่าระดับความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบข้อที่ 1

ข้อมูล

$$R_u = 18 \quad R_L = 8 \quad f = 20$$

ค่าระดับความยาก

$$P = \frac{R_u + R_L}{2f} = \frac{18 + 8}{2(20)} = 0.65$$

ค่าอำนาจจำแนก

$$D = \frac{R_u - R_L}{f} = \frac{18 - 8}{20} = 0.50$$

ตารางที่ 9 ค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คณิตศาสตร์ชั้นพื้นฐาน

ข้อ	จำนวนผู้ตอบถูก		ค่าระดับความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)
	กลุ่มสูง (R _U)	กลุ่มต่ำ (R _L)		
1	18	8	0.65	0.50
2	16	12	0.70	0.20
3	13	8	0.53	0.25
4	18	14	0.80	0.20
5	7	3	0.25	0.20
6	15	10	0.63	0.25
7	18	13	0.78	0.25
8	16	11	0.68	0.25
9	19	15	0.85	0.20
10	16	12	0.70	0.20
11	17	12	0.73	0.25
12	11	7	0.45	0.20
13	14	6	0.50	0.40

ตารางที่ 9 ค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 คนตรีสาขากลั่นพื้นฐาน (ต่อ)

ข้อ	จำนวนผู้ตอบถูก		ค่าระดับความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)
	กลุ่มสูง (R _U)	กลุ่มต่ำ (R _L)		
14	15	7	0.55	0.40
15	19	12	0.78	0.35
16	19	13	0.80	0.30
17	19	13	0.80	0.30
18	19	13	0.80	0.30
19	15	11	0.65	0.20
20	18	10	0.70	0.40
21	18	9	0.68	0.45
22	16	9	0.63	0.35
23	11	3	0.35	0.40
24	14	9	0.58	0.25
25	19	13	0.80	0.30
26	11	7	0.45	0.20
27	13	9	0.55	0.20
28	17	12	0.73	0.25
29	17	9	0.65	0.40
30	14	10	0.60	0.20

$$\Sigma X = 770$$

$$\Sigma X^2 = 15866$$

$$\Sigma Pg = 6.319$$

2. การคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สากลชั้นพื้นฐาน วิชาสูตร

$$KR20 : r_{xx} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบทดสอบ

k = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง ($q = 1-p$)

q = สัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อผิด

pq = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ (ผลคูณของสัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกและตอบผิด)

Σpq = เป็นผลบวกของ pq ทุกข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดลองทั้งหมด

$$= \frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N} \right)^2$$

(ประคอง กรรณสูต, 2535)

การคำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สากลชั้นพื้นฐาน

$$\begin{aligned} \text{หา } S_x^2 &= \frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N} \right)^2 \\ &= \frac{15866}{40} - \left(\frac{770}{40} \right)^2 \\ &= 26.09 \end{aligned}$$

ข้อมูล

$$s_x^2 = 26.09 \quad \sum pq = 6.319 \quad k = 30$$

$$\begin{aligned} \text{KR20 : } r_{xx} &= \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_x^2} \right] \\ &= \frac{30}{30-1} \left[1 - \frac{6.319}{26.09} \right] \\ &= 1.0345 \times (1 - 0.2422) \\ &= 1.0345 \times 0.7578 \\ &= 0.78 \end{aligned}$$

ดังนั้น ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากล
ชั้นพื้นฐาน = 0.78

3. การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน คะแนนทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้องและ
ไม่มีดนตรีประกอบร้อง และคะแนนทักษะการอ่านโน้ต

3.1 การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

(ประคอง กรรณสูต, 2535)

3.2 การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

 $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด $\sum X^2$ คือ ผลรวมกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูต, 2535)

ตารางที่ 10 คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ กลางเทอม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ของกลุ่ม
ทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

คู่ที่	กลุ่มทดลองที่ 1		กลุ่มทดลองที่ 2		D	D ²
	X ₁	X ₁ ²	X ₂	X ₂ ²		
1	95	9029	96	9216	1	1
2	95	9029	94	8836	-1	1
3	94	8836	93	8649	-1	1
60	70	4900	71	5041	1	1
รวม ($\sum$)	5198	451912	5193	450965	5	37

กลุ่มทดลองที่ 1

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{5198}{60} = 86.63$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60(451912) - (5198)^2}{60(60-1)}} = 5.19$$

กลุ่มทดลองที่ 2

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{5193}{60} = 86.55$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60(450965) - (5193)^2}{60(60-1)}} = 5.06$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ	คะแนนทักษะทางดนตรี							คะแนน รวม (X_i)	คะแนน รวม ยกกำลัง สอง (X_i^2)
		การฟัง	การร้องเพลง (มีดนตรี)	การร้องเพลง (ไม่มีดนตรี)	การเต้น เครื่องดนตรี	การเคลื่อนไหว	การคิด สร้างสรรค์	การ อ่านโน้ต		
		30	10	10	10	10	10	10		
1	23	10	10	10	10	10	10	10	93	8649
2	25	9.5	10	9	10	7.5	10	10	91	8281
3	24	10	10	10	10	10	10	10	94	8836
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
60	11	2.5	7	7	2.5	10	5	2.5	47.5	2256.25
รวม									4604.5	362422.25

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{4604.5}{60} = 76.74$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 362422.25 - (4604.5)^2}{60(60-1)}} = 12.40$$

ตารางที่ 12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2

คนที่	คะแนน แบบทดสอบ	คะแนนทักษะทางดนตรี							คะแนน รวม (X_i)	คะแนน รวม ยกกำลัง สอง (X_i^2)	
		การฟัง	การร้องเพลง (มีดนตรี)	การร้องเพลง (ไม่มีดนตรี)	การเล่น เครื่องดนตรี	การเคลื่อนไหว	การคิด สร้างสรรค์	การ อ่านโน้ต			
	30	10	10	10	10	10	10	10	100		
1	12	10	8.5	8.5	10	10	10	7.5	76.5	5852.25	
2	26	10	10	9	10	5	10	5	86	7396	
3	14	10	9	8	10	10	10	5	76	5776	
...											
...											
60	6	3	6	6	2.5	6.5	6	2.5	38.5	1482.25	
									รวม	4100.5	291396.25

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{4100.5}{60} = 68.34$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 291396.25 - (4100.5)^2}{60(60-1)}} = 13.75$$

ตารางที่ 13 ผลต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สากลชั้นพื้นฐาน หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

คู่ที่	d	d ²
1	16.5	272.25
2	4.5	20.25
3	18.0	324.0
.		
.		
.		
60	9.0	81.0
รวม (Σ)	504.0	14099.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 คะแนนทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้อง หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

คู่ที่	กลุ่มทดลองที่ 1		กลุ่มทดลองที่ 2		D	D ²
	X ₁	X ₁ ²	X ₂	X ₂ ²		
1	10	100	8.5	72.25	1.5	2.25
2	10	100	10	100	0	0
3	10	100	9	81	1	1
.						
.						
.						
60	7	49	6	36	1	1
รวม (Σ)	521	4644	473.5	3925.25	47.5	256.25

กลุ่มทดลองที่ 1

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{521}{60} = 8.68$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 4644 - (521)^2}{60(60-1)}} = 1.43$$

กลุ่มทดลองที่ 2

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{473.5}{60} = 7.89$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 3925.25 - (473.5)^2}{60(60-1)}} = 1.79$$

ตารางที่ 15 คะแนนทักษะการร้องเพลงไม่มีดนตรีประกอบร้อง หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

คู่ที่	กลุ่มทดลองที่ 1		กลุ่มทดลองที่ 2		D	D ²
	X ₁	X ₁ ²	X ₂	X ₂ ²		
1	10	100	8.5	72.25	1.5	2.25
2	9	81	10	100	-1	1
3	10	100	8	64	2	4
.						
.						
.						
60	7	49	6	36	1	1
รวม (Σ)	506.5	4416.25	443.5	3459.25	63	275.5

กลุ่มทดลองที่ 1

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{506.5}{60} = 8.44$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 4416.25 - (506.5)^2}{60(60-1)}} = 1.54$$

กลุ่มทดลองที่ 2

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{433.5}{60} = 7.39$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 3459.25 - (433.5)^2}{60(60-1)}} = 1.75$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 คะแนนทักษะการอ่านร่นัด หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

คู่ที่	กลุ่มทดลองที่ 1		กลุ่มทดลองที่ 2		D	D ²
	X ₁	X ₁ ²	X ₂	X ₂ ²		
1	10	100	7.5	56.25	2.5	6.25
2	10	100	5	25	5	25
3	10	100	5	25	5	25
.						
.						
.						
60	2.5	6.25	2.5	6.25	0	0
รวม (Σ)	514.5	4588.25	324.5	1951.25	190	898

กลุ่มทดลองที่ 1

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{514.5}{60} = 8.58$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 4588.25 - (514.5)^2}{60(60-1)}} = 1.73$$

กลุ่มทดลองที่ 2

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} = \frac{324.5}{60} = 5.41$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} = \sqrt{\frac{60 \times 1951.25 - (324.5)^2}{60(60-1)}} = 1.82$$

4. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน คะแนนทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้องและไม่มีดนตรีประกอบร้อง และทักษะการอ่านโน้ต หลัง การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ $\sum D$ = ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่

$\sum D^2$ = ผลรวมของกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนที่สัมพันธ์กันแต่ละคู่

N = จำนวนคู่ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

(ประคอง กรรณสูต, 2535)

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ชั้น
พื้นฐาน หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$$t = \frac{504}{\sqrt{\frac{60 \times 14099 - (504)^2}{60-1}}}$$

$$= \frac{504}{100.16}$$

$$t = 5.03$$

ในกรณีนี้ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $(N-1) = (60-1) = 59$
จากการเปิดตารางค่า t .05 $t_{59} = 2.00$

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้อง
หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$$t = \frac{47.5}{\sqrt{\frac{60 \times 256.25 - (47.5)^2}{60-1}}}$$

$$= \frac{47.5}{14.91}$$

$$t = 3.19$$

ในกรณีนี้ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $(N-1) = (60-1) = 59$
จากการเปิดตารางค่า t .05 $t_{59} = 1.67$

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการร้องเพลงไม่มีดนตรีประกอบร้อง
หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$$t = \frac{63}{\sqrt{\frac{60 \times 275.5 - (63)^2}{60-1}}}$$

$$= \frac{57}{14.59}$$

$$t = 3.91$$

ในกรณีนี้ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $(N-1) = (60-1) = 59$
จากการเปิดตารางค่า t .05 $t_{59} = 1.67$

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนทักษะการอ่านรันท หลังการทดลองระหว่าง
กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$$t = \frac{190}{\sqrt{\frac{60 \times 898 - (190)^2}{60-1}}}$$

$$= \frac{190}{17.36}$$

$$t = 10.94$$

ในกรณีนี้ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $(N-1) = (60-1) = 59$
จากการเปิดตารางค่า t .05 $t_{59} = 1.67$

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนวิชาดนตรี กลางเทอม ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2536 กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$$t = \frac{5}{\sqrt{\frac{60 \times 37 - (5)^2}{60-1}}}$$

$$= \frac{5}{6.10}$$

$$= 0.82$$

าณกรณินี้ขึ้นแห่งความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $(N-1) = (60-1) = 59$
จากการเปิดตารางค่า $t_{.05} t_{59} = 2.00$

5. การทดสอบภาวะความแปรปรวนของคะแนนวิชาดนตรีกลางเทอม ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2536 ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

สูตร

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

เมื่อ S_1^2 ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลองที่ 1

S_2^2 ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลองที่ 2

(ประคอง กรรณสูต , 2535)

$$\text{แทนค่า } S_1^2 = (5.19)^2$$

$$S_2^2 = (5.06)^2$$

$$F = \frac{(5.19)^2}{(5.06)^2}$$

$$= \frac{26.94}{25.60}$$

$$F = 1.05$$

ชั้นแห่งความเป็นอิสระมี 2 ค่า เป็น $(N-1)$ ทั้ง 2 ค่า คือ $(60-1)$ และ $(60-1)$ เป็น 59, 59 จากการเปิดตารางค่า $F_{.05, 59, 59} = 1.53$ ค่า $F = 1.05 < 1.53$ ดังนั้น ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
แผนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 36 แผนคือ

1. แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของKodály 18 แผน ใช้น้กับกลุ่มที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของKodály
2. แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของBergethon and Boardman 18 แผน ใช้น้กับกลุ่มที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของBergethon and Boardman

โดยทั้งสองกลุ่มใช้น้เนื้อหาและเพลงบังคับเหมือนกัน แต่จะต่างกันตรงที่วิธีการสอน กิจกรรม การเน้นทักษะทางดนตรี และการใช้น้เพลงประกอบ ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน

แผน การสอนที่	เรื่อง/เนื้อหา	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของKodály)	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของBergethon and Boardman)	เพลงบังคับ	เพลงประกอบ	การประเมินผล
1	ชื่อและคำของโน้ต เจบีค 1 ชั้น (๒) และค้วหยุดของค้ว เจบีค 1 ชั้น (๑)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต (IT อ่านว่า ทีที) 3. ทักษะการเคลื่อนไหว	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	เปิดอาบน้ำ	Mary had a little lamp	
2	ชื่อและคำของโน้ต ค้วขาว (๒) และ ค้วหยุดของค้วขาว (๓)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต (๒ อ่านว่า พู-อู) 3. ทักษะการฟัง	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ล่องเจ้า- พระยา	เจ้าพระยา จาก The Chaophraya Chorus	
3	ชื่อและคำของโน้ต ค้วกลม (๐) และ ค้วหยุดของค้วกลม (๓)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต (๐ อ่านว่า ทว-อว-อว-อว)	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	หลับคิ้วสุข		
4	โน้ตค้วฟ้า	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการคิดสร้าง สรรค์	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	โศก เร มี ฟา แมงมุมลาย		

แผน การสอนที่	เรื่อง/เนื้อหา	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของKodály)	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของBergethon and Boardman)	เพลงบังคับ	เพลงประกอบ	การประเมินผล
5	จับตัวที่	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการฟัง 3. ทักษะการอ่านโน้ต	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ฟังเสียงเพลง	โร เเร มี	
6	เครื่องหมายกำหนด จังหวะ $\frac{3}{4}$	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการฟัง 3. ทักษะการอ่านโน้ต	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ข่าเพลง	ฉิ่งฉับ	
7	เครื่องหมายกำหนด จังหวะ $\frac{4}{4}$	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการฟัง	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	กอไฟ		
8	วรรคเพลง	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการฟัง 3. ทักษะการคิดสร้าง สรรค์ 4. ทักษะการอ่านโน้ต	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ข่อมาลี	Twinkle Twinkle little star ลา มะลี ลา	
9	ประโยคของเพลง	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการคิด สร้างสรรค์	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	วันรื่นเริง		

แผน การสอนที่	เรื่อง/เนื้อหา	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของKodaly)	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของBergethon and Boardman)	เพลงบังคับ	เพลงประกอบ การประเมินผล
10	ความหลากหลายของ จังหวะ (rhythmic variants)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการฟัง 3. ทักษะการอ่านโน้ต 4. ทักษะการเล่นเครื่อง ดนตรี	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ขานรำ	โลครักใคร รักใคร
11	ความหลากหลายของ ทำนอง (melodic variants)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการเคลื่อนไหว	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	นิ้วเสียงคน แฉวเรือ	
12	การร้องเพลงประสาน เสียงแบบราวนด์ (round)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	เสียงซุ่ม เสียงซอ เสียงกลอง	Are you sleeping
13	การร้องเพลงประสาน เสียงแบบเดสแคนท์ (descant)	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการฟัง	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	นกน้อย	

แผน การสอนที่	เรื่อง/เนื้อหา	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของKodály)	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของBergethon and Boardman)	เพลงบังคับ	เพลงประกอบ	การประเมินผล
14	เครื่องดนตรีสากล	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการเล่น เครื่องดนตรี 4. ทักษะการฟัง	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	เครื่อง ประกอบ จังหวะ	นิทานเพลง Peter and the wolf	
15	เครื่องดนตรีไทย	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการเล่น เครื่องดนตรี	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	พม่าเขว		
16	การเล่นดนตรี	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการเล่น เครื่องดนตรี	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ชวา		
17	การเล่นอังกะลุง	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต 3. ทักษะการเล่น เครื่องดนตรี	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	ชวา		

แผน การสอนที่	เรื่อง/เนื้อหา	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของKodály)	ทักษะที่เน้น (แนวคิดของBergethon and Boardman)	เพลงบังคับ	เพลงประกอบ	การประเมินผล
------------------	----------------	-----------------------------------	--	------------	------------	--------------

18	อารมณ์ของเพลง	1. ทักษะการร้องเพลง 2. ทักษะการอ่านโน้ต	ทักษะทางดนตรีทั้ง 6 ด้าน	แสงดาว		
----	---------------	--	-----------------------------	--------	--	--

ทดสอบหลังสอน
(Post-test)
และวัดทักษะ
ทางดนตรี

- หมายเหตุ 1. ทักษะที่เน้น หมายถึง ทักษะที่เน้นให้นักเรียนปฏิบัติได้ในแต่ละชั่วโมง การสอนตามแนวคิดของKodályในแต่ละชั่วโมงจะเป็นทักษะการร้องเพลงและอ่านโน้ต บางทักษะจะเป็นบางชั่วโมง ส่วนการสอนตามแนวคิดของBergethon and Boardman ทุกชั่วโมงจะเน้นทักษะทั้ง 6 ด้าน ผสมผสานกันคือ ทักษะการฟัง ทักษะการร้องเพลง ทักษะการเล่นเครื่องดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ทักษะการคิดสร้างสรรค์และทักษะการอ่านโน้ต
2. เพลงบังคับ หมายถึง เพลงที่นักเรียนต้องร้องได้ถูกต้องและไพเราะ
3. เพลงประกอบ หมายถึง เพลงที่ใช้ประกอบการเรียนทักษะต่าง ๆ ทางดนตรี ซึ่งไม่จำเป็นต้องร้องได้

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน(แผนที่ 1)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น(๑)
 และตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๔)
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของKodály)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากล
2. ตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๔) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงียบของเสียงดนตรีชั่วขณะ ซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลง เบ้ตอาบน้ำได้ถูกต้อง
2. เคาะจังหวะตบและจังหวะทํานองตามบทเพลงได้
3. บอกความหมาย และค่าของโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑) และตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๔) ได้ถูกต้อง
4. แสดงทําประกอบเพลงตามที่ครูสอนได้
5. อ่านจังหวะทํานองเพลง เบ้ตอาบน้ำแบบทํา-ที่ที่ได้
6. อ่านโน้ตเพลง เบ้ตอาบน้ำตามสัญลักษณ์มือได้

เนื้อหา

1. โน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากลที่ใช้แทนเสียงดนตรี ถ้ากำหนดให้โน้ตตัวดำ (๑) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑) จะมีค่าเท่ากับ $1/2$ จังหวะ หรือโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑๑) 2 ตัว จะมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ
2. ตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๔) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงียบของเสียงดนตรีชั่วขณะ ซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๑)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนร้องเพลงที่เคยร้องได้แล้ว เช่น เพลงกระต่ายกับเต่า เพลง มาเรียนดนตรีกันเถอะ เพลงมะลิลา ครูเป็นผู้อำนวยการเพลง
2. ครูชวนนักเรียนสนทนาถึงเรื่องความเป็นอยู่และประโยชน์ของเบ็ด แล้วให้ทุกคนทำท่าเดินเลียนแบบท่าเบ็ด

ขั้นสอน

1. ครูร้องเพลงเบ็ดอาบน้ำให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
  2. ให้นักเรียนลองร้องเพลงเบ็ดอาบน้ำพร้อมกับครู 1-2 เที่ยว
  3. ครูบอกเนื้อเพลงเบ็ดอาบน้ำทีละท่อน ให้นักเรียนพูดตาม
  4. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงเบ็ดอาบน้ำ
  5. นักเรียนร้องเพลงเบ็ดอาบน้ำรายล้าหลัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไข
- จนถูกต้อง
6. ครูตบจังหวะในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีในบทเพลงเบ็ดอาบน้ำ ให้นักเรียนตบมือตาม

หลังจากนั้นตบจังหวะตบ เพื่อให้มีความรู้สึกเปรียบเทียบกับจังหวะทานอง

7. ครูตบจังหวะรูปแบบเดิม (ในข้อ 6) และให้นักเรียนอ่านออกเสียงคือ
 ทา ที ที ทา อัม ( )
 ทิม ริทที ทา อัม ( )
8. นักเรียนตบมือตามจังหวะทานองเพลงเบ็ดอาบน้ำทั้งเพลง แล้วให้นักเรียนบอกว่าช่วงเนื้อเพลงช่วงใดที่มีรูปแบบจังหวะเหมือนกับในข้อ 6 หรือข้อ 7

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงเบ็ดอาน้ำ

เพลงเบ็ดอาน้ำ

เนื้อร้อง ทานอง สุกรี ไรโรเลิศ

ก้าม ก้าม ก้าม ก้าม เบ็ด อาน น้ำ ใน คลอง

ตา ก็ จ้อง แล มอง เพราะใน คลอง มี หอย ปลา ฟู

ก้าม ก้าม ก้าม ก้าม เบ็ด อาน น้ำ ใน คู

ตา ก็ จ้อง แล คู เพราะ ใน คู มี หอย ฟู ปลา

หมายเหตุ ขอแก้ไขเรขาคณิตที่ 4, 8, 12, 16 จากเดิม $\downarrow \cdot \cdot \downarrow$ เป็น $\downarrow \cdot \cdot \downarrow$
เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน(แผนที่ 2)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตตัวขาว(๑) และตัวหยุดของตัวขาว(—)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของKodály)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวขาว(๑) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากล
2. ตัวหยุดของตัวขาว(—) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงิบของเสียงดนตรีชั่วขณะซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวขาว(๑)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงส้องเจ้าพระยาได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายและค่าของโน้ตตัวขาว(๑) และตัวหยุดของตัวขาว(—) ได้ถูกต้อง

3. ตบจังหวะทำนอง(rhythm of the melody) ตามบทเพลงได้
4. อ่านจังหวะทำนองเพลงส้องเจ้าพระยาแบบ ทา-ทีทีได้
5. อ่านโน้ตเพลงส้องเจ้าพระยาตามสัญญาณมือได้
6. ทำท่าพายเรือตามจังหวะ | ๑ ๑ | ๑ | ๑ | ได้ลงจังหวะ

เนื้อหา

1. โน้ตตัวขาว(๑) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากลที่ใช้แทนเสียงดนตรี ถ้ากำหนดให้โน้ตตัวขาว(๑) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โน้ตตัวขาว(๑) จะมีค่าเท่ากับ 2 จังหวะ
2. ตัวหยุดของตัวขาว(—) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงิบของเสียงดนตรีชั่วขณะซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวขาว(๑)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนร้องเพลงเปิดอาน้ำและทบทวนคำของรัตนตัว เขบีตหนึ่งชั้น (๒) และตัวหยุดของตัว เขบีตหนึ่งชั้น (๗)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องแม่น้ำเจ้าพระยาว่ามีแหล่งกำเนิดอย่างไรไหลผ่านจังหวัดใดบ้าง มีความสำคัญอย่างไรต่อประชาชนชาวไทย

ขั้นสอน

1. ครูร้องเพลงส่งเจ้าพระยาให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. ครูบอกเนื้อเพลงส่งเจ้าพระยาที่ละวรรค ให้นักเรียนพูดตาม
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงส่งเจ้าพระยาพร้อมกัน
4. นักเรียนร้องเพลงส่งเจ้าพระยาโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
5. ครูร้องเพลงส่งเจ้าพระยาให้นักเรียนฟัง นักเรียนยกมือเมื่อครูร้องถึงเนื้อร้องคำที่มีเสียงยาว
6. ครูนำแผนภูมิจังหวะท่อนองเพลงส่งเจ้าพระยาให้นักเรียนดู ถามนักเรียนว่าตำแหน่งใดที่ครูร้องเนื้อร้องคำที่มีเสียงยาว และตำแหน่งใดที่ครูหยุดเสียง 2 จังหวะ แล้วครูบอกนักเรียนว่าตำแหน่งนั้นคือรัตนตัวขาว (๑) อ่านว่า ฑู-อู มีอัตราจังหวะ 2 จังหวะ ส่วนตำแหน่งที่หยุดเสียงคือตำแหน่งของตัวหยุดของตัวขาว (-๑) จะไม่ออกเสียง
7. ครูตบจังหวะท่อนองเพลงส่งเจ้าพระยาจากแผนภูมิ นักเรียนอ่านแบบ ทา-ทีที แล้วนักเรียนลองตบจังหวะท่อนองเพลงส่งเจ้าพระยาพร้อมกับอ่านจังหวะท่อนองแบบ ทา-ทีที ด้วย
8. นักเรียนตบมือและอ่านจังหวะท่อนองตาม pattern $\left| \begin{array}{|c|c|} \hline 1 & 1 \\ \hline \end{array} \right| \begin{array}{|c|} \hline ๑ \\ \hline \end{array} \left| \begin{array}{|c|} \hline \text{จนคล่อง} \\ \hline \end{array} \right|$ แล้วครูให้นักเรียนหาคำแห่งรัตน $\left| \begin{array}{|c|c|} \hline 1 & 1 \\ \hline \end{array} \right| \begin{array}{|c|} \hline ๑ \\ \hline \end{array} \left| \begin{array}{|c|} \hline \text{ในเพลงส่งเจ้าพระยาว่าอยู่ที่ใดบ้าง ครู} \\ \hline \end{array} \right|$ จิตเส้นใต้

9. นักเรียนอ่านสัญญาณมือ ซึ่งครูนำมาจากแต่ละวรรคของเพลงล่องเจ้าพระยา
ในข้อ 7 ได้แก่

ล ช	ม
ต ร	ม
ร ม	ช
ล ต	ร
ช ล	ค

10. นักเรียนจัดแถวเป็นสี่แถว ผู้ชาย 2 แถว ผู้หญิง 2 แถว ยืนสลับกัน ห่างกัน
พอประมาณ สมมติเป็นเรือ 2 ลำ

~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'
~0 0'   ~0 0'

แถวผู้ชายทำท่าจับพาย ๆ ไปทางขวา แถวผู้หญิงทำท่าจับพาย ๆ ไปทางซ้าย ยืนพายอยู่กับที่
รอยใช้มือพายให้เข้ากับจังหวะตามที่กำหนดให้เท่านั้นคือ | ๑๑ | ๑ | ตรงจังหวะ ๓-๔ ให้
นักเรียนลากพายจนครบ 2 จังหวะ เมื่อนักเรียนยืนพายอยู่กับที่คล่องแล้ว ลองให้นักเรียนก้าว
เดินในจังหวะ ก้าว ก้าว ก้าว-ชิด (ทา ทา ๓-๔) พร้อมกับพายเรือเหมือนเดิม

11. ครูเปิดเทปเพลงเจ้าพระยา จากวง The Chaophraya Chorus ให้นักเรียน
ฟัง ช่วงที่มีเสียงเห่ นักเรียนอ่านโน้ตจากสัญญาณมือคือโน้ตตัว ม ร ต ล และช่วงที่เป็นเนื้อเพลง
จะมีหลายตอนที่มีจังหวะท่อนอง ทา ทา ๓-๔ เมื่อนักเรียนฟังถึงตอนนั้น ๆ ให้ยกมือขึ้น

ชั้นสรุป

1. นักเรียนอ่านรันทจากสัญญาณมือของครู ได้แก่

ม-ร	ค-
-----	----

ร-ม	ค-
-----	----

ม-ช	ม-
-----	----

ชชชม	ค-
------	----

2. นักเรียนร้องเพลงส่องเจ้าพระยา และอ่านรันทเพลงส่องเจ้าพระยาตามสัญญาณมือของครู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงส่องเจ้าพระยา

เพลงส่องเจ้าพระยา

เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไกรเลิศ

ล่อง เรือ น้อย ลอย ไป ใน ลำ เจ้า พระ ยา

รัน นี้ เรา เริง ร่า มา ร้อง เพลง เท่ เรือ เพลิน ใจ

เฮ้ เฮ้ เฮ้ เฮ้ เท่ เฮ้ เฮ้ เท่ เฮ้ เฮ้

เท่ เฮ้ เฮ้ สบาย ใจ ไม่ มี ใคร เหมือน

หมายเหตุ ขอนกัโฆรนัดห้องที่ 4,8,12,16 จากเดิม $\left| \text{♩} \cdot \text{♩} \right|$ เป็น $\left| \text{♩} \right|$ เพื่อให้
สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แผนภูมิจังหวะทำนองเพลงส่องเจ้าพระยา

ม ช ล ช ช ม ร ต ร ม
 ล ค ล ช ม ร ช ม ต ร ม ช
 ม ร ม ร ต ร ค ล ค ร
 ม ช ค ช ค ล ม ช ล ค

3. เครื่องเล่นเทบกับเทบเพลงเจ้าพระยา

4. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

ลา, โด เร มี ซอล ลา ที โด

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงสวดเจ้าพระยา
2. การบอกความหมายและค่าของโน้ตตัวขาว (♩) และตัวหยุดของตัวขาว (—|—)
3. การตบจังหวะทำนองตามบทเพลง
4. การอ่านจังหวะทำนองเพลงสวดเจ้าพระยา แบบ ทา-ทีที
5. การอ่านโน้ตเพลงสวดเจ้าพระยาตามสัญญาณมือ
6. การทำท่าพายเรือตามจังหวะ | ♩ ♩ | ♩ | ได้ลงจังหวะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน(แผนที่ 3)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตตัวกลม(๐) และตัวหยุดของตัวกลม(—)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของKodály)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวกลม (๐) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากล
  2. ตัวหยุดของตัวกลม(—) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงิบของเสียงดนตรี
- ช่วงเวลาซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวกลม (๐)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงหลับด้วยสุขได้ถูกต้อง
2. บอกความหมาย และค่าของโน้ตตัวกลม(๐) และตัวหยุดของตัวกลม(—) ได้
3. ตบจังหวะทำนอง(rhythm of the melody) ตามบทเพลงได้
4. อ่านโน้ตเพลงหลับด้วยสุขตามสัญญาณมือได้
5. เล่นเกมจับโน้ตใส่ห้องได้

เนื้อหา

1. โน้ตตัวกลม (๐) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะโน้ตสากลที่ชี้แทนเสียงดนตรี ถ้ากำหนดให้โน้ตตัวกลม (๐) 1 ตัว มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โน้ตตัวกลม (๐) 1 ตัว ก็จะมีค่าเท่ากับ 4 จังหวะ
2. ตัวหยุดของตัวกลม (—) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงิบของเสียงดนตรีช่วงเวลาซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวกลม (๐)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้น สนทนา

1. นักเรียนร้องเพลงสองเจ้าพระยาและบทวนคำของรัตนตัวขาว (ด) และตัวหยุดของตัวขาว (—)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องขลุ่ย กล่าวถึงลักษณะของขลุ่ย ลักษณะของเสียง ลักษณะการจับขลุ่ย ตลอดจนเสียงขลุ่ยที่เกิดจากการเป่า

ขั้น สอน

1. ครูร้องเพลงหลับด้วยสุซาให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. ครูบอกเนื้อเพลงหลับด้วยสุซาที่ละวรรค ให้นักเรียนพูดตาม
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงหลับด้วยสุซาพร้อมกัน
4. นักเรียนร้องเพลงหลับด้วยสุซาครัดยลัฬัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
5. ครูร้องเพลงหลับด้วยสุซาให้นักเรียนฟัง นักเรียนยกมือเมื่อครูร้องถึงเนื้อร้องคำที่มีเสียงยาว และบอกคำที่มีเสียงยาวแก่ครู เมื่อครูร้องจบแล้ว
6. ครูนำแผนภูมิเพลงหลับด้วยสุซาให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่า ตำแหน่งใดที่ครูร้องเนื้อร้องคำที่มีเสียงยาว ครูอธิบายว่าตำแหน่งนั้นเป็นรัตนตัวกลม อ่านว่า ทา-อา-อา-อา
7. ครูนำบัตรคำภาพรถยนต์ไม่มีล้อให้นักเรียนดูแล้วบอกนักเรียนว่ารถยนต์จะเล่นได้ไหม (ไม่ได้) ครูนำบัตรคำภาพรถยนต์ไปติดตรงรัตนตัวกลมในแผนภูมิเพลง แล้วบอกว่าจะให้หยุดเสียง ไม่ออกเสียงตรงตำแหน่งนั้น ๆ นักเรียนตบมือตามจังหวะทำนองเพลงหลับด้วยสุซา แต่เมื่อถึงตรงตำแหน่งรถยนต์จะไม่ตบมือ จบแล้วครูนำบัตรคำตัวหยุดของตัวกลมให้นักเรียนออกไปติดแทนรถยนต์ที่ไม่มีล้อ นักเรียนตบมือตามจังหวะทำนองเพลงหลับด้วยสุซา แล้วครูกับนักเรียนสนทนากันถึงลักษณะ ความหมายและค่าของรัตนตัวกลม (๐) และตัวหยุดของตัวกลม (—) อีกครั้งหนึ่ง

8. นักเรียนอ่านสัญญาณมือครู โน้ตตัว โด เร มี ซอล ลา และอ่านสัญญาณมือครูตามที่แสดงในเพลงหลับด้วยสุข

9. นักเรียนเล่นเกมจับโน้ตใส่ห้อง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่ละกลุ่มจะได้ฉิ่งบัตรคำ 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นตัวโน้ต ซึ่งมีทั้งตัวดำ(♯) ตัวขาว(♭) และตัวกลม(○) ประเภทที่ 2 เป็นบัตรคำเขียนห้องเพลงไว้ 2 ชุด ๆ แรก จังหวะ $\frac{2}{4}$ ชุดที่ 2 จังหวะ $\frac{4}{4}$ ให้นักเรียนนำตัวโน้ตที่มีอยู่มากินในแผ่นบัตรคำที่เป็นห้องเพลงให้ถูกต้องตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ กลุ่มไหนเสร็จก่อนและถูกหมดจะเป็นกลุ่มชนะเลิศ

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องค่าของโน้ตตัวกลม (○) และตัวหยุดของตัวกลม (—)
2. ครูทำสัญญาณมือ ตามระดับเสียง โด เร มี ซอล ลา นักเรียนออกเสียงตามระดับเสียงและทำสัญญาณมือประกอบ

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงหลับด้วยสุข

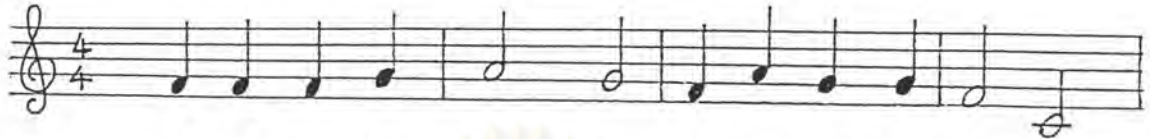
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

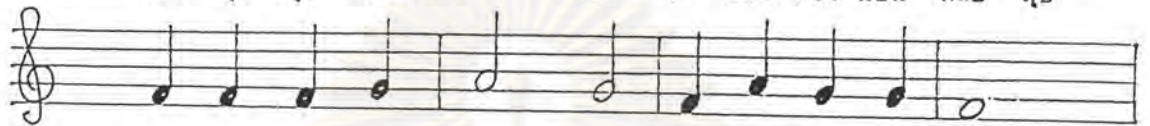
เพลงหลับด้วยสุข

เนื้อร้อง พิชัย ปรัชญาอนุสรณ์

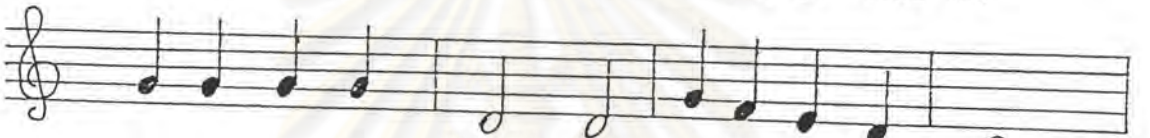
ทำนอง Au Clair De La Lune

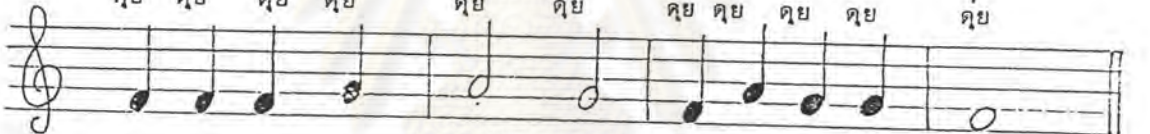
เบา ดุ้ย ขลุ่ย เพลง นี้ ดี จบ แล้ว ควร นอน หลับ สุข

หลับ เกิด หลับ ใจ หัก รอ คื่น แล้ว มา เรียน ใหม่

ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย ดุย

หลับ เกิด หลับ ใจ หัก รอ คื่น แล้ว มา เรียน ใหม่

2. บัณฑิตาพรยงค์
3. บัณฑิตาตัวหุคของตัวกลม (—)
4. ถุงใส่บัณฑิตา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงกลับด้วยสุข
2. การบอกความหมายและค่าของเรโนต์ตัวกลม (o) และตัวหยุดของตัวกลม (—)
3. การตอบจังหวะทำนองตามบทเพลง
4. การอ่านเรโนต์เพลงกลับด้วยสุขตามสัญญาณมือ
5. การเล่นเกมจับเรโนต์ใส่ห้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน(แผนที่ 4)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตฟา

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของKodály)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัว ฟา เป็นระดับเสียงที่ 4 ของบันไดเสียง C ของโน้ตสากล ซึ่งได้แก่ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด
2. ระดับเสียงทางดนตรีสามารถเขียนแทนได้โดยาใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าโน้ตสากล ซึ่งสามารถอ่านได้จากบรรทัดห้าเส้น โดยมีกุญแจประจำหลักกำกับอยู่หน้าสุดของบรรทัดห้าเส้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลง โด เร มี ฟา ให้ถูกต้อง
2. ออกเสียงฟา และยกมือขึ้นลงตามระดับเสียงโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ได้
3. อ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา แบบ ซอล-ฟา ได้
4. อ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา ตามสัญญาณมือ และทำสัญญาณมือได้
5. ตบจังหวะ (beat) ตามบทเพลงได้
6. อ่านจังหวะทำนองเพลง โด เร มี ฟา แบบ ทา-ทีที่ได้

เนื้อหา

1. ระดับเสียง ฟา
2. การอ่านโน้ตสากลในระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา บนบรรทัดห้าเส้น

กุญแจประจำหลักซอล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้น นำเสนอ

1. ร้องเพลงหลับด้วยสุขทบทวนคำร้องต้นตัวกลม (๐) และตัวหยุดของตัวกลม (—)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงระดับสากลที่นักเรียนรู้แล้ว 5 ระดับเสียงคือ โด เร มี ฟา ซอล ลา แล้วบอกนักเรียนว่าวันนี้จะมีโน้ตอีก 1 ตัวที่เราควรรู้จัก ให้นักเรียนสังเกตในขณะที่ยังร้องเพลงว่าครูจะสอนโน้ตตัวอะไร

ขั้น สอน

1. ให้นักเรียน 1 คน อาสาสมัครออกมาเพื่อนำในการทำสัญญาณมือในระดับเสียง โด เร มี ซอล ลา แล้วให้นักเรียนคนอื่นออกเสียงในระดับเสียงนั้น ครูช่วยเทียบเสียง ให้นักเรียนฟัง
2. ครูให้นักเรียนร้องเพลงแมงมุมหลายซึ่งนักเรียนเคยร้องได้แล้ว และในตอนที่ 2 อ่านสัญญาณมือจากครู จบแล้วครูถามนักเรียนว่า จากเพลงแมงมุมหลาย โน้ตตัวอะไรที่นักเรียนรู้จักน้อยที่สุด (โน้ตตัว ฟา) ให้นักเรียนอ่านสัญญาณมือจากครูอีกเที่ยวหนึ่งและเน้นให้นักเรียนออกเสียงฟาให้ถูกต้อง ไม่เพี้ยน
3. ครูร้องเพลง โด เร มี ฟา ให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
4. ครูบอกเนื้อเพลง โด เร มี ฟา ทีละวรรค ให้นักเรียนพูดตาม
5. ครูและนักเรียนร้องเพลง โด เร มี ฟา พร้อมกัน
6. นักเรียนร้องเพลง โด เร มี ฟา โดยลatching ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
7. นักเรียนทำระดับมือขึ้นลงตามระดับเสียงสูงต่ำของเพลง โด เร มี ฟา จากความรู้สึกลงตัวของนักเรียนเอง

8. ครูและนักเรียนร่วมกันทำระดับมือขึ้นลงตามเสียงสูงต่ำของเพลง โด เร มี ฟา

9. นักเรียนแต่ละคนเขียนระดับมือลงงานแบบฝึกหัด แล้วครูเฉลยให้ดูบนกระดาน หลังจากที่คุณตรวจสอบความถูกต้อง-ผิดแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันบอกครูว่า แต่ละระดับเสียงคือ ไร้น้ดตัวอะไร ครูเขียนลงบนกระดานตรงตำแหน่งที่เขียนระดับมือ และวงกลมตรงไร้น้ดตัวฟา แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงแบบซอล-ฟา โดยเน้นเสียงไร้น้ดตัวฟาไม่ให้เพี้ยน

10. นักเรียนตบมือตามจังหวะตบเพลง โด เร มี ฟา โดยอ่านจากการเขียนระดับมือ ครูชี้แนะให้นักเรียนรู้สึกว่าการตบจังหวะไร้น้ดตัวดำ (๑) และไร้น้ดตัวขาว (๒)

11. นักเรียนอ่านไร้น้ดเพลง โด เร มี ฟา จากสัญญาณมือ

12. นักเรียนอ่านไร้น้ดเพลง โด เร มี ฟา แบบ ทา-ทีที จากแผนภูมิ

ขั้นสรุป

ครูทำสัญญาณมือ ตามระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา นักเรียนออกเสียงตามระดับเสียงและทำสัญญาณมือประกอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แผนภูมิเพลง โด เร มี ฟา

เพลง โด เร มี ฟา

เนื้อร้อง ทานอง สุกรี ไกรเลิศ

โด เร มี ฟา เสียง คน ตริ

เร มี ฟา เสียง คาม กัน มา

ขึ้น และ ลง จง หัง ให้ ตี หัง

เสียง คน ตริ ฟา มี เร โด

2. หนังสือแบบฝึกหัดดนตรี
3. แผนภูมิจังหวะทานองเพลง โด เร มี ฟา

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลง โด เร มี ฟา
  2. การออกเสียง ฟา และยกมือขึ้นลงตามระดับเสียงโน้ต โด เร มี ฟา
- ชอล ลา
3. การอ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา แบบช่อง-ฟา ได้
  4. การอ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา ตามสัญญาณมือ และทำสัญญาณมือได้
  5. การตบจังหวะตบ (beat) ตามบทเพลง
  6. การอ่านจังหวะทานองเพลง โด เร มี ฟา แบบ ทา-ที

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 5)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องตัวโน้ตตัวที่ เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวที่ เป็นระดับเสียงที่ 7 ของบันไดเสียง C ของโน้ตสากล ซึ่งได้แก่ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด
2. ระดับเสียงทางดนตรีสามารถเขียนแทนได้โดยใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าโน้ตสากล ซึ่งสามารถอ่านได้จากบรรทัดห้าเส้น โดยมีกุญแจประจำหลักกำกับอยู่หน้าสุดของบรรทัดห้าเส้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อ่านโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ตามสัญญาณมือของครูได้
2. ร้องเพลงฟังเสียงเพลง
3. อ่านโน้ตเพลงฟังเสียงเพลงแบบ ซอล-ฟา ได้
4. เล่นเกมหาเสียงที่บ้านดนตรีได้

เนื้อหา

1. ระดับเสียง ที
2. การอ่านโน้ตสากลในระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด บนบรรทัดห้าเส้น กุญแจประจำหลักซอล

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนร้องเพลง โด เร มี ฟา และทบทวนโน้ตตัวฟา
2. ให้นักเรียนเลือกตัวแทน 1 คน ออกมาทำสัญญาณมือในระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา แล้วให้ทุก ๆ คน ออกเสียงตามระดับเสียงนั้น ๆ ครูช่วยเทียบเสียงให้ถูกต้อง

3. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องรัตนดนตรี ว่ามีกี่ตัว นักเรียนรู้จักมาแล้วกี่ตัว และยังไม่รู้จักอีกกี่ตัว

ขั้นสอน

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา นักเรียนออกเสียงตามสัญญาณมือ ไล่ขึ้น-ลง และไล่ขึ้นลงเป็นขั้นคู่ 2,3,5 เช่น โด-เร, โด-มี, ซอล-มี, ซอล-มี-โด, โด-มี-ซอล, ซอล-ซอล-ลา, ลา-ซอล-ฟา เป็นต้น

2. ครูกับนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเสียงที่ยังไม่รู้จักว่าสูงหรือต่ำกว่าระดับเสียงที่เรียนมาแล้ว (สูงกว่า) นักเรียนออกเสียงที่ตามระดับเสียงที่ ครูให้สัญญาณมือประกอบ นักเรียนฝึกทำสัญญาณมือด้วยจนวนคล่องพอสมควร นักเรียนดูแผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือครูอธิบายเพิ่มเติม

3. ครูร้องเพลงฟังเสียงเพลงให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว

4. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงฟังเสียงเพลงตามครูที่ละวรรค 1 หลังจังหวะของเพลง

5. ครูและนักเรียนร้องเพลงฟังเสียงเพลง

6. นักเรียนร้องเพลงฟังเสียงเพลงโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้องครูช่วยแก้ไข

จนวนที่ต้อง

7. ครูนำแผนภูมิการอ่านโน้ตเพลงฟังเสียงเพลงให้นักเรียนดู และให้นักเรียนอ่านโน้ตแบบ ซอล-ฟา ในเที่ยวแรก เมื่อถึงเที่ยวที่สองให้ตัวแทนนักเรียนออกมาวงกลมล้อมรอบโน้ตตัวที่ ครูเน้นการอ่านออกเสียงโน้ตตัวที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

8. นักเรียนร้องตามจังหวะทำนองเพลงฟังเสียงเพลงแบบ ซอล-ฟา พร้อมทำสัญญาณมือประกอบ

9. นักเรียนเล่นเกมหาเสียงที่บ้านดนตรี โดยครูนำบัตรคำภาพสัญลักษณ์มือเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที่ รัต บัตรละเสียง ติดสลับกันไว้ด้านหลังบานหน้าต่างของบ้านดนตรี ซึ่งเป็นแผ่นภาพบ้านหลังใหญ่มีหน้าต่าง 16 บาน ดังนั้น ด้านหลังของหน้าต่างบางบานก็จะเป็นที่ว่าง

แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ชายและกลุ่มผู้หญิง ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปชิงโชคโดยการเปิดบานหน้าต่างคนละบาน สลับกันระหว่างกลุ่มผู้ชายและกลุ่มผู้หญิง คนที่พบห้องว่างจะไม่ได้รางวัล คนที่พบสัญลักษณ์มือจะได้รางวัลไปแจกเพื่อน ๆ ในกลุ่ม พบแล้วนับบัตรภาพสัญลักษณ์มือไปติดที่กระดานผ้าสักหลาด โดยติดให้เสียงเรียงตามลำดับชั้นบันไดเสียง C ทุกคนอ่านออกเสียงและทำสัญลักษณ์มือ ครูเน้นมาให้เสียงเพี้ยน

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญลักษณ์มือตามระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด นักเรียนออกเสียงและทำสัญลักษณ์มือประกอบ
2. ครูทำสัญลักษณ์มือตามจังหวะทำนองเพลง ฟังเสียงเพลง นักเรียนอ่านโน้ตสัญลักษณ์มือของครู

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิระดับเสียงและสัญลักษณ์มือ

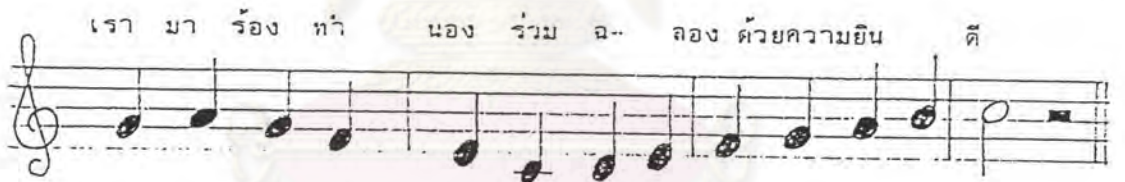
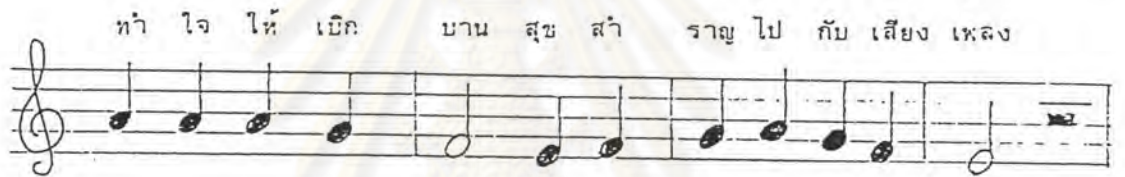
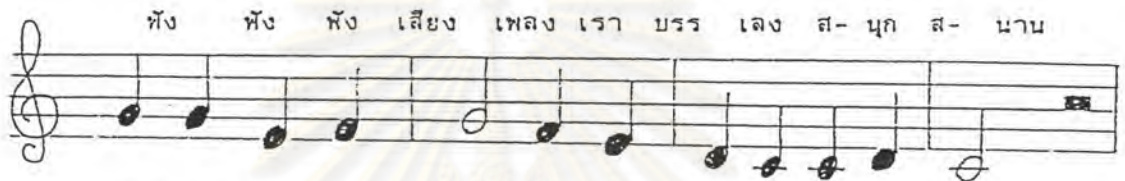

2. แผนภูมิเพลง ฟังเสียงเพลง

เพลงฟังเสียงเพลง

เนื้อร้อง วัสวัตดี เงินวิจิตร

ทำนอง มานพ รักษา

ร้อง ด้วย ความ เปรม ปรีดี โต เร มี ฟา ซอล ลา ที โด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. แผนภูมิการอ่านรันทเพลงฟังเสียงเพลง

ค ค ค ร ด ท ล ช ช ม ฟ ช

ช ช ม ฟ ช ฟ ม ร ด ด ร ด

ล ล ล ช ฟ ม ฟ ช ล ช ฟ ม

ช ล ช ฟ ม ด ร ม ฟ ช ล ท ด

4. กระดานผ้าสักหลาด

5. แผ่นภาพบ้านดนตรี

6. บัตรคำสัญลักษณ์มือ

การวัดผลและประเมินผล

1. การอ่านรันท รด เร มี พา ซอล ลา ที รัด ตามสัญญาณมือของครู
2. การร้องเพลง ฟังเสียงเพลง
3. การอ่านรันทเพลง ฟังเสียงเพลง แบบซอล-พา
4. การเล่นเกมหาเสียงที่บ้านดนตรี

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 6)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง เลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกันในลักษณะ $\frac{2}{4}$ หรือ $\frac{3}{4}$ บันทึกไว้ตอนต้นของบทเพลง หลังกุญแจประจำหลัก เพื่อบ่งบอกว่าบทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวะใด
2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงจะมี 3 จังหวะ และใช้โน้ตตัวดำ (♩) เป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงย่อแหล่ได้ถูกต้อง
2. เคาะจังหวะตบ $\frac{3}{4}$ ตามบทเพลงได้
3. แบ่งเส้นกันห้องตามบทเพลงได้
4. อ่านโน้ตเพลงย่อแหล่แบบททา-ทีทีได้
5. ก้าวเดินตามจังหวะ $\frac{3}{4}$ ในรูปแบบ ก้าว-ซิด-ยิดได้
6. อ่านโน้ตเพลงย่อแหล่ตามสัญญาณมือได้

เนื้อหา

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ เป็นเครื่องหมายที่กำหนดว่ามีอัตราจังหวะกี่จังหวะ ในหนึ่งห้องเพลงและใช้โน้ตตัวใดเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ
2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะประกอบด้วย ตัวเลข 2 ตัวซ้อนกัน บันทึกไว้ตอนต้นของบทเพลง หลังกุญแจประจำหลัก
  - 2.1 เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้องเพลง
  - 2.2 เลขตัวล่าง หมายถึง เลขประจำตัวโน้ตที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัวละหนึ่งจังหวะ

เลขตัวบนคือเลข 3 หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้อง และเลขตัวล่าง คือเลข 4 หมายถึง เลขประจำตัวโน้ตตัวต่ำ ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ตัวเลข 1 จังหวะ

7. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงยาแหลแบบทา-ทีทีและตบมือตามจังหวะตบ ครูถาม นักเรียนว่าในหนึ่งห้องเพลงมีกี่จังหวะตบ (3 จังหวะตบ)

8. นักเรียนเดินตามจังหวะ $\frac{3}{4}$ ในรูปแบบ ก้าว-ชิด-ยิด (1-2-3) โดยใครจะ ก้าวเดินไปในทิศทางใดก็ได้ แต่หลังจังหวะ ครูเล่นเปียโนเพลงยาแหล และเพลงแสงดาวซึ่ง มีจังหวะ $\frac{3}{4}$ เมื่อคล่องแล้วให้นักเรียนลองจับคู่แล้วเดินในรูปแบบ ก้าว-ชิด-ยิด ไปในทิศทาง เดียวกัน

9. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงยาแหลตามสัญญาณมือครู และเมื่ออ่านคล่องแล้ว ทุกคนทำ สัญญาณมือตาม

10. ครูเล่นเปียโนเพลงยาแหล เพลงหลับด้วยสุข เพลงจิ้ง-จับ เพลงแสงดาว แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าแต่ละ เพลงอยู่ในอัตราจังหวะใดบ้าง ($\frac{3}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$)

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด นักเรียน ออกเสียงและทำสัญญาณมือประกอบ

2. ครูทำสัญญาณมือตามจังหวะทำนองเพลงยาแหล นักเรียนอ่านโน้ตตามสัญญาณมือ ของครู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อการเรียนการสอน

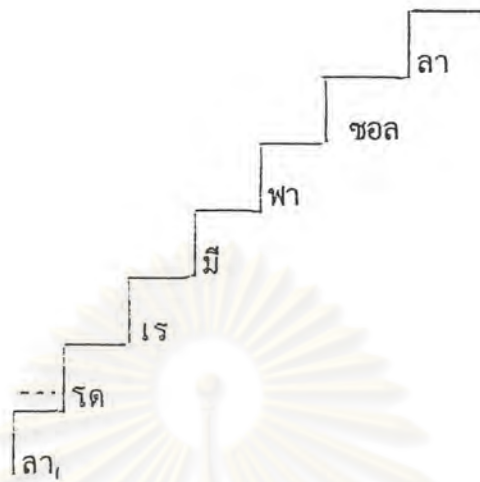
1. แผนภูมิเพลงย่าเหล

ย่า เหลล ชื่อ สักย หมา แสน ฉ-
 ลาด จง รัก รัก ดี เจ้า แม่น ดิน
 ถ้า แม่น ใคร หลู่ หรือ ใคร ดู
 หมั่น ย่า เหลล ได้ ยิน เข้า ไป เहां

2. แผนภูมิการอ่านร่นัดเพลงย่าเหล

ะ ช ม ค ม ะ ด
 ล ะ ล ช ฟ ม ะ ช
 ะ ช ะ ค ม ะ ด
 ล ช ล ช ฟ ม ะ ด

3. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

4. เบียร์น

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงยาแหล
2. การเคาะจังหวะตบ $\frac{3}{4}$ ตามบทเพลง
3. การแบ่งเส้นกันห้องตามบทเพลง
4. การอ่านโน้ตเพลงยาแหลแบบทา-ทีที
5. การก้าวเดินตามจังหวะ $\frac{3}{4}$ ในรูปแบบ ก้าว-ซิด-ยัด
6. การอ่านโน้ตเพลงยาแหลตามสัญญาณมือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 7)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง เลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกันในลักษณะ 2 หรือ 3 บนที่กไว์ตอนต้นของบทเพลง หลังกุญแจประจำหลัก เพื่อบ่งบอกว่าบทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวะใด
2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงจะมี 4 จังหวะ และใช้โน้ตตัวดำ (♩) เป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงกอไผ่ได้ถูกต้อง
2. ตบมือตามจังหวะตบในบทเพลงกอไผ่ได้
3. เาะกริ่งกรั้งตามอัตราจังหวะ 4 (1 2 3 4) ได้
4. อ่านโน้ตเพลงกอไผ่แบบทาบ-ทึ่ได้
5. เล่นเกมรวมกลุ่มโน้ตได้
6. อ่านโน้ตเพลงกอไผ่ตามสัญญาณมือครูได้

เนื้อหา

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ เป็นเครื่องหมายที่กำหนดว่ามีอัตราจังหวะกี่จังหวะ ในหนึ่งห้องเพลง และใช้โน้ตตัวใดเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ
2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะประกอบด้วยตัวเลข 2 ตัวซ้อนกัน บนที่กไว์ตอนต้นของบทเพลง หลังกุญแจประจำหลัก
  - 2.1 เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้องเพลง
  - 2.2 เลขตัวล่าง หมายถึง เลขประจำตัวโน้ตที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัวละหนึ่งจังหวะ

3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4 หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงมี 4 จังหวะ โดยใช้ไม้ตีตัวค้ำเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ ในที่นี้ $\frac{4}{4}$ แสดงว่าเพลงนั้นมี 4 จังหวะ ในห้องเพลง คือ $\hat{1} \ 2 \ 3 \ 4$ โดยจังหวะที่ 1 เป็นจังหวะหนัก แต่จังหวะที่ 3 จะเน้นหรือหนักน้อยกว่าจังหวะแรกที่ขีดเส้นใต้ ส่วนจังหวะที่ 2 และ 4 เป็นจังหวะเบา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนเครื่องหมายกำหนด $\frac{3}{4}$ และร้องเพลงย่าเหล
2. นักเรียนเล่นเกมบัตรคำภาษาไทย โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้บัตรคำ 1 ถู ในแต่ละถูจะมีบัตรคำซึ่งบอกจังหวะว่า ใน 1 ห้องเพลงมีกี่จังหวะ หลายแผ่น ครูอธิบายวิธีเล่นเกมคือ ครูจะเคาะจังหวะกลองไปเรื่อย ๆ โดยเน้นจังหวะที่ 1 เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงครูดึงกลองแล้ว ให้ช่วยกันคิดว่า จากเสียงกลองที่ได้ยินในแต่ละห้องเพลงจะมีกี่จังหวะ แล้วช่วยกันเลือกบัตรคำ ส่งตัวแทนไปติดที่กระดาน เล่นเกมนี้ประมาณ 5 ครั้ง ครูนับคะแนน กลุ่มไหนคะแนนน้อยที่สุดต้องออกไปรางวัล ครูเล่นเปียโน

ขั้นสอน

1. ครูร้องเพลงกอไผ่ให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. นักเรียนพูดตามครูที่ละวรรคหลังจังหวะของเพลงกอไผ่
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงกอไผ่พร้อมกัน
4. นักเรียนร้องเพลงกอไผ่ ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
5. นักเรียนร้องเพลงกอไผ่ ครูให้จังหวะด้วยการนำสัญญาณของผู้ทวนเพลง

ในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ นักเรียนสังเกตจังหวะของเพลงว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

6. นักเรียนร้องเพลงกอไผ่ ครูดึงกลองในจังหวะตบจังหวะ $\frac{4}{4}$ คือ $\hat{1} \ 2 \ 3 \ 4$ แล้วถามนักเรียนว่าครูเน้นจังหวะหนัก-เบาอย่างไร ครูอธิบายถึงเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ ว่าเพลงนั้นมี 4 จังหวะใน 1 ห้องเพลง คือ $\hat{1} \ 2 \ 3 \ 4$ โดยจังหวะที่ 1 เป็นจังหวะหนัก แต่จังหวะที่ 3 จะเน้นหรือหนักน้อยกว่าจังหวะแรกที่ขีดเส้นใต้ ส่วนจังหวะที่ 2 และ 4 เป็นจังหวะเบา

อธิบายจบแล้วครูเขียนอัตราจังหวะและใส่จังหวะเน้นลงไป นักเรียนตบมือตามอัตราจังหวะพร้อมกันดังนี้

เมื่อตบมือคล่องแล้ว ทุกคนตบมือตามจังหวะตบเพลงกอไผ่

7. ให้นักเรียนพักอิริยาบถด้วยการเคาะกริ่งกรังเพลงที่มีอัตราจังหวะ 4/4 ได้แก่ เพลงกอไผ่ เพลงส่องเจ้าพระยา เพลงเล่นกลางแจ้ง ในจังหวะ 1 2 3 4 ครูเล่นเป็ยน

8. นักเรียนดูแผนภูมิการอ่านรันทเพลงกอไผ่ แล้วสังเกตในแต่ละห้องเพลงมีอัตราจังหวะตรงกับเครื่องหมายกำหนดจังหวะหรือไม่ และสังเกตจำนวนของรันทในแต่ละห้องเพลง แล้วทุกคนอ่านรันทแบบทา-ทีที

9. นักเรียนเล่นเกมรวมกลุ่มรันท อดแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่ละกลุ่มจะได้บัตรคำ 1 คู่ ซึ่งใส่รันทตัวดำ (♩) ตัวเข้บิตหนึ่งซ้ัน (♪) ตัวขาว (♪) และตัวกลม (○) ไว้หลายตัว และได้บัตรคำ ซึ่งเขียนเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ไว้อย่างละ 2-3 แผ่น

ครูดีดเป็ยนเพลงย่าเหล เพลงส่องเจ้าพระยา เพลงแสงดาว เพลงเล่นกลางแจ้ง อดเน้นเสียงคอร์ดในอัตราจังหวะ 3/4 และ 4/4 เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงในอัตราจังหวะใด ให้หยิบบัตรคำจังหวะนั้น ๆ ขึ้นมา แล้วช่วยกันนำตัวรันทมาใส่ในแต่ห้องเพลง อย่างไรก็ตามก็ได้ ให้ครบจังหวะตามเครื่องหมายกำหนดจังหวะ เสร้จแล้วชูบัตรซ้ัน กลุ่มไหนชูบัตรคำซ้ันก่อนและ ถูกหมด กลุ่มนั้นจะเป็นกลุ่มชนะ

๕ ขั้นสรูป

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง อด เร มี ฟา ซอล ลา ที อด นักเรียนออกเสียงและทำสัญญาณมือประกอบ

2. ครูทำสัญญาณมือตามจังหวะท่อนองเพลงกอไผ่ นักเรียนอ่านโน้ตตามสัญญาณมือของครู

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงกอไผ่

กอไผ่

เนื้อร้อง ร้อยแก้ว รักไทย

ท่อนอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

กอ เอ๊ย กอ ไผ่ โคน ลม ไหว ร้อง เพลง น้า หัง ฉั้น

รัก รัก กอ ไผ่ จัง ช่วย กัน บัง แสง แดด ร่ม ลม เย็น

2. ถุงใส่บัตรคำ

3. กลอง

4. กรุงกริ่ง

5. เปียโน

6. แผนภูมิการอ่านโน้ตเพลงกอไผ่

ช ล ช ม ช ล ด ร ค ล ช ค

ค ล ช ม ช ด ร ม ช ม ช ล ค

6. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงกอไผ่
2. การตบมือตามจังหวะตบในบทเพลงกอไผ่
3. การเคาะกรุ่งกริ่งตามอัตราจังหวะ 4 (1̇ 2 3 4)
4
4. การอ่านโน้ตเพลงกอไผ่แบบ ทา-ทีที
5. การเล่นเกมรวมกลุ่มโน้ต
6. การอ่านโน้ตเพลงกอไผ่ตามสัญญาณมือครู

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 8)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง วรรคเพลง (motive)
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

วรรคเพลง (motive) เป็นส่วนที่เล็กที่สุดของรูปแบบทางดนตรี มีลักษณะเป็นแนวท่วงนองสั้น ๆ (melodic motive) หรือแนวจังหวะสั้น ๆ (rhythmic motive)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงซอมาลีได้ถูกต้อง
2. บอกวรรคเพลงในบทเพลงราวงโบราณแต่ละ เพลงได้
3. อ่านโน้ตเพลงซอมาลีจากสัญญาณมือครูได้
4. แต่งวรรคเพลงได้โดยใช้โน้ต 3 ตัว คือ โด เร มี
5. ราวงพื้นบ้านตามอิสระโดยใช้เพลงราวงโบราณได้

เนื้อหา

วรรคเพลง (motive) เป็นส่วนที่เล็กที่สุดของรูปแบบ (form) ทางดนตรี วรรคเพลงอาจมีลักษณะเป็นแนวท่วงนองสั้น ๆ (melodic motive) หรือแนวจังหวะสั้น ๆ (rhythmic motive)

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงกอไผ่และทบทวนเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$
2. ครูเปิดเครื่องเล่นเทปท่วงนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star
ให้นักเรียนฟัง 1 เที้ยว แล้วบอกให้นักเรียนสังเกตช่วงท่วงนองของเพลงว่าน่าจะแบ่งออกเป็นวรรคได้อย่างไร เปิดเพลงอีก 1 เที้ยว แล้วถามนักเรียนว่าวรรคที่ 1,2,3 เป็นท่วงนองอย่างไร

ชั้นสอน

1. ครูร้องเพลงช่อมาลีให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงช่อมาลีตามครูที่ละวรรค ให้นักเรียนฟังของเพลง
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงช่อมาลีพร้อมกัน
4. นักเรียนร้องเพลงช่อมาลีโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
5. ครูและนักเรียนอภิปรายถึงวรรคเพลงในเพลงช่อมาลี ว่าวรรคใดเป็นวรรคที่ 1 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และวรรคใดเหมือนกับวรรคใด ครูสรุปให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง
6. นักเรียนอ่านรันทเพลงช่อมาลีจากการทำสัญญาณมือของครู
7. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 4 คน 10 กลุ่ม ช่วยกันแต่งท่อนองคนละวรรค แล้วนำมาต่อกัน โดยใช้นัด 3 ตัวเท่านั้นคือ อด เร มี เช่น อด-อด เร มี, มีมีมีเรอด เป็นต้น ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เขียนชื่อของตัวรันทลงในบัตรคำต่อ ๆ กัน เป็นวรรค ๆ แล้วครู ให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟังทีละกลุ่ม โดยอ่านต่อ ๆ กันจนเป็นประโยค
8. นักเรียนพักอริยาบถด้วยการร้องเพลง ลา มะลิล่า เมื่อร้องได้แล้ว ให้นักเรียน จิตหาเสียงตัวรันท แล้วทำสัญญาณมือ
9. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องราว ซึ่งนักเรียนเคยรู้จักมาบ้างแล้ว จบแล้ว นักเรียนจัดวงกลม 1 วง โดยผู้ชายยืนซ้อนหลังผู้หญิง ครูเปิดเทปเพลงราวงโบราณ ซึ่งมีทั้ง เพลงช่อมาลี เพลงลา มะลิล่า รวมอยู่ด้วย ให้นักเรียนก้าวเดินให้จังหวะตบของเพลงในเที่ยวที่หนึ่ง จบแล้วครูเปิดเทปอีกครั้งหนึ่ง ให้นักเรียนก้าวเดินและทำมือตามอิสระ
10. เปิดเพลงราวงโบราณให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง ได้แก่ เพลงช่อมาลี เพลงลา มะลิล่า เพลงดอกฟ้าร่วง เพลงใกล้เข้าไปอีกนิด เพลงตามองตา เพลงยวนยาเหล เป็นต้น ให้นักเรียนฟังโดยคำนึงถึงวรรคเพลงของแต่ละเพลง โดยการยกมือให้ครูทราบเมื่อจบวรรคหนึ่ง ๆ (แต่ละเพลงจะบรรเลงถึง 2-3 เที่ยว)

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง อด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด นักเรียนออกเสียง และทำสัญญาณมือประกอบ
2. ครูทำสัญญาณมือตามจังหวะท่อนองเพลงช่อมาลี นักเรียนอ่านรันทตามสัญญาณมือของครู

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงช่อมาลี

เพลงช่อมาลี

เนื้อร้อง-ท่านอง ของเก่า

ช่อ มา ลี คน ดี ของ ที่ ก็ มา สวย จริง
 หนา เว ลา คำ คิน สวย จริง หนา เว ลา คำ คิน
 โอ้ จันทร ไป โทน ทำ ไม่ จึง ไม่ ส่อง แสง เดือน มา
 แสง แสง ส-ว่าง เมฆ น้อย ลอย มา บัง เมฆ
 น้อย ลอย มา บัง แสง ส-ว่าง ก็ จาง หาย ไป

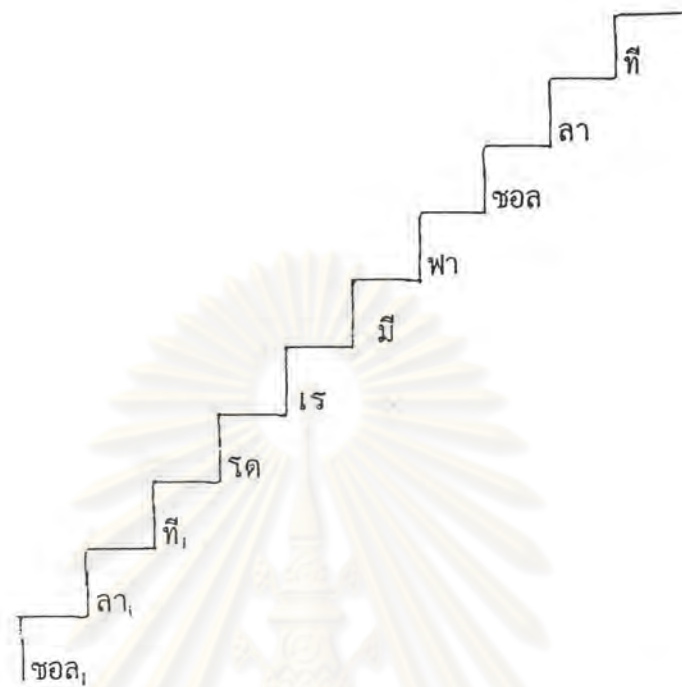
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เครื่องเล่นเทพและเทพท่านองเพลง Twinkle Twinkle Little Star
 และท่านองเพลงราวังโบราณ

3. บัตรคำ

4. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

5. เนื้อร้องเพลงลามาติลา

ลามาติลา ขึ้นต้นเป็นมะลิซ้อน พอตกขาอ่อนเป็นมะลิลา

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงซอมาลี
2. การบอกวรรคเพลงในบทเพลงราวังโบราณแต่ละเพลง
3. การอ่านโน้ตเพลงซอมาลีจากสัญญาณมือครู
4. การแต่งวรรคเพลงโดยใช้น้ต โด เร มี
5. การราวังพื้นบ้านตามอิสระ

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 9)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ประโยคของเพลง (phrase)
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

1. ประโยคของเพลง (phrase) เป็นท่อนของผู้แต่งที่ต้องการ แสดงว่าจบวรรคหรือจบท่อน (cadence)
2. ประโยคของเพลงอาจประกอบไปด้วยวรรคเพลงหลาย ๆ วรรค หรืออาจเป็นประโยคเดี่ยวต่อเนื่องกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงวันรื่นเริงได้ถูกต้อง
2. อ่านโน้ตเพลงวันรื่นเริง แบบ ทา-ทีที ได้
3. อ่านโน้ตเพลงวันรื่นเริงตามสัญลักษณ์มือได้
4. บอกประโยคของเพลงวันรื่นเริงได้
5. คิดทำทางประกอบเพลงได้

เนื้อหา

1. ประโยคของเพลง (phrase) หมายถึง ท่อนของผู้แต่งที่ต้องการแสดงว่าจบวรรคหรือจบท่อน
2. ประโยคของเพลงอาจประกอบไปด้วยวรรคเพลงหลาย ๆ วรรค หรืออาจเป็นประโยคเดี่ยวต่อเนื่องกัน ประโยคแต่ละประโยคอาจมีความยาวต่างกัน เช่น 4 ห้อง 6 ห้อง 8 ห้อง หรือมากกว่านี้ เพลงที่ยาว ๆ ก็เกิดจากการนำประโยคหลายประโยคมารวมกัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้น นำเสนอ

1. ร้องเพลงช่อม่าลีและทบทวนวรรณคดีเพลง (motive)
2. ครูให้นักเรียนแต่งประโยคบอกเล่า ในการพูดคุยมาคนละ 1 ประโยค แล้วครูสุ่มให้นักเรียนตอบประมาณ 5-6 คน จากนั้นให้นักเรียนจับคู่ และตกลงกันว่าใครจะเป็นผู้ตั้งคำถาม ใครจะเป็นผู้ตอบคำถาม ครูสุ่มให้นักเรียนตอบประมาณ 5-6 คู่ แล้วครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงประโยคในทางดนตรี ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับประโยคในการพูด คือมีประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม เป็นต้น ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ต่อไป

ขั้น นำเสนอ

1. ครูร้องเพลงวันขึ้นเริงให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงวันขึ้นเริงตามครูที่ละวรรค ให้นักเรียนจับหุวะของเพลง
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงวันขึ้นเริงพร้อมกัน
4. นักเรียนร้องเพลงวันขึ้นเริงโดยลำพัง ถ้ามีทำไม่ได้ไม่ต้องครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
5. นักเรียนอ่านบันทึกเพลงวันขึ้นเริงแบบ ทา-ทีที
6. นักเรียนอ่านบันทึกเพลงวันขึ้นเริงตามสัญญาณมือของครู
7. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังความหมายของประโยคของเพลงว่า ในเพลงวันขึ้นเริงท่อน 1 มีเนื้อเพลงตอนที่ซ้ำกันบ้าง ("ฮา เฮ ฮา พวกเรามาวันนี้ขึ้นเริง" ซ้ำกัน 2 ครั้ง) และมีเนื้อตอนที่ไม่มีเหมือนตอนอื่น ๆ (ช่างเพลิดเพลินร้องรำกันแสนสุขใจ) ครูถามว่า ถ้านักเรียนเรียกตอน "ฮา เฮ ฮา พวกเรามาวันนี้ขึ้นเริง" สมมติให้ เรียกว่า A และ "ช่างเพลิดเพลินร้องรำกันแสนสุขใจ" สมมติให้ เรียกว่า B จะสามารถเขียนรูปแบบของเพลงนี้ว่าอะไร (AAB)
หรือถ้าสังเกตเป็นท่อน ๆ เพลงทั้ง 4 ท่อนน่าจะมีรูปแบบอย่างไร (AAAA)
8. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ช่วยกันคิดทำประกอบเพลง
  - กลุ่มที่ 1, 5 คิดทำท่อนที่ 1
  - กลุ่มที่ 2, 6 คิดทำท่อนที่ 2

กลุ่มที่ 3, 7 คิดทำนองตอนที่ 3

กลุ่มที่ 4, 8 คิดทำนองตอนที่ 4

โดยแต่ละกลุ่มต้องคำนึงถึงรูปแบบ AAB ตามข้อ 7 ครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำในแต่ละกลุ่ม แล้วแสดงให้เพื่อนดูที่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง โด เร มี فا ซอล ลา ที โด นักเรียนอ่านออกเสียง
2. ครูทำสัญญาณมือตามจังหวะทำนองเพลงวันขึ้นเริง นักเรียนอ่านบันทึกตามสัญญาณมือของครู

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงวันขึ้นเริง

เพลงวันขึ้นเริง

เนื้อร้อง-ทำนอง ของเก่า

2. แผนภูมิการอ่านรันทเพลงวันขึ้นเริง

ล ล ล ม ช ล ช ล ร ม ล ล ล ม ช
 ล ช ล ร ม ล ค ร ม ร ค ล ช ล

3. แผนภูมิระดับเสียงและสัญลักษณ์มือ

มี
 เร
 รด
 ที่
 ลา
 ขอล
 พา
 มี
 เร

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงวันขึ้นเริง
2. การอ่านรันทเพลงวันขึ้นเริงแบบ ทา-ทื
3. การอ่านรันทเพลงวันขึ้นเริงตามสัญลักษณ์มือ
4. การบอกประโยคของเพลงวันขึ้นเริง
5. การคิดทำทางประกอบเพลง

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 10)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ความหลากหลายของจังหวะ (rhythmic variants)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

ความหลากหลายของจังหวะ (rhythmic variants) เป็นการเปลี่ยนแปลงไปของรูปแบบจังหวะแรกทำให้เกิดรูปแบบจังหวะใหม่ขึ้นมา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงชวนรำได้ถูกต้อง
2. ตบมือตามจังหวะท่อนองเพลงชวนรำได้
3. อ่านโน้ตเพลงชวนรำแบบ ทา-ทีทีได้
4. ตีกลองหรือตีกรับประกอบการร้องเพลงได้
5. อ่านโน้ตเพลงชวนรำตามสัญญาณมือได้

เนื้อหา

ความหลากหลายของจังหวะ (rhythmic variants) เป็นการเปลี่ยนแปลงไปของรูปแบบจังหวะแรก ทำให้เกิดรูปแบบจังหวะใหม่ขึ้นมา การเปลี่ยนแปลงทำให้นักดนตรีมีความหลากหลาย ทำให้นักดนตรีมีคุณค่าน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงวันขึ้นปีใหม่และทบทวนประโยคของเพลง
2. ครูตบมือตามจังหวะ ♩ ♪ ให้นักเรียนตบตามเมื่อนักเรียนตบได้แล้ว ครูถามนักเรียนว่า ในเพลงใหม่ที่ เราจะเรียนวันนี้ตอนใดมีจังหวะ ♩ ♪ บ้าง ให้ทุกคนคอยสังเกต

ชั้นสอน

1. ครูร้องเพลงชวนรำให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. นักเรียนพูดตามครูทีละวรรค 1 ให้ลงจังหวะเพลงชวนรำ
3. ครูและนักเรียนร้องเพลงชวนรำพร้อมกัน
4. นักเรียนร้องเพลงชวนรำโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
5. นักเรียนตบมือตามจังหวะทำนองเพลงชวนรำ 2 เที่ยว ครูแนะนำให้นักเรียนสังเกตด้วยว่าตอนใดของเพลงที่มีจังหวะ แล้วครูนำแผนภูมิการอ่านรันทาให้นักเรียนดู ครูกับนักเรียนช่วยกันดูว่าช่องใดของแต่ละวรรคเพลงมีจังหวะ

6. นักเรียนอ่านรันทเพลงชวนรำแบบ ทา-ทีที

7. ครูตบมือในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนตบมือตามดังนี้

8. ครูตบจังหวะในลักษณะเดิม และให้นักเรียนแต่ละคนตบจังหวะโต้ตอบให้ต่างออกไป อดยให้เข้ากันได้ เช่น

9. ให้นักเรียนเลือกรูปแบบจังหวะสัก 2 รูปแบบ เพื่อใช้ในการตีกลองกับตีกรับ เมื่อเลือกได้แล้ว ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 10 คน 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ตีกลอง กลุ่มที่ 2 ตีกรับ ส่วนที่เหลืออีก 20 คน ร้องเพลงชวนรำ จบเที่ยวหนึ่งแล้วสลับให้นักเรียนร้องไปเป็นนักดนตรี นักดนตรีเป็นนักร้อง ครูเล่นเปียโน

10. พักอิริยาบถด้วยการร้องเพลง 1 ครรภาครรทั้ง 1 คร ซึ่งเป็นเพลงราวบรวม เมื่อร้องได้แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดรูปแบบการตบจังหวะ 1 ให้เพื่อน ๆ ตบตามรูปแบบจังหวะที่ตนคิดสัก 2-3 คน

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง โด เร มี فا ซอล ลา ที โด นักเรียนออกเสียง
2. ครูทำสัญญาณมือตามจังหวะท่อนองเพลงขวนรำ นักเรียนอ่านโน้ตตามสัญญาณมือ

ของครู

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงขวนรำ

เพลงขวนรำ

เนื้อร้อง บัญญา รุ่งเรือง

ท่อนอง ลาวเสียงเทียนชั้นเดียว

เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง ดัง เจ้า
 ใจ เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง ดัง เจ้า
 ใจ ชัก ขวน ฉั่น ให้ อียาก ว่า
 ชัก ขวน ฉั่น ให้ อียาก ว่า
 เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง มา น้อม
 มา เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง มา น้อม
 มา ขอ เชิญ เวอ ว่า สัก เพลง
 ขอ เชิญ เวอ ว่า สัก เพลง

2. แผนภูมิการอ่านรันทเพลงชวรา

ด ล ด ช ม ช ล ด
 ช ด ล ด ช ม ช ล ด
 ช ล ช ม ร ด ล ด
 ล ช ม ร ด ล ด
 ด ล ด ช ช ม ช
 ร ด ล ด ช ช ม ช
 ร ล ช ม ร ด ล ด
 ล ช ม ร ด ล ด

3. กรับ
4. กลอง
5. เป็ยน
6. แผนภูมิเพลงไตรรักไตรคังไคร

ไตรรักไตรคังไคร

ไม่ต้องเกรงอกเกรงใจ

คังแม่ตาหวานฉ่ำ

ไตรรักไตรคังไคร

ไตรรักไตรคังออกมารำ

ขอเชิญมารำวงไทย

7. แผนภูมิตะดับเสียงและสัญชาตมือ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงชวหน้า
2. การตบมือตามจังหวะทำนองเพลงชวหน้า
3. การอ่านโน้ตเพลงชวหน้าแบบ ทา-ทีที
4. การตีกลองหรือตีกรับประกอบการร้องเพลง
5. การอ่านโน้ตเพลงชวหน้าตามสัญชาตมือ

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 11)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ความหลากหลายของทำนอง (melodic variants)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

ความหลากหลายของทำนอง (melodic variants) เป็นความเปลี่ยนแปลงไปของรูปแบบทำนองใหม่ขึ้นมา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงแ่ววเสียงแคนได้
2. อ่านโน้ตเพลงแ่ววเสียงแคนตามสัญญาณมือครูได้
3. บอกความหลากหลายของช่วงทำนองของเพลงแ่ววเสียงแคน ซึ่งมีเสียงตกเหมือนกัน 2 ห้องเพลงได้
4. แต่งทำนองเพลงซึ่งมีความหลากหลายไปจากทำนองที่กำหนดให้มาได้

เนื้อหา

ความหลากหลายของทำนอง (melodic variants) เป็นการแปรเปลี่ยนไปของรูปแบบทำนองแรกทำให้เกิดรูปแบบทำนองใหม่ขึ้นมา การเปลี่ยนแปลงทำนองให้ดนตรีมีความหลากหลายทำให้นักดนตรีมีคุณค่าน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นนำ

1. ร้องเพลงชวนรำและทบทวนเรื่องความหลากหลายของจังหวะ
2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ได้แก่ แคน ๑ครู้จักบ้าง ๑ครทราบบ้างว่าเป็นเครื่องดนตรีทางภาคไหนของไทย มีรูปร่างลักษณะอย่างไร นิยมเล่นกันนในโอกาส

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 12)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การร้องเพลงประสานเสียงแบบround

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปร้องประสานกัน
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ round เป็นการร้องเพลงแบบไล่ตามกัน คือ แต่ละกลุ่มจะขึ้นต้นไม่พร้อมกันและจบไม่พร้อมกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียงแบบroundได้
2. แยกแยะเสียงแนวที่ 1 และ 2 ในการร้องประสานเสียงแบบ roundได้
3. อ่านโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลองตามสัญญาณมือครูได้
4. อ่านโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลองแบบทา-ทีได้
5. ท้าทำเป่าขลุ่ย สีซอ ตีกลองได้

เนื้อหา

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปร้องประสานกัน การร้องประสานเสียงควรมีแนวเสียงทั้งของผู้ชายและผู้หญิง เพราะผู้หญิงร้องเสียงสูงได้ และผู้ชายร้องเสียงต่ำได้เมื่อประสานกันแล้วจะฟังเพราะ
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ round เป็นการร้องเพลงเพลงหนึ่ง โดยแบ่งผู้ร้องออกเป็น 2 กลุ่มขึ้นไป แต่ละกลุ่มจะร้องเพลงเดียวกัน แต่ขึ้นต้นร้องไม่พร้อมกัน และร้องตามกันไปเรื่อย ๆ ก็ครั้งก็ได้ นับเป็นวิธีการประสานเสียงขึ้นต้นเพื่อฝึกให้นักเรียนมีความจำและมีสมาธิสามารถรักษาแนวท่อนองของกลุ่มเสียงตนไว้ได้โดยไม่เกิดความสับสนและไปร้องปะปนกับท่อนองของกลุ่มเสียงอื่น การเริ่มต้นร้องของแต่ละกลุ่มหลังจากกลุ่มแรกร้องไปแล้ว จะตามกันตามลักษณะวรรคของบทเพลงนั้น ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงแ่ววเสียงแคนและทบทวนความหลากหลายของท่านอง
2. ครูเปิดเครื่องเล่นเทปเพลงประเภทประสานเสียงให้นักเรียนฟัง แล้วถามนักเรียนว่าเป็นเพลงประเภทใด (ประสานเสียง) หลังจากนั้นครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของเพลงประสานเสียง

ขั้นสอน

1. สอนให้นักเรียนร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง
2. ให้นักเรียนร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ในขณะที่ครูร้องเพลงขึ้นในวรรคที่ 1 ตามนักเรียนเมื่อนักเรียนเริ่มร้องวรรคที่ 2
3. ให้นักเรียน 2-3 คน มาช่วยครูร้องหน้าชั้น และค่อย ๆ เพิ่มจำนวนนักเรียนจนมีจำนวนประมาณครึ่งห้อง
4. ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง แบบround
5. เมื่อนักเรียนร้องคล่องแล้ว อาจจะแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ร้องขึ้นต้นตามวรรคที่ 1, 2 และ 3 ตามกันไป
6. นักเรียนฟังเพลง Are you sleeping ซึ่งมีลักษณะเป็นการร้องประสานเสียงแบบround ครูถามนักเรียนถึงเสียงที่ได้ยินว่า เสียงแนวที่ 1 เป็นอย่างไร (เสียงผู้หญิง) เสียงแนวที่ 2 เป็นอย่างไร (เสียงผู้ชาย) และเป็นลักษณะการประสานเสียงแบบใด (แบบround) ครูอธิบายเพิ่มเติม
7. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ตามสัญญาณมือครู 2-3 เที้ยว จนกระทั่งจำโน้ตเพลงได้
8. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ร้องโน้ตเพลงตามสัญญาณมือครูก่อน ในขณะที่กลุ่มที่ 1 ร้องโน้ตเพลงขึ้นในวรรคที่ 1 นักเรียนกลุ่มที่ 2 ก็เริ่มร้องโน้ตเพลง เมื่อกลุ่มที่ 1 เป็นแนวที่ร้องตาม แล้วครูถามนักเรียนว่า การที่นักเรียนร้องโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง รดยร้องตามกันแบบนี้เป็นการร้องแบบใด (ประสานเสียงแบบround)

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญญามือตามระดับเสียง โด เร มี فا ซอล ลา ที โด นักเรียนอ่านตาม
2. นักเรียนฝึกอ่านโน้ตแบบ ทา-ทีที และอ่านทำนองตามจังหวะโน้ตानหนังสือแบบ ฝึกหัดการอ่านโน้ต

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทปและเทปเพลงประเภทประสานเสียงแบบต่าง ๆ
2. เปียโน
3. แผนภูมิเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง

เพลงเสียงขลุ่ย-เสียงซอ-เสียงกลอง

เนื้อร้อง-ทำนอง พิงจิตต์ สวามิภักดิ์

เสียง ขลุ่ย เสียง ขลุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย

เสียง ซอ เสียง ซอ อี ออ อี ออ อี ออ แอ

เสียง กลอง เสียง กลอง ดุม ดุม ค่อม ค่อม

ดุม ค่อม ดุม ค่อม ดุม ค่อม ดุม ค่อม ดุม ค่อม ดุม

4. แผนภูมิการอ่านโน้ต

ม ด ม ด ม ฟ ม ร ด ร ม
 ด ช ด ช ช ล ช ฟ ม ร ด
 ช ม ช ม ด ด ช ช
 ด ช ด ช ค ช ค ช ค ช ค

5. แผนภูมिरะดับเสียงและสัญญาณมือ

รอด
 ที่
 ลา
 ชอล
 ฟา
 มี
 เร
 อด
 ที่,
 ลา,
 ชอล,

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. หนังสือแบบฝึกการอ่านจับ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียงแบบ round
2. การแยกแยะเสียงแนวที่ 1 และ 2 ในการร้องประสานเสียงแบบ round
3. การอ่านจับเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ตามสัญญาณมือครู
4. การอ่านจับเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง แบบทาทา-ทีที
5. การทาทา เป่าขลุ่ย สีซอ ตีกลอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 13)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไป ร้องประสานกัน
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant จะมีแนวท่อนองที่อยู่เหนือท่อนองเพลงหนึ่ง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant เพลงนกน้อยได้
2. เล่นเกมหาคู่เสียงได้
3. อ่านโน้ตเพลงนกน้อย แบบทา-ทีทีได้
4. อ่านโน้ตเพลงนกน้อยตามสัญญาณมือครูได้
5. คิดทำและทำท่าประกอบเพลงนกน้อยได้

เนื้อหา

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 แนวขึ้นไป ร้องประสานกัน การร้องเพลงประสานเสียงควรจะมีแนวเสียงทั้งของผู้ชายและผู้หญิง เพราะผู้หญิงร้องเสียงสูงได้ และผู้ชายร้องเสียงต่ำได้ เมื่อประสานกันแล้วก็ฟังเพราะ
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant จะมีแนวท่อนองที่อยู่เหนือท่อนองเพลงหนึ่ง ปกติมักจะใช้ผู้ร้องประมาณ 4-5 คน ในขณะที่ผู้ร้องที่เหลือร้องเพลงหนึ่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้น ขั้นนำ

1. ร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียงแบบ round
  2. ครูนำเทปเพลงประสานเสียงในลักษณะต่าง ๆ ทั้งเพลงสากล และเพลงไทย
- สากลให้นักเรียนฟังประมาณ 5-6 เพลง ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันว่ามีลักษณะการประสานเสียงอย่างไร

ขั้น ขั้นสอน

1. ครูร้องเพลงนกน้อยให้นักเรียนฟัง 2-3 ครั้ง
2. นักเรียนร้องเพลงนกน้อย 2-3 เที่ยว
3. นักเรียนร้องเพลงนกน้อย ในขณะที่ครูร้อง descant ของเพลงนกน้อย
4. ขออาสาสมัครนักเรียน 5-6 คน ให้มาร้อง descant ร่วมกับครู ในขณะที่นักเรียนที่เหลือร้องเพลงนกน้อย
5. นักเรียนร้องเพลงนกน้อยแบบ descant โดยลำพัง
6. ให้นักเรียนจับคู่ตามอิสระ เล่นเกมหาคู่เสียง โดยคนที่ 1 ให้ออกเสียงของคนี่ 2 ออกเสียงอะไรก็ได้ให้ทั้งคู่ช่วยกันคิด เมื่อคิดได้แล้ว ให้ร้องพร้อมกันตามจังหวะโน้ตตัวทุ (ตัวขาว) และเสียงต้องไม่เพี้ยน
7. นักเรียนร้องให้ครูฟังทีละคู่ คู่ไหนถูกต้องเสียงไม่เพี้ยน จะได้รับรางวัลจากอาจารย์ (ดินสอคนละ 1 แท่ง)
8. นักเรียนฝึกอ่านโน้ตเพลงนกน้อยแบบทาบ-ทึทึ จากแผนภูมิการอ่านโน้ต
9. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงนกน้อยตามสัญญาณมือของครู
10. ครูและนักเรียนช่วยกันคิดทำประกอบเพลงและซ้อมจนกระทั่งคล่อง เมื่อคล่องแล้ว แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมี 30 คน ทำท่าทางตามปกติ กลุ่มที่สองมี 10 คน ให้นักทำทาบนิ้วเบา ๆ ไปตลอดจนจบเพลง จนแล้วครูกับนักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงการทำประกอบเพลงดังกล่าว คือ กลุ่มแรกเปรียบเหมือนการร้องเนื้อเพลงตามปกติ กลุ่มที่สองเปรียบเหมือนการร้องแนวประสาน

ขั้นสรุป

1. ครูทำสัญญาณมือตามระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด นักเรียนอ่านตาม
2. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงนกน้อยตามสัญญาณมือครูอีกครั้งหนึ่ง
3. นักเรียนฝึกอ่านโน้ตแบบทา-ทีที จากหนังสือแบบฝึกการอ่านโน้ตพร้อมกับทำท่วงตามจังหวะโน้ต

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทปและเทปเพลงประสานเสียงแบบต่าง ๆ
2. ดินสอ 40 แท่ง
3. แผนภูมิเพลงนกน้อย

นกน้อย

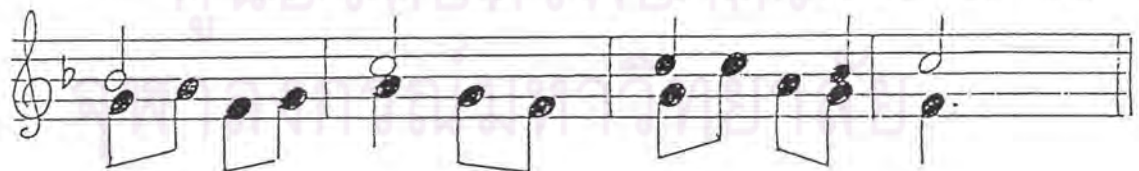
เนื้อร้อง ฉันทน์ ขาววิไล, เบญจมา แสงมะลิ

ทำนอง ต้อยตริ่ง

แนวประสาน ณรุทธิ์ สุทธจิตต์

นก เอย นก น้อย น้อย เจ้า ค่อย ค่อย เคลื่อนคล้อย มา ทวก

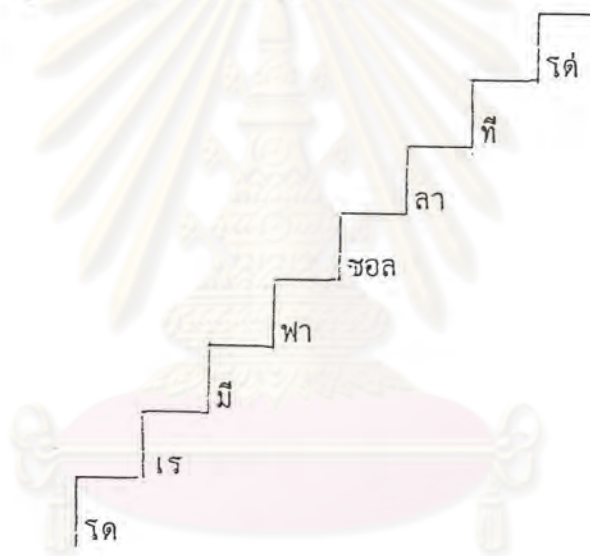

เรา นี้ เฝ้า คอย หา มา เกิด มา ขอ ให้ ข้า ชย

4. แผนภูมิการอ่านโน้ตเพลงนกน้อย

ช ม ร ด ล ม ช ล ต ม ด ร ด
ร ม ด ร ม ร ด ร ช ม ร ด

5. แผนภูมिरะดับเสียงและสัญญาณมือ

6. หนังสือแบบฝึกหัดการอ่านโน้ต

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant เพลงนกน้อย
2. การเล่นเกมหาคู่เสียง
3. การอ่านโน้ตเพลงนกน้อย แบบทา-ทีที
4. การอ่านโน้ตเพลงนกน้อยตามสัญญาณมือครู
5. การคิดทำและทำท่าประกอบเพลงนกน้อย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 14)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องดนตรีสากล
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

เครื่องดนตรีสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของเสียงที่คล้ายคลึงกัน
 ได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด
2. เครื่องสาย
3. เครื่องลมไม้
4. เครื่องลมทองเหลือง
5. เครื่องตี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกประเภทของเครื่องดนตรีสากลได้
2. ฟังดนตรีที่มีเรื่องราวประกอบ เรื่องปีเตอร์กับหมาป่า และบอกได้ว่าเสียง
 เครื่องดนตรีอะไรใช้แทนสัตว์อะไร
3. ร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะได้
4. อ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะแบบทา-ทีทีได้
5. อ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญญาณมือครูได้
6. เล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะเพลงได้

เนื้อหา

เครื่องดนตรีสากลสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของเสียงที่คล้ายคลึงกัน
 ได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด ได้แก่ เปียโน ออร์แกน
2. เครื่องสาย เป็นเครื่องดนตรีที่เกิดเสียงโดยการดีดหรือสี ได้แก่ ไวโอลิน วิโอลา เชลโล เบส ฮาร์พ กีตาร์
3. เครื่องลมไม้ แต่เดิมทำด้วยไม้ แต่ปัจจุบันอาจทำด้วยวัสดุอื่น ๆ ได้แก่ คลาริเน็ต แซกโซโฟน โอโบ บาสซูน ฟลูท
4. เครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ฮอรั่น ทรัมเปท ทรอมโบน
5. เครื่องตี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
  - 5.1 เครื่องตีที่ไม่มีระดับเสียง ได้แก่ กลองใหญ่ กลองตึก ฆ้องวงสามเหลี่ยม ฉาบ ฆ้องวงใหญ่ กรับ ลูกฉาก
  - 5.2 เครื่องตีที่มีระดับเสียง ได้แก่ ระนาดฝรั่ง กลองทิมปานี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงนกน้อยในลักษณะประสานเสียงแบบ descant
2. ครูเปิดวิดีโอเทปวง orchestra ให้นักเรียนดูเครื่องดนตรี ลักษณะการจัดวงอันสวยงาม การจัดเครื่องดนตรี และเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีสากล ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะความคล้ายคลึงของเสียงออกได้เป็น 5 ประเภทคือ เครื่องคีย์บอร์ด เครื่องสาย เครื่องลมไม้ และเครื่องตี พร้อมทั้งยกตัวอย่างเครื่องดนตรีแต่ละชนิดในประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนฟังทั้งเสียงและเห็นภาพการบรรเลงในวิดีโอเทป
2. ครูให้นักเรียนฟังเสียงเครื่องดนตรีจากเครื่องเล่นเทปและทำท่าประกอบ การบรรเลงเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ครูบอกให้นักเรียนพยายามจำเสียงเครื่องดนตรีแต่ละชนิดให้ได้ เพราะจะได้ฟังเรื่องราวประกอบดนตรีได้เข้าใจ

3. นักเรียนฟังดนตรีที่มีเรื่องราวประกอบ (story music) เรื่องปีเตอร์กับหมาป่า เป็นดนตรีประกอบเรื่องราว คือ มีคำพูดหรือบทสนทนาประกอบด้วยดนตรี เรื่องปีเตอร์กับหมาป่านี้ ผู้แต่งตั้งใจจะแนะนำเสียงของเครื่องดนตรีบางชนิดในวงออร์เคสตรา โดยนำเอาเสียงของเครื่องดนตรีบางชนิดมาแทนตัวละครซึ่งเป็นนิทาน โดยมีผู้เล่าเรื่องสลับไปกับเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีแต่ละชนิดที่ใช้นั้นแทนตัวละคร รวมทั้งมีบางตอนที่ใช้วงออร์เคสตราบรรเลงด้วย

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังพร้อมกับฟังเสียงจากเครื่องเล่นเทปว่าตัวละครตัวใดใช้เครื่องดนตรีอะไรแทนอีกครั้งหนึ่งดังนี้

ฟลูท เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น นก

โรบ เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น เบ็ด

คลาริเน็ต เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น แมว

บาซูน เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น คุณตา

ฮอร์น เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น หมาป่า

วงเครื่องสาย เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น ปีเตอร์

วงเครื่องตีประเภทกลอง เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้นั้น เด็ก ๆ ทั้งหมด

ครูเปิดเทปดนตรีวงออร์เคสตรา ซึ่งมีเรื่องราวประกอบ เรื่องปีเตอร์กับหมาป่า และครูบรรยายเรื่องราวไปด้วยพร้อมกับมีภาพประกอบและให้นักเรียนสังเกตการบรรเลงเป็นท่อน ๆ

เช้าวันหนึ่งปีเตอร์ออกไปเดินเที่ยวในป่าละเมาะหลังบ้าน (เป็นเสียงวงเครื่องสาย) ทักทายนกซึ่งบินวนเวียนอยู่บนยอดไม้ (ฟลูท) ในขณะที่เบ็ดกำลังคาบคุดตาว่าอยู่บนน้ำ (โรบ) ทั้งนกกับเบ็ดก็คุยรั้กันว่า "เจ้าเป็นนกได้แต่บิน ว่าน้ำอย่างข้าไม่ได้" ฝ่ายนกก็บอกว่า "เจ้าก็ได้แต่อยู่บนน้ำ ไม่สามารถบินอย่างข้าได้" (เสียงโรบและฟลูทสลับกัน) ลักครูแมวกั้เดินออกมาวนเวียนอยู่รอบ ๆ ต้นไม้ (คลาริเน็ต) ค่อย ๆ ย่องจะจับนก ลักครูนกก็บินและทำเสียงตกใจเหมือนจะเกิดเหตุการณ์ไม่ดีขึ้น (บอกนักเรียนสังเกตอารมณ์ของเพลง) คุณตารีบออกมาจากบ้าน (บาซูน) บอกปีเตอร์ให้กลับเข้าบ้าน เพราะอาจจะมีหมาป่าออกมาหาเหยื่อ ลักครูหนึ่งหมาป่าก็ออกมาจริง ๆ (ฮอร์น) นกบินขึ้นไปเกาะบนยอดไม้ แมวกระโดดขึ้นบนต้นไม้ ส่วนเบ็ดหนีไม้ทัน (ฟลูท, โรบ, คลาริเน็ต เล่นสลับกันไป)

ครูเล่าถึงตรงนี้แล้วให้นักเรียนฟังดนตรีต่อไป แล้วทั้งครูและนักเรียนช่วยกันเล่าถึงเรื่องราวต่อไปว่าเสียงดนตรีที่ได้ยินนั้นเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นอีก โดยครูจะแนะนำเป็นแนวทางเล็กน้อยให้นักเรียนช่วยต่อตั้งแต่ วิธีการที่ปีเตอร์จะจับหมาป่าอย่างไร จับได้แล้วนำหมาป่าไปไว้ที่ไหน และเสียงดนตรีที่เศร้าสร้อยในตอนจบเป็นเสียงของอะไร เป็นต้น

4. ครูร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะให้นักเรียนฟัง 2-3 ท่อน
5. นักเรียนลองร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะพร้อมกับครู
6. ครูบอกเนื้อเพลงที่ละวรรคให้นักเรียนพูดตาม
7. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะ
8. นักเรียนร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะโดยลำพัง ถ้ามีทำไม่ได้ไม่ต้องครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
9. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะแบบทาบ-ทีที
10. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญญาณมือครู
11. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน เล่น กลอง กรับ ลูกแซก และ กิ่ง ตามจังหวะของเพลง พร้อมกับร้องเพลงไปด้วย ครูเล่นเปียโน

ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านโน้ตแบบทาบ-ทีที พร้อมกับอ่านท่อนองตามจังหวะโน้ตในหนังสือแบบฝึกการอ่านโน้ต

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีโอเทปวง orchestra
2. เครื่องเล่นเทปและเสียงเครื่องดนตรีสากลแต่ละชนิด
3. แผนภูมิเพลงเครื่องประกอบจังหวะ

เพลง เครื่องประกอบจังหวะ

เนื้อร้อง-ทำนอง ศรีนวล สวงนไว และ นันทา จันดิธรรมกร

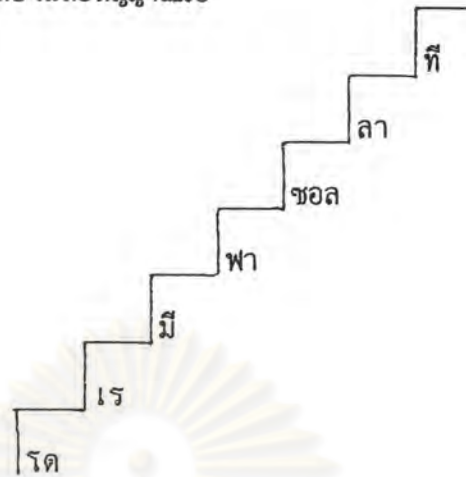
คุ่ม คุ่ม คุ่ม เสียง กลอง ตัง โกล
 กรับ กรับ กรับ กรับ กรับ เสียง กรับ หรือ ไร
 แซก แซก แซก, แซก แซก เสียง ลูก แซก เข- ย่า ไป
 กิ่ง กิ่ง กิ่ง เสียง กิ่ง ของ ใคร

4. แผนภูมิการอ่านโน้ตเพลง เครื่องประกอบจังหวะ

ม ด ด ช ฟ ม ร
 ท ท ท ท ท ฟ ม ร ด
 ช ช ช ช ช ม ฟ ช ม ด ร
 ท ด ช ฟ ม ร ด

5. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

6. เป็ยง
7. กลอง
8. กรีบ
9. ลูกแซก
10. กิ่ง
11. หนังสือแบบฝึกหัดการอ่านนิ้ว
12. ภาพประกอบเรื่องปีเตอร์กับหมาป่า

การวัดผลและประเมินผล

1. การบอกประเภทของเครื่องดนตรีสากล
2. การฟังดนตรีที่มีเรื่องราวประกอบและบอกได้ว่า เสียงเครื่องดนตรีอะไรใช้แทนสัตว์อะไร
3. การร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะ
4. การอ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะแบบทา-ทีที
5. การอ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญญาณมือครู
6. การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เพลง

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 15)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องดนตรีไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

เครื่องดนตรีไทยสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามกิริยาการเล่นได้เป็น 4 ประเภท คือ เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องดีดและเครื่องสี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงพม่าเขวไต้
2. อ่านโน้ตเพลงพม่าเขวตามสัญญาณมือครูไต้
3. บอกประเภทของเครื่องดนตรีไทยไต้
4. เล่นเกมมาตามเสียงไต้
5. ตบจังหวะตบเพลงพม่าเขวไต้
6. ท้าท่ากระทู้งเท้าตามจังหวะตบเพลงพม่าเขวไต้

เนื้อหา

เครื่องดนตรีไทยสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามกิริยาการเล่นได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. เครื่องตี ไต้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม มโหระทึก ระฆัง กลองแขก
โพน-ระฆัง ฉิ่ง กรับ โหม่ง
2. เครื่องเป่า ไต้แก่ ขลุ่ย ปี่
3. เครื่องดีด ไต้แก่ จะเข้ พิณ
4. เครื่องสี ไต้แก่ ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้น นำ

1. ร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะและทบทวนความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสากล
2. ครูเปิดวีดิโอเทป วงดนตรีไทยประเภทวงมโหรีให้นักเรียนสังเกตเครื่องดนตรีแต่ละชนิดเกี่ยวกับการเล่น เสียง การจัดวง

ขั้น สอน

1. ครูร้องเพลงพม่าเขวให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
2. นักเรียนลองร้องเพลงพม่าเขวพร้อมกับครู
3. ครูบอกเนื้อเพลงทีละวรรคให้นักเรียนพูดตาม
4. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงพม่าเขว
5. นักเรียนร้องเพลงพม่าเขวโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
6. ครูเล่นระนาดเอกเพลงพม่าเขว นักเรียนร้องเพลงตามจังหวะตนเอง
7. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงพม่าเขวตามสัญญาณมือครู
8. ครูอธิบายประเภทของเครื่องดนตรีไทย รวมทั้งเล่นให้นักเรียนฟังแต่ละชิ้นดังนี้
ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฉิ่งวง ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย กลองแขก หลังจากที่ได้เล่น ครูและนักเรียนอภิปรายถึงลักษณะและเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้น
9. นักเรียนเล่นเกมมาตามเสียง อดยาให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน แต่ละกลุ่มจะได้บัตรภาพซึ่งมีภาพเครื่องดนตรีไทย 8 ชนิด ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฉิ่งวง ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย กลองแขก ภาพทุกภาพจะมีหมายเลขกลุ่มติดไว้เพื่อการตรวจสอบ
ให้นักเรียนในกลุ่มถือภาพไว้คนละภาพ เมื่อครูเปิดเครื่องเล่นเทปเสียงเครื่องดนตรี ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันคิดว่าเป็นเครื่องดนตรีชนิดใด เมื่อแน่ใจแล้วให้นักเรียนถือบัตรภาพเครื่องดนตรีนั้น ๆ นานาไปส่งกล่องซึ่งเขียนประเภทเครื่องดนตรีไทยไว้ 4 ประเภทคือ เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องดีด เครื่องสี
เมื่อฟังเสียงเครื่องดนตรีทั้ง 8 ชนิดแล้ว ครูตรวจสอบจากบัตรในกล่องแต่ละกล่องว่านักเรียนนำส่งได้ถูกประเภทหรือไม่ กลุ่มไหนนำส่งกล่องถูกหมดก็จะเป็นผู้ชนะ

10. ครูเปิดเครื่องเล่นเทปเพลงพม่าเขว ซึ่งบรรเลงโดยวงดนตรีไทยให้นักเรียนฟัง
11. นักเรียนตบมือตามจังหวะตบเพลงพม่าเขว
12. นักเรียนจัดแถวตอน 4 แถว ผู้หญิง 2 แถว ผู้ชาย 2 แถว ยืนสลับกัน ทุกคนยืนตรงในท่าแขนขวาเหยียดตรง มือซ้ายอ้อมไปทางด้านหลังจับข้อศอกขวา ให้ท่าท่ากระทู้่งเท้าตามจังหวะตบเพลงพม่าเขว คือ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนอ่านโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ต่ ตามสัญญาณมือครู
2. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงพม่าเขวตามสัญญาณมือครู
3. นักเรียนอ่านโน้ตแบบท่า-ทีที พร้อมกับอ่านท่อนองตามจังหวะโน้ตในหนังสือแบบฝึกการอ่านโน้ต

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิโอเพลงมรหรือ
2. แผนภูมิเพลงพม่าเขา

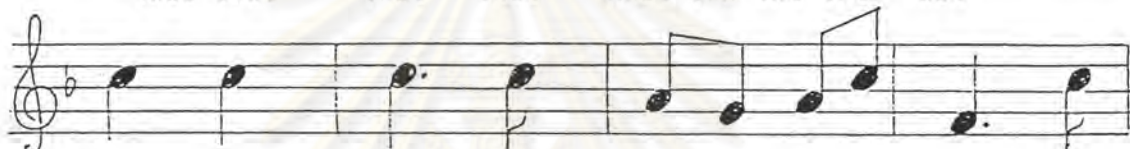
เพลงพม่าเขา

เนื้อร้อง ชื่น ศิลปบรรเลง

ทำนอง พม่าเขา

เขว เขว เขว เส แสร้ง แต่ง เป็น พ- ม่า
 หมุน หมุน หมุน หมุน ตัว กับ หัว นิด- หน่อย
 เสียง เสียง เสียง เสียง กลอง เกิด เทิง เทิง- บ้อง

เขว เขว เขว เส แสร้ง แต่ง เป็น พ- ม่า ถือ
 หมุน หมุน หมุน หมุน ตัว กับ หัว นิด- หน่อย เสียง
 เสียง เสียง เสียง เสียง กลอง เกิด เทิง เทิง- บ้อง ฟ้อน

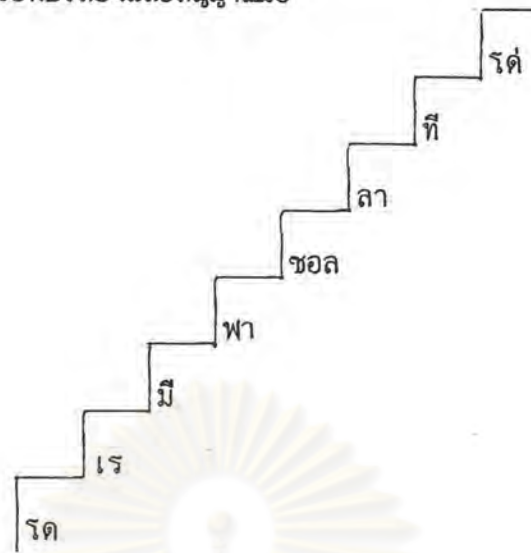
กลอง ย่าง ย่อง ออก มา เอา ว่า ทุง ยา บา เล เอา ว่า ทุง
 เพลง ดัง น้อย หน่อย นอย เอา ว่า ทุง ยา บา เล เอา ว่า ทุง
 ฆ่า ตาม ชัง หวะ กลองเอาว่า ทุง ยา บา เล เอา ว่า ทุง

ยา บา เล เล เล้ เล เล เล เล
 ยา บา เล เล เล้ เล เล เล เล
 ยา บา เล เล เล้ เล เล เล เล

3. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

4. เครื่องดนตรีไทย ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฉิ่งวง ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขลุ่ย กลองแขก
5. ถูบัตริภาพเครื่องดนตรีไทย
6. กล้องประเภทของเครื่องดนตรีไทย
7. เครื่องเล่นเทพและเทพทานองเพลงพม่าเขว
8. หนังสือแบบฝึกการอ่านไรต์

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงพม่าเขว
2. การอ่านไรต์เพลงพม่าเขวตามสัญญาณมือครู
3. การบอกประเภทของเครื่องดนตรีไทย
4. การเล่นเกมมาตามเสียง
5. การตอบจังหวะเพลงพม่าเขว
6. การทำท่ากระทุ้งเท้าตามจังหวะตบเพลงพม่าเขว

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 16)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การเล่นดนตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

การเล่นดนตรี เป็นกิจกรรมที่สำคัญมากอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนดนตรีควรมีโอกาสปฏิบัติ เพื่อการเรียนรู้เนื้อหาแนวคิดดนตรี และ เป็นการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงชวาใต้
2. อ่านโน้ตเพลงชวาแบบทา-ทีทีใต้
3. อ่านโน้ตเพลงชวาตามสัญญาณมือครูใต้
4. บอกข้อปฏิบัติในการเล่นดนตรีใต้
5. ท้าทำเล่นอังกะลุงตามท่อนองเพลงชวาใต้

เนื้อหา

การเล่นดนตรี เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณมีความสามารถในการปฏิบัติ ทักษะดนตรีที่ต่างไปจากการร้องซึ่งกระทำโดยเสมอ เป็นการสร้างความภาคภูมิใจ สร้างระเบียบวินัย ความรับผิดชอบในตนเอง เพราะผู้เรียนจะต้องเคารพกฎเกณฑ์ ข้อตกลงต่าง ๆ ในการเล่น และยังเป็นการสร้างทักษะการทำงานร่วมกับหมู่คณะ นอกจากนี้ยังช่วยให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับจังหวะ ท่อนอง การประสานเสียง รูปแบบ อารมณ์ของเพลงและแบบของเพลง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. อบอุ่นเสียงก่อนร้องเพลงและร้องเพลงพม่าเขว ทบทวนความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทย

2. ครูเปิดวีดิโอเพลงอังกฤษให้นักเรียนดู บอกให้นักเรียนสังเกตลักษณะการจัดวงการเล่น การจับเครื่องดนตรี ตลอดจนเสียงที่ได้ยิน

ขั้นสอน

1. ครูร้องเพลงชวาให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
  2. ให้นักเรียนลองร้องเพลงชวาพร้อมกับครู 1-2 เที่ยว
  3. ครูบอกเนื้อเพลงชวาที่ละท่อน ให้นักเรียนพูดตาม
  4. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงชวา
  5. นักเรียนร้องเพลงชวาโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
  6. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงชวาแบบททา-ทีที จนคล่อง
  7. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงชวาจากสัญญาณมือครูจนจำโน้ตเพลงได้
  8. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงชวาจากสัญญาณมือครูพร้อมกับททาสัญญาณมือ
  9. ครูและนักเรียนสนทนาถึงข้อปฏิบัติในการเล่นดนตรี ที่นักดนตรีต้องเคารพกฎเกณฑ์ ข้อตกลงต่าง ๆ ในการเล่น และยังเป็นการสร้างทักษะการทำงานร่วมกันในหมู่คณะ
  10. แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ในแต่ละกลุ่ม คนที่ 1-5 จะเล่นอังกฤษโน้ตตัว โด เร ฟา ซอล ลา คนละตัวตามลำดับ
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มททาเหมือนจับอังกฤษ และเมื่อถึงโน้ตตัวเองต้องเล่น ก็ให้เขย่าตามจังหวะของตัวโน้ตเพลงชวา ครูบอกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปฝึกซ้อมมาให้คล่อง ชั่วคราวหน้าจะได้เล่นอังกฤษจริง ๆ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนอ่านโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที่ โด่ ตามสัญญาณมือครู
2. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงชวาตามสัญญาณมือครู
3. นักเรียนอ่านโน้ตแบบททา-ทีที พร้อมกับอ่านททาองตามจังหวะโน้ตในหนังสือแบบฝึกการอ่านโน้ต

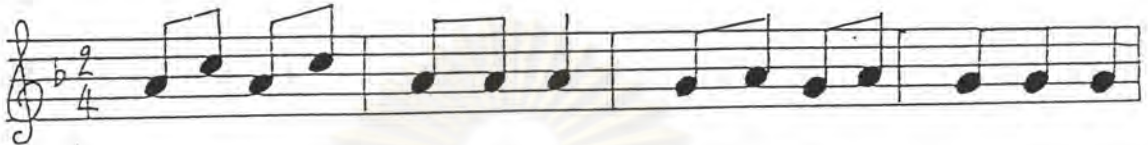
สื่อการเรียนการสอน

- 1. วีดิโอเทปวงอังกะลุง
- 2. แผนภูมิเพลงชวา

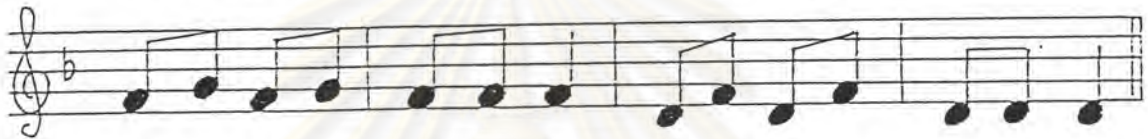
เพลงชวา

เนื้อร้อง ชิน ศิลปบรรเลง

ทำนอง ชวา

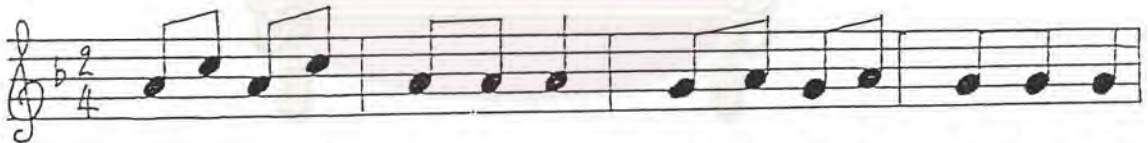

เพลินเสียงเพลงครั้น เกรง วิญ ญาณ์ พัง ซี พัง เสียง ดัง ลอย มา

กรอ กรีก กรอ อ้อ เพลง ช- วา ลา ลา ลา ท้าย ทำ นอง เพลง

- 3. แผนภูมิการอ่านโน้ตเพลงชวา

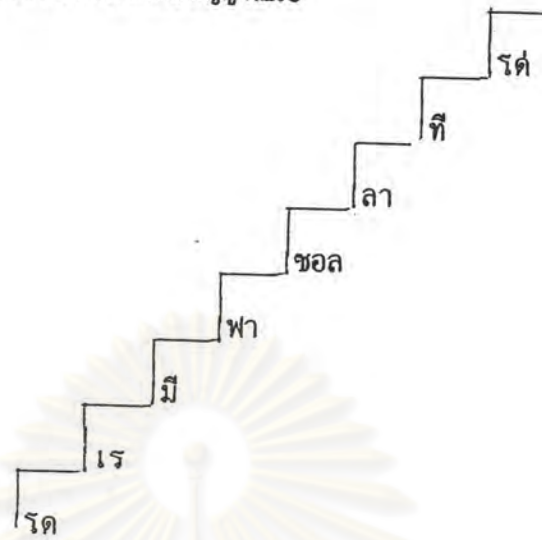
ล ต ฉ ค ล ล ล ช ฉ ช ล ช ช ช

ฟ ช ฟ ช ฟ ฟ ฟ ร ฟ ร ฟ ร ร ร

4. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงชวา
2. การอ่านรันทเพลงชวาแบบทา-ทีที
3. การอ่านรันทเพลงชวาตามสัญญาณมือครู
4. การบอกข้อปฏิบัติในการเล่นดนตรี
5. การทำท่าเล่นอังกะลุงตามทำนองเพลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 17)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การเล่นอังกะลุง
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีของชาว ประเทศอินโดนีเซีย วิธีการเล่นต้องนำผู้เล่นอย่างน้อย 7 คน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อ่านโน้ตเพลงขวตามสัญญาณมือครูได้
2. เล่นอังกะลุงเพลงขวาได้
3. อ่านโน้ตเพลงขวาแบบททา-ทีทีได้
4. ร้องเพลงแสงดาวได้

เนื้อหา

อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีของชาว ประเทศอินโดนีเซีย สามารถนำไปเล่นผสมอยู่ในวงต่าง ๆ ได้ เช่น วงดนตรีสากล หรือวงดนตรีไทยประเภทวงเครื่องสาย การเล่นอังกะลุงไม่สามารถเล่นคนเดียวได้ วงหนึ่ง ๆ จะต้องมีคนเล่นอย่างน้อย 7 คน อังกะลุงทำด้วยไม้ไผ่ และเล่นโดยวิธีการเขย่า

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนอบอุ่นเสียงก่อนร้อง เพลงและร้องเพลงขวาทบทวนข้อปฏิบัติ
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องเครื่องดนตรีที่เรียกว่าอังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีของชาติใด มีลักษณะอย่างไร มีวิธีเล่นอย่างไร นำไปผสมวงดนตรีกับวงดนตรีประเภทใดบ้าง

ขั้นสอน

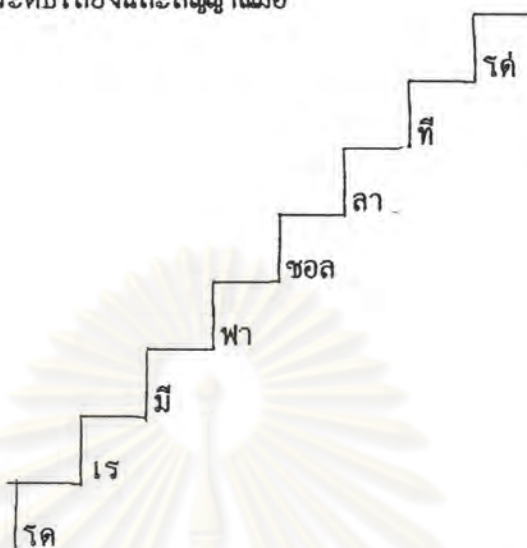
1. นักเรียนอ่านบันทึกเพลงชาวตามสัญญาเมื่อครู
2. นักเรียนแยกย้ายไปอยู่กลุ่มเดิม (เมื่อสัปดาห์ก่อน) กลุ่มละ 5 คน ให้ความเวลา 5 นาที เพื่อให้แต่ละกลุ่มซ้อมเขย่าอังกะลุงเพลงชาวด้วยมือเปล่า (ทั้งหมดมี 8 กลุ่ม)
เมื่อครูเห็นว่าแต่ละกลุ่มคล่องแล้ว ให้นำออกไปหน้าห้องทีละ 3 กลุ่ม หยิบอังกะลุงตามเสียงที่ตนเองไปซ้อมมา ทำท่าเขย่าตามที่ครูสอน คือ เขย่าตามจังหวะบันทึกตัวดำ ตัวขาว ตัวกลม เมื่อเห็นว่านักเรียนชินกับเครื่องดนตรีแล้ว ให้นำนักเรียนเขย่าเพลงชาวตามจังหวะที่ครูตีฉิ่ง (ให้ใช้เวลาช่วงนี้ครั้งละ 5 นาที) กลุ่มที่ไม่ได้ออกไปเล่นให้ร้องบันทึกให้เพื่อน ๆ ที่ออกไปเล่น
3. นักเรียนอ่านบันทึกเพลงชาวแบบทหา-ที้ที้
4. ครูร้องเพลงแสงดาวให้นักเรียนฟัง 2-3 เที่ยว
5. ให้นักเรียนลองร้องเพลงแสงดาวพร้อมกับครู 1-2 เที่ยว
6. ครูบอกเนื้อเพลงแสงดาวทีละท่อน ให้นักเรียนพูดตาม
7. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงแสงดาว
8. นักเรียนร้องเพลงแสงดาวโดยลำพัง ถ้ามีที่ใดไม่ถูกต้อง ครูช่วยแก้ไขจนถูกต้อง
9. นักเรียนร้องเพลงแสงดาว ครูตีฉิ่งให้นักเรียนสังเกตจังหวะตบของเพลง
10. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 5 คน ทั้งหมด 8 กลุ่ม ให้ช่วยกันคิดจังหวะในการเล่นเครื่องดนตรี ว่าใครจะเล่นจังหวะอย่างไร โดยใช้ประสบการณ์ที่เคยเล่นในคาบก่อน ๆ uly เล่นเป็นวงในเพลงแสงดาว
11. ให้นักเรียนไปหาวัสดุอะไรก็ได้ที่สามารถทำเป็นเครื่องดนตรีได้มาคนละชิ้น เพื่อทำเป็นเครื่องดนตรีในสัปดาห์หน้า

ขั้นสรุป

1. นักเรียนอ่านบันทึก โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด' ตามสัญญาเมื่อครู
2. นักเรียนอ่านบันทึกเพลงชาวแบบทหา-ที้ที้
3. นักเรียนอ่านบันทึกตามจังหวะและอ่านทวนองตามจังหวะบันทึกในหนังสือแบบฝึกการอ่านบันทึก

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

2. แผนภูมิการอ่านโน้ตเพลงขวา

ล ต ฉ ต ล ล ล ช ฉ ช ฉ ช ช ช
ฟ ช ฟ ช ฟ ฟ ฟ ร ฟ ร ฟ ร ร ร

3. อังกะลุง

4. ิ่ง

5. ิ่ง

6. เนื้อเพลงแสงดาว

เพลงแสงดาว

แสงดาวพรารวนฟ้า	เจ็ดแจ่มจ้างามตาน่าชม
ค่าคืนชื่นอารมณ์	ยามเมื่อลมพัดราเพยมา
ดาวเด่นระยับ	สว่างวาววับ
เราสุดจะนับ	จำนวนดารา
แสงสว่างสุกใส	อยู่ในนภา
ใครประดิษฐ์เข้ามา	น่าชมจริงเอย

การวัดผลและประเมินผล

1. การอ่านโน้ตเพลงชวาตามสัญญาณมือครู
2. การเล่นอังกะลุงเพลงชวา
3. การอ่านโน้ตเพลงชวาแบบทา-ทีที
4. การร้องเพลงแสงดาว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 18)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง อารมณ์ของเพลง

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Kodály)

ความคิดรวบยอด

อารมณ์ของเพลงเป็นเรื่องทางด้านคุณภาพของดนตรี ซึ่งใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก โดยได้รับการถ่ายทอดผ่านทางองค์ประกอบของดนตรี ซึ่งได้แก่ จังหวะ ท่วงทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์ของเพลงและแบบของเพลง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงแสงดาวตามการอำนวยการของครูได้ไพเราะ
2. ร้องเพลงแสงดาวแบบประสานเสียงประเภทสะท้อนได้
3. อ่านโน้ตเพลงแสงดาวแบบทา-ทีทีได้
4. อ่านโน้ตเพลงแสงดาวจากบรรทัด 5 เส้น และสัญญาณมือครูได้
5. แสดงอารมณ์จากการฟังเพลงได้เหมาะสม

เนื้อหา

อารมณ์ของเพลงเป็นเรื่องทางด้านคุณภาพของดนตรีซึ่งใช้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก อารมณ์เพลงได้รับการถ่ายทอดผ่านทาง การกำหนดโครงสร้างของจังหวะ ท่วงทำนองเสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์ของเพลงและแบบของเพลง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของดนตรี รวมทั้งองค์ประกอบด้านความเร็วของจังหวะ และคุณภาพของเสียงดนตรีหรือเสียงร้อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนอบอุ่นเสียงก่อนร้องเพลง ร้องเพลงชวา และเพลงแสงดาว ทบทวนความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทย

2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงอารมณ์ของมนุษย์ว่า ปกติคนเราจะแสดงอารมณ์อะไรได้บ้าง (อารมณ์โกรธ อารมณ์เศร้า อารมณ์ดีใจ)ให้นักเรียนทุกคนลองทำท่าทางแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนด ครูอธิบายแก่นักเรียนว่า ปกติคนเราจะแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นทราบด้วยกิริยาท่าทาง ทางด้านดนตรีก็เช่นเดียวกัน บทเพลงจะเป็นสิ่งที่บอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้นจะให้อารมณ์อย่างไร

ขั้นสอน

1. นักเรียนร้องเพลงแสงดาว ครูแนะนำให้นักเรียนร้องโดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเพลง ให้มีการทอดเสียง มีการร้องแผ่วเบาบางตอน ดังบางตอน โดยสังเกตจากสัญญาณมือของครู
2. ครูสอนร้องประสานเสียงแบบสะท้อนในตอนที่ครึ่งหลังของบทเพลง ในเพลงแสงดาว (ช่วงที่มีโน้ตตัวขาว ในห้องเพลง) ให้นักเรียนร้องอย่างไรเพราะที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ให้นักเรียนไปนั่งตามกลุ่มที่จัดกลุ่มเมื่อสัปดาห์ก่อนทั้งหมดมี 8 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ทุกคนนำเครื่องดนตรีที่เตรียมไว้ขึ้นมาคนละชิ้น ให้นักเรียนเคาะให้ครูฟังพร้อม ๆ กันทีละกลุ่ม เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นร้องเพลงแสงดาว ครูเล่นเปียโน

ครูและนักเรียนช่วยกันวิจารณ์การเล่นเครื่องดนตรีของแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับจังหวะรวมทั้งความพร้อมเพรียงในการเล่น ครูยกจังหวะบางจังหวะที่นักเรียนเล่น ถามนักเรียนว่าน่าจะอ่านอย่างไร เช่น ♩ ♩ ♩ ♩ อ่าน ทา ทา ทา หยุด และให้ทุกคนเคาะจังหวะ แล้วครูเขียนเป็นลักษณะตัววันที่ให้นักเรียนดู

4. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงแสงดาวแบบทา-ทีที
5. นักเรียนอ่านโน้ตเพลงแสงดาวจากบรรทัด 5 เส้น และจากสัญญาณมือครู
6. พักอิริยาบถด้วยการให้นักเรียนฟังครูสีขอเพลงพญาไรสก แล้วให้นักเรียนแสดงอารมณ์ที่ได้รับจากการฟัง (อารมณ์เศร้า) และครูเล่นระนาดเพลงราวงมาตรฐานให้นักเรียนแสดงอารมณ์ (เบิกบาน สนุกสนาน)

ขั้นสรุป

1. นักเรียนอ่านโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด' ตามสัญญาณมือครู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นักเรียนอ่านบันทึกตามจังหวะและอ่านทำนองตามจังหวะในหนังสือแบบฝึก

การอ่านบันทึก

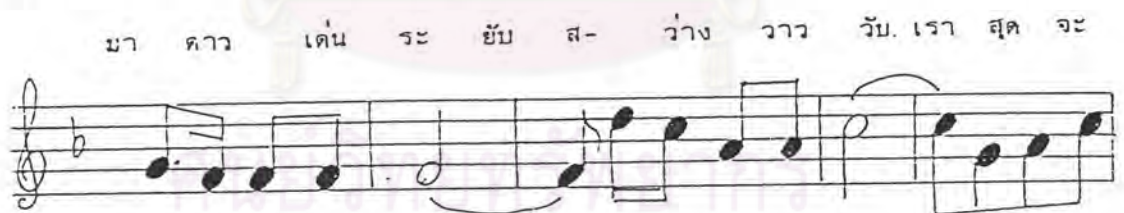
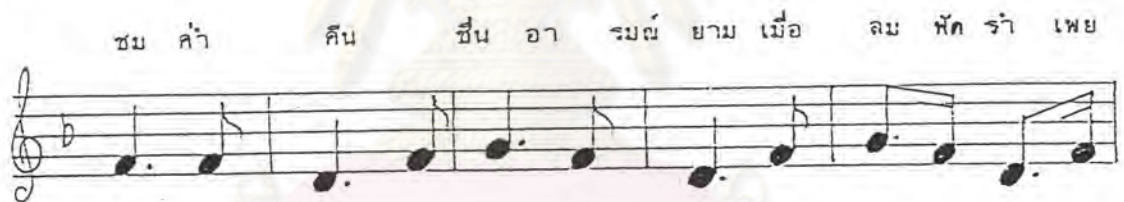
สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงแสงดาว

เพลงแสงดาว

เนื้อร้อง ชูปะปะนี๋ นาครทรรพ

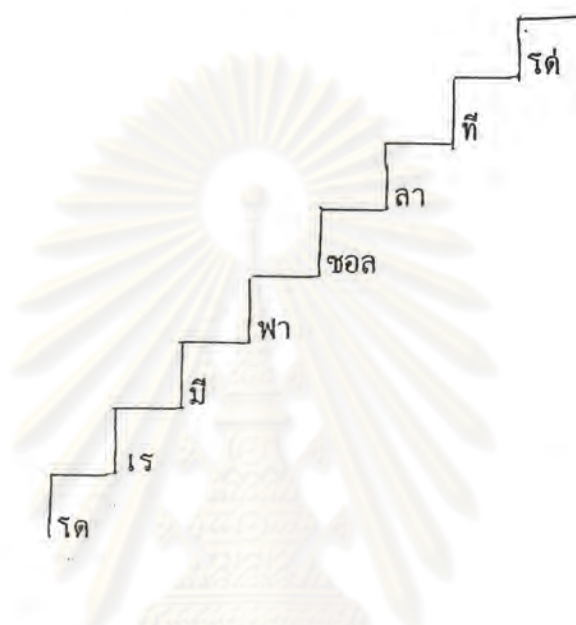
ทำนอง ต้องตริง

กา ใคร ประดิษฐ์เจ้า มา น้า ชม จริง เอย

3. ซอ
4. ระนาด
5. เป็ยน
6. แผนภูมิระดับเสียงและสัญญาณมือ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงแสงดาวตามการอ่านโน้ตเพลงของครู
2. การร้องเพลงแสงดาวแบบประสานเสียงประเภทสะท้อน
3. การอ่านโน้ตเพลงแสงดาวแบบทหา-ทีที
4. การอ่านโน้ตเพลงแสงดาวจากบรรทัด 5 เส้น และสัญญาณมือครู
5. การแสดงอารมณ์จากการฟังเพลง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 1)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (♩)

และตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๙)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (♩) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากล
2. ตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๙) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงี๊ยบของเสียงดนตรีชั่วขณะซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (♩)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงเปิดอานน้ำได้ถูกต้อง
2. เคะะจังหวะตบและจังหวะท่อนองตามบทเพลงได้
3. บอกความหมายและค่าของโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้นและตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้นได้
4. ตบจังหวะตามค่าของโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้นและตัวหยุดตาม pattern ต่าง ๆ ได้
5. แสดงท่าทางประกอบเพลงได้
6. ร้องโน้ตเพลงเปิดอานน้ำแบบ ซอล-ฟา ได้

เนื้อหา

1. ตัวโน้ตเข้บิตหนึ่งชั้น (♩) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากลที่ใช้แทนเสียงดนตรี ถ้ากำหนดให้โน้ตตัวดา (♩) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (♩) จะมีค่าเท่ากับ $1/2$ จังหวะ หรือโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (♩) 2 ตัวจะมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

2. ตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๗) เป็นสัญลักษณ์แทนความเจียบของเสียงดนตรีชั่วขณะ ซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับรั้บิตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๘)

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูเล่นเปียโน เพลงต่าง ๆ ที่นักเรียนร้องได้แล้ว นักเรียนร้องตาม เช่น เพลงกระต่ายกับเต่า, เพลงมาเรียนดนตรีกันเถอะ, เพลงมะลิลา เป็นต้น และทบทวนจังหวะตบ (beat) จังหวะท่วงนอง (rhythm of the melody) รั้บิต โด เร มี ซอล ลา

2. ครูชวนนักเรียนสนทนาถึงเรื่องความเป็นอยู่และประโยชน์ของเบ้บิต แล้วชักชวนให้นักเรียนททำาเดินเลียนแบบทำาเบ้บิต แล้วชักชวนให้นักเรียนททำาเดินเลียนแบบทำาเบ้บิต

ขั้นสอน

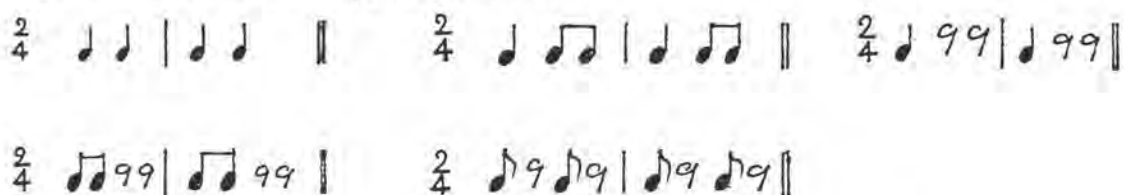
1. ครูเล่นเปียโนเพลงเบ้บิตอาบนำา พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะท่วงนอง

2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงเบ้บิตอาบนำาตามกระสวนจังหวะตามครูทีละวรรค

3. นักเรียนฝึกร้องเพลงเบ้บิตอาบนำา และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะท่วงนองของบทเพลง

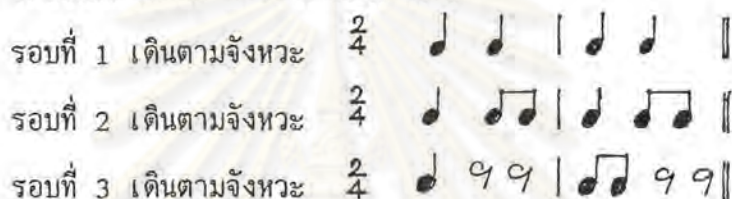
4. ครูเปิดเทปเพลงเบ้บิตอาบนำา ซึ่งมีเฉพาะเสียงดนตรีให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนยกมือเมื่อคิดว่าเพลงถึงจังหวะหยุด ต่อจากนั้น ครูให้นักเรียนร้องเพลงเบ้บิตอาบนำา เมื่อร้องถึงตัวหยุด ครูแสดงบัตรคำาตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๗) ติดาให้นักเรียนดูบนกระดานแล้วร้องต่อจนจบเพลง จากบัตรคำาตัวหยุดครูโยงมาที่รั้บิตเพลงเบ้บิตอาบนำาและอธิบายถึงลักษณะของรั้บิตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๘) ว่ามีค่าเป็น $\frac{1}{2}$ ของรั้บิตตัวดา (๘) แล้วครูตบจังหวะรั้บิตตัวเข้บิตหนึ่งชั้นให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนปฏิบัติตามและตอบคำาถามของครู เกี่ยวกับค่าของรั้บิตตัวเข้บิตหนึ่งชั้นและตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น

5. ให้นักเรียนตบมือตาม pattern จังหวะดังนี้

6. ให้นักเรียนเล่นเครื่องประกอบจังหวะ ด้วยการเคาะกริ่งกริ่ง ตาม pattern จังหวะในข้อ 5 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ร้องเพลงก่อน กลุ่มที่สอง เคาะกริ่งกริ่ง แล้วสลับกัน

7. นักเรียนจัดวงกลม 2 วง ผู้ชายอยู่วงใน ผู้หญิงอยู่วงนอก ท้าทำ ประกอบเพลง โดยเดินสวนกันตามจังหวะดนตรี ดังนี้

8. ให้นักเรียนแต่ละคนช่วยกันคิดท่าทางประกอบเพลงโดยเสนอความเห็นแก่ครู แล้วช่วยกันสรุปว่า ท่าใดเหมาะสมที่สุด ครูและนักเรียนท้าทำประกอบเพลงพร้อมกันจาก เทปเพลง

9. ครูเล่นเปียโน นักเรียนไล่เสียงในบันไดเสียง C Major เช่น โด-เร-มี-ฟา-ซอล-ลา-ที-โด, โด-ที-ลา-ซอล-ฟา-มี-เร-โด, โด-เร-มี, มี-เร-โด, โด-มี-ซอล, ซอล-มี-โด, มี-ซอล-โด เป็นต้น แล้วครูเล่นเปียโนเพลงเปิดอวบน้ำ ให้นักเรียนอ่าน ไรต์เพลงเปิดอวบน้ำแบบ ซอล-ฟา ตามแผนภูมิ

ขั้นสรุป

แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละประมาณ 13 คน กลุ่มที่ 1 ร้องเพลงเปิดอวบน้ำ กลุ่มที่ 2 เคาะกริ่งกริ่งตามจังหวะในข้อ 5 ตามที่ครูเลือกให้ กลุ่มที่ 3 ท้าทำประกอบเพลงครู เล่นเปียโน เมื่อบรรเลงจบแล้วให้เปลี่ยนกลุ่มและสลับจนทุกคนได้ปฏิบัติทุกกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงเปิดอวบน้ำ

เพลงเปิดอามน้ำ

เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี วิจารณ์เลิศ

ก้าม ก้าม ก้าม ก้าม เปิด อาม น้ำ ใน คลอง
 คา ก็ จ้อง แล มอง เพราะใน คลอง มี หอย ปลา ฟู
 ก้าม ก้าม ก้าม ก้าม เปิด อาม น้ำ ใน คู
 คา ก็ จ้อง แล คู เพราะ ใน คู มี หอย ฟู ปลา

หมายเหตุ ขอแก้ไขรโน้ตห้องที่ 4, 8, 12, 16 จากเดิม เป็น เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

2. เปียโน
3. กรุงกริ่ง
4. บัตรคำตัวหยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น
5. เครื่องเล่นเทปและเทปทำนองเพลงเปิดอามน้ำ
6. แผนภูมิการอ่านรโน้ต

ม ม ม ม ม ม ด ล ล

ร ค ล ค ร ช ม ร ม ช ม ม

ม ม ม ม ม ม ด ล ล

ร ค ล ค ร ช ม ร ค ร ค ค

การวัดและประเมินผล

1. การร้องเพลงเปิดอาน้ำ
2. การเคาะจังหวะตบและจังหวะท่อนองตามบทเพลง
3. การบอกความหมายและค่าของโน้ตตัว เข้มบิตหนึ่งชั้นและตัวหยุดของตัว เข้มบิตหนึ่งชั้น
4. การตบจังหวะตามค่าของโน้ตตัว เข้มบิตหนึ่งชั้นและตัวหยุดตาม pattern ต่าง ๆ
5. การแสดงท่าทางประกอบเพลง
6. การร้องโน้ตเพลงเปิดอาน้ำ แบบ ซอล-ฟา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 2)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตตัวขาว (d) และตัวหยุดของตัวขาว (—)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวขาว (d) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากล
2. ตัวหยุดของตัวขาว (—) เป็นสัญลักษณ์แทนความเจ็บของเสียงดนตรีชั่วขณะหนึ่งที่มีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวขาว (d)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงส่งเจ้าพระยาได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายและค่าของโน้ตตัวขาว (d) และตัวหยุดของตัวขาว (—) ได้ถูกต้อง
3. เตะเครื่องประกอบจังหวะ ตาม pattern ที่กำหนดให้ได้
4. ทำท่าพายเรือ ตาม pattern จังหวะในข้อ 3 ได้
5. เคลื่อนไหวร่างกายตามวรรคเพลงได้
6. ฟังเพลงประสานเสียงเจ้าพระยาแล้วบอกจังหวะหยุดได้
7. อ่านโน้ตเพลงส่งเจ้าพระยา แบบ ซอล-ฟา ได้

เนื้อหา

1. โน้ตตัวขาว (d) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากลที่ใช้แทนเสียงดนตรี ถ้ากำหนดให้โน้ตตัวขาว (d) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โน้ตตัวขาว (d) จะมีค่าเท่ากับ 2 จังหวะ

2. ตัวหยุดของตัวขาว (♙) เป็นสัญลักษณ์แทนความเจียบของเสียงดนตรีซึ่งขณะ
ซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวขาว (♩)

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงเปิดอาบน้ําและทบทวนค่าของโน้ตตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (♩) และตัว
หยุดของตัวเข้บิตหนึ่งชั้น (๗)
2. ครูชวนนักเรียนสนทนาถึงเรื่องแม่น้ําเจ้าพระยาว่ามีแหล่งกำเนิดอย่างไร
ไหลผ่านจังหวัดบ้าง มีความสำคัญอย่างไรต่อประชาชนชาวไทย

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงล่องเจ้าพระยา พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสัง
เกตลักษณะจังหวะทํานอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงล่องเจ้าพระยาตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนร้องเพลงล่องเจ้าพระยาตามเสียงเปียโนที่ครูเล่น จนถูกต้อง
ตามระดับเสียง เนื้อร้องและจังหวะ
4. ครูเปิดเทปเพลงล่องเจ้าพระยาซึ่งมีเฉพาะเสียงดนตรีให้นักเรียนฟัง
ให้นักเรียนยกมือเมื่อกคิดว่าเพลงถึงจังหวะหยุด ต่อจากนั้น ครูให้นักเรียนร้องเพลงล่องเจ้า
พระยา เมื่อร้องถึงตัวหยุดครูแสดงบัตรคำตัวหยุดของตัวขาว (♙) ดินาให้นักเรียนดูบน
กระดานแล้วร้องต่อจนจบเพลง จากบัตรคำตัวหยุดครูโยงมาที่โน้ตเพลงล่องเจ้าพระยาและ
อธิบายถึงลักษณะของโน้ตตัวขาว (♩) ว่ามีค่าเป็นสองเท่าของโน้ตตัวดำ (♩) แล้วครู
ตบจังหวะโน้ตตัวขาวให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งให้นักเรียนปฏิบัติตามและตอบคำถามของครู
เกี่ยวกับค่าของโน้ตตัวขาวและตัวหยุดของตัวขาว

5. ให้นักเรียนตบมือ ตาม pattern จังหวะดังนี้

$\frac{4}{4}$ ๑   ๑ | ๑   ๑ ||

$\frac{4}{4}$ ๑   ๑ ๑ | ๑   ๑ ๑ ||

$\frac{4}{4}$ ๑   — | ๑   — ||

6. แบ่งกลุ่มนักเรียน เคาะ เครื่องประกอบจังหวะออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 มี 10 คน เคาะ กรับ, กิ่ง ตามจังหวะ $\frac{4}{4}$ ๑ ๑ | ๑ ๑ ||

กลุ่มที่ 2 มี 20 คน เคาะ รุ่งกริ่ง ตามจังหวะ $\frac{4}{4}$ ๑ ๑ ๑ | ๑ ๑ ๑ ||

กลุ่มที่ 3 มี 10 คน ตีกลอง ตามจังหวะ $\frac{4}{4}$ ๑ — | ๑ — ||

7. นักเรียนจัดแถวตอน 4 แถว ยืนห่างกันพอประมาณ ทำ ทำพายเรือ ตาม pattern จังหวะในข้อ 6 โดยครูเปิดเทปทำนองเพลงล่องเจ้าพระยา 3 เที้ยว เที้ยว แรก ให้นักพายเรือตามจังหวะในกลุ่มที่ 1 ของข้อ 6 เที้ยวที่สองและสาม ให้นักพายเรือตามจังหวะในกลุ่มที่ 2 และ 3 ของข้อ 6 ตามลำดับ

8. ครูอธิบายลักษณะทำนองเพลง ชี้ ให้นักเรียนเห็นถึงวรรคของเพลงและ ความรู้สึกเมื่อใดฟังเพลงล่องเจ้าพระยา แล้วให้แต่ละคนคิดทำ เดิน ประกอบเพลง ตามความรู้สึกที่ได้ยิน และให้ทุกคนปฏิบัติตามเทปเพลงที่ได้ยินพร้อมกัน ครูสังเกตทุก ๆ คน

9. ครูเปิดเทปเพลงเจ้าพระยาของวง The Chaophraya Chorus ให้นักเรียน ฟัง และให้ยกมือเมื่อคิดว่าได้ยินจังหวะหยุด

10. นักเรียนไล่เสียงในบันไดเสียง C Major ตามเสียงเปียโนที่ครูเล่น และ อ่าน วรรคเพลงล่องเจ้าพระยาแบบ ซอล-ฟา ตามแผนภูมิ

ขั้นสรุป

นักเรียนร้องเพลงล่องเจ้าพระยาพร้อมกัน ครูเล่นเปียโน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงส่องเจ้าพระยา

ส่องเจ้าพระยา

เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไกรเลิศ

ส่อง เรือ น้อย ลอย ไป ไน ลำ เจ้า พระ ยา

วัน นี้ เรา เริง รำ มา ร้อง เพลง เท่ เรือ เพลิน ใจ

เฮ้ เฮ้ เฮ้ เฮ้ เหน้ เหน้ เหน้ เหน้

เหน้ เหน้ เหน้ สบาย ใจ ไม่ มี ใคร เหมือน

หมายเหตุ ขอแก้ไขรโนตที่ห้องที่ 4, 8, 12, 16 จากเดิม $d. \dot{\vee}$ เป็น $d. \text{—}$ เพื่อ

ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

2. เครื่องเล่นเทพ เทพทำนองเพลงส่องเจ้าพระยา และเทพเพลงเจ้าพระยา
3. บัตรคำตัวหยุดและตัวขาว
4. เปียโน
5. กรับ
6. กิ่ง

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 3)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ค่าของโน้ตตัวกลม(๐) และตัวหยุดของตัวกลม(๓)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. โน้ตตัวกลม (๐) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากล
2. ตัวหยุดของตัวกลม (๓) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงียบของเสียงดนตรีชั่วขณะซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวกลม (๐)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงหลับด้วยสุขฯได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายและค่าของโน้ตตัวกลม (๐) และตัวหยุดของตัวกลมได้ถูกต้อง
3. เลาะเครื่องประกอบจังหวะ ตาม pattern ที่กำหนดให้ได้
4. คิดและทำทำประกอบเพลงได้
5. อ่านโน้ตเพลงหลับด้วยสุขแบบ ซอล-ฟา ได้

เนื้อหา

1. โน้ตตัวกลม (๐) เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะของโน้ตสากลที่ชี้แทนเสียงดนตรี ถ้ากำหนดให้โน้ตตัวกลม (๐) 1 ตัวมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โน้ตตัวกลม (๐) 1 ตัวก็จะมีค่าเท่ากับ 4 จังหวะ
2. ตัวหยุดของตัวกลม (๓) เป็นสัญลักษณ์แทนความเงียบของเสียงดนตรีชั่วขณะซึ่งมีความยาวของอัตราจังหวะเท่ากับโน้ตตัวกลม (๐)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนร้องเพลงล่องเจ้าพระยา และทบทวนค่าของรันต์ตัวขาว (○) และตัวหยุดของตัวขาว (⊖)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องขลุ่ย กล่าวถึงลักษณะของขลุ่ยลักษณะของเสียง ลักษณะการจับขลุ่ย ตลอดจนเสียงขลุ่ยที่เกิดจากการเป่า

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงหลับด้วยสุข พร้อมกับร้องให้เรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะท่อนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงหลับด้วยสุขตามกระสวนจังหวะ ตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนร้องเพลงหลับด้วยสุขตามเสียงเปียโนที่ครูเล่นจนถูกต้องตามระดับเสียง เนื้อร้องและจังหวะ
4. ครูเปิดเทปท่อนองเพลงหลับด้วยสุขให้นักเรียนฟัง และพิจารณาว่าตรงที่ใดที่น่าจะเป็นจังหวะของรันต์ตัวใหม่ที่นักเรียนยังไม่ค่อยชินกับจังหวะตัวรันต์นั้น ๆ แล้วให้นักเรียนยกมือ จบแล้ว ครูอธิบายถึงรันต์ตัวที่มีค่ามากที่สุด คือรันต์ตัวกลม (○) ซึ่งมีค่าเป็นสี่เท่าของรันต์ตัวดำ (●) หมายถึง ถ้ารันต์ตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ รันต์ตัวกลมจะมีค่าเท่ากับ 4 จังหวะ จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตรันต์ตัวกลมจากแผนภูมิ แล้วตบมือตามจังหวะของรันต์ตัวกลม (○) นักเรียนตบมือตาม หลังจากนั้นครูนำบัตรค่าตัวหยุดของตัวกลมไปติดแทนที่รันต์ตัวกลมในแผนภูมิเพลง แล้วให้นักเรียนร้องเพลง แต่เมื่อร้องถึงตัวหยุดก็ให้นักเรียนเงิบเสียง จบแล้วช่วยกันสรุปค่าของรันต์ตัวกลมและตัวหยุดอีกครั้งหนึ่ง
5. ให้นักเรียนตบมือ ตาม pattern จังหวะดังนี้

4
4 ○ | ○ ||

4
4 ○ | ⊖ ||

6. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่ง ร้องเพลง อีกกลุ่มหนึ่ง ตีกลอง ตาม pattern จังหวะในข้อ 5

7. นักเรียนแต่ละคนคิดทำเป่าขลุ่ยประกอบเพลงหลับด้วยสุข และครูชี้ให้นักเรียนเห็นถึงวรรคของเพลง เมื่อนักเรียนพอจะทราบว่าจะวรรคเพลงแต่ละวรรคเป็นอย่างไรแล้ว ให้นักเรียนคิดทำประกอบเพลงที่ละวรรค ครูเล่นเป็ยริน ทุกคนทำทำประกอบเพลงตามที่ตนคิด

8. นักเรียนไล่เสียงในบันไดเสียง C Major ตามเสียงเป็ยรินที่ครูเล่น และอ่านโน้ตเพลงหลับด้วยสุข แบบ ซอล-ฟา ตามแผนภูมิ

ขั้นสรุป

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง 20 คน ร้องเพลง กลุ่มที่สอง 10 คน ตีกลอง กลุ่มที่สาม 10 คน ทำทำประกอบเพลง ครูเล่นเป็ยริน ทุกคนปฏิบัติพร้อมกัน

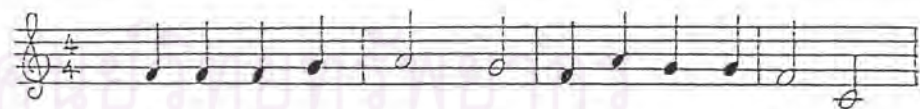
สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงหลับด้วยสุข

เพลงหลับด้วยสุข

เนื้อร้อง พิชัย ปรัชญาอนุสรณ์

ทำนอง Au Clair De La Lune

เป่า คู้ย ชู้ย เพลง นี้ ดี จบ แล้ว ควร นอน หลับ สุข

หลับ เกิด หลับ ใจ หัก รอ ตื่น แล้ว มา เรียน ใหม่

คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย คู้ย

หลับ เกิด หลับ ใจ หัก รอ ตื่น แล้ว มา เรียน ใหม่

2. เบียร์น
3. กลอง
4. บัทรักตัวหยุดตัวกลม
5. แผนภูมิการอ่านโน้ต

ฟ ฟ ฟ ช ล ช ฟ ล ช ช ฟ ค

ฟ ฟ ฟ ช ล ช ฟ ล ช ช ฟ

ช ช ช ช ร ร ช ฟ ม ร ค

ฟ ฟ ฟ ช ล ช ฟ ล ช ช ฟ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงหลับด้วยสุข
2. การบอกความหมายและค่าของโน้ตตัวกลมและตัวหยุดของตัวกลม
3. การเคาะเครื่องประกอบจังหวะ ตาม pattern ที่กำหนดให้
4. การคิดและทำทำประกอบเพลง
5. การอ่านโน้ตเพลงหลับด้วยสุข แบบ ซอล-ฟา

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 4)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง รันด์ตัวฟา

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. รันด์ตัว ฟา เป็นระดับเสียงที่ 4 ของบันไดเสียง C ของรันด์สากล ซึ่งได้แก่ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด
2. ระดับเสียงทางดนตรีสามารถเขียนแทนได้ด้วยสัญลักษณ์ที่เรียกว่ารันด์สากลซึ่งสามารถอ่านได้จากบรรทัดห้าเส้น โดยมีกุญแจประจำหลักกำกับอยู่หน้าสุดของบรรทัดห้าเส้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลง โด เร มี ฟา ได้ถูกต้อง
2. บอกตำแหน่งของรันด์ตัวฟาจากแผนภูมิเพลงได้
3. เคลื่อนไหวร่างกายได้ลงตามจังหวะเพลง
4. เล่นรันด์ตัว ฟา ที่เป็ยรันได้
5. คิด pattern จังหวะโดยใช้นันด์ตัวฟา และร้องออกมาได้
6. อ่านรันด์เพลง โด เร มี ฟา พร้อมกับใช้มือทำระดับเสียงตามรันด์ได้

เนื้อหา

1. ระดับเสียงฟา
2. การอ่านรันด์สากลในระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา บนบรรทัดห้าเส้น กุญแจประจำหลักซอล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๕ ขั้นนำ

1. ร้องเพลงหลับด้วยสุขและทบทวนคำของเรนต์ตัวกลมและตัวหยุด
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรนต์สากลที่นักเรียนรู้จักแล้ว 5 เสียง คือ ไร เร มี ซอล ลา แล้วครูกดเปียโน ำให้นักเรียนออกเสียงทีละระดับเสียงจนคล่องทั้ง 5 เสียง แล้วครูกดเปียโนตรงเสียงที่นักเรียนไม่คุ้นเคย ำให้นักเรียนทำนายว่าระดับเสียงนั้นคือระดับเสียงใด ครูจะเฉลยในภายหลัง

๕ ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลง ไร เร มี พา พร้อมกับร้อง ำให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะทำนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง ไร เร มี พา ตามกระสวนจังหวะตามครูทีละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลง ไร เร มี พา และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะทำนองของบทเพลง
4. นักเรียนร้องเพลงพร้อมกับทำมือตามระดับเสียงเพลงที่ได้ยิน

ไร

มี

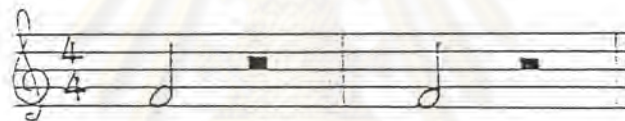
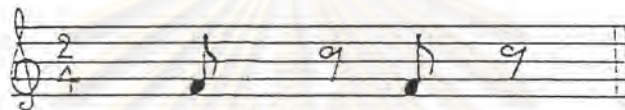
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. นักเรียนฝึกอ่านโน้ตจากแผนภูมิเพลง และช่วยกันหาตำแหน่งของโน้ตตัวฟา พร้อมกับทำเครื่องหมายวงกลมไว้ตรงโน้ตตัวฟา

6. ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกาย อาจจะใช้มือ เท้าหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามความคิดของตัวเอง พร้อมกับร้องเพลง แต่เมื่อร้องถึงโน้ตตัวฟาให้ทุกคนยืนตรงพร้อมกันทุกครั้ง โดยที่ครูชูบัตรคำโน้ตตัวฟาด้วย

7. ครูสุ่มเรียกเลขที่ของนักเรียนออกมาครั้งละ 5 คน โดยออกมาเล่นตัวฟาที่เปียโน และให้ทุกคนร้องเพลง แต่หยุดร้องเมื่อถึงโน้ตตัวฟา ให้เสียงเปียโนแทน

8. ให้นักเรียนคิด pattern จังหวะต่าง ๆ ที่เรียนมาจดย้าโน้ตตัวฟาและร้องด้วย เช่น

9. ให้นักเรียนอ่านโน้ตจากบัตรคำ 2 บรรทัด คือ

พร้อมกับร้องและทำระดับมือแล้วให้นักเรียนบางคนออกมาเขียนแนวทานอง เมื่อเขียนเสร็จแล้วครูกับนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของแนวทานองที่มองเห็นว่าเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

3. การเคลื่อนไหวร่างกายได้ลงตามจังหวะเพลง
4. การเล่นระนาดตัวพาที่เป็ยรณ
5. การคิด pattern จังหวะโดยใช้ระนาดตัวพาพร้อมกับการร้อง
6. การอ่านโน้ตเพลง โด เร มี فا พร้อมกับการใช้มือทาระดับเสียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 5)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ร้องโน้ตตัวที่

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. ร้องโน้ตตัวที่ เป็นระดับเสียงที่ 7 ของบันไดเสียง C ของโน้ตสากล ซึ่งได้แก่ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด
2. ระดับเสียงทางดนตรีสามารถเขียนแทนได้โดยสัญลักษณ์ที่เรียกว่าโน้ตสากล ซึ่งสามารถอ่านได้จากบรรทัดห้าเส้น โดยมีกุญแจประจำหลักกำกับอยู่หน้าสุดของบรรทัดห้าเส้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลง ฟังเสียงเพลงได้ถูกต้อง
2. เคลื่อนไหวประกอบเพลงตามที่ครูสอนได้
3. บอกตำแหน่งโน้ตตัวที่จากแผนภูมิเพลงได้
4. เขียนโน้ตตัวฟา และที ลงบนกระดาษบรรทัดห้าเส้นได้
5. เล่นเป็ยโน้ตตัว ฟา และที ได้
6. ฟังและแยกแยะโน้ตตัวฟาและทีได้

เนื้อหา

1. ระดับเสียง ที
2. การอ่านโน้ตสากลในระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด บนบรรทัดห้าเส้น กุญแจประจำหลักซอล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลง รัต เร มี พา และทบทวนรันทตัว พา
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องรันทดนตรี ว่ามีที่ตัว นักเรียนรู้จักมาแล้วที่ตัว และยังไม่รู้จักอีกที่ตัว

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงฟังเสียงเพลง พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะทำนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง ฟังเสียงเพลง ตามกระสวนจังหวะ ตามครูทีละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลง ฟังเสียงเพลง และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะทำนองของบทเพลง
4. ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกกระโดดแบบ skip ต่างคนต่างกระโดด เมื่อเห็นว่าพอจะทำได้แล้ว นักเรียนจัดวง 2 วง ผู้ชายอยู่วงใน ผู้หญิงอยู่วงนอก ให้นักเรียนกระโดดสวนกันทีละวรรคเพลง
5. ครูนำแผนภูมิเพลงฟังเสียงเพลงให้นักเรียนดูและหารันทตัวที่ ตัวพา เมื่อพบรันทตัวที่ ให้นักเรียนเครื่องหมายวงกลมเอาไว้ แล้วครูนำบัตรคำรันทตัวพาและที่ ชูให้นักเรียนดูทีละตัว เมื่อนักเรียนเห็นรันทตัวใดให้อ่านออกเสียงให้ถูกต้อง
6. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาทีละ 1 คน ให้นักเรียนรันทตามคำบอกของครูบนกระดานบรรทัดห้าเส้น แล้วแต่ครูจะบอกว่าให้เขียนตัวใด ซึ่งมีรันทตัว รัต เร มี พา ซอลลา ที่ รัต กลุ่มใดเขียนผิดไม่นับคะแนน เมื่อทุกคนได้มีโอกาสออกมาเขียนแล้ว ครูก็นับคะแนน กลุ่มใดชนะจะได้เล่นเปียโนก่อน

7. กลุ่มของนักเรียนที่ชนะการเล่นเกมเขียนรโนต จะมีโอกาสได้เล่น เปียรนก่อน ๑ให้ออกมาเล่นทีละ 5 คน อดยออกมาเล่นตัวฟาและทีที่เปียรน และใหทุกคน ที่ยังไม่ได้เล่นร้องเพลง แต่หยุดร้องเมื่อถึงรโนตตัวฟาและที ๑ใช้เสียงเปียรนแทน

8. ให้นักเรียนแต่ละคนคิด pattern จังหวะ แล้วเสนอเพื่อน ๑ให้ตบมือ ตามครูลเล่นเปียรน ๑ให้นักเรียนเสนอสีกประมาณ 3-4 รูปแบบ สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้เสนอ เก็บไว้เสนอในการเรียนครั้งต่อ ๑ ๒

9. ครูลเล่นเปียรนทานองเพลงฟังเสียงเพลงให้นักเรียนฟัง เมื่อเล่นถึง รโนตตัวฟาให้นักเรียนยกมือสองมือ และเมื่อถึงรโนตตัวที ๑ให้นักเรียนเอามือปิดหน้า

ขั้นสรุป

นักเรียนไล่เสียงงานบันไดเสียง C Major ตามเสียงเปียรนที่ได้ยิน และร้องเพลงฟัง เสียงเพลงอีกครั้งหนึ่ง และครูลเล่นเพลงฟังเสียงเพลงเที่ยวที่ 2

สื่อการเรียนการสอน

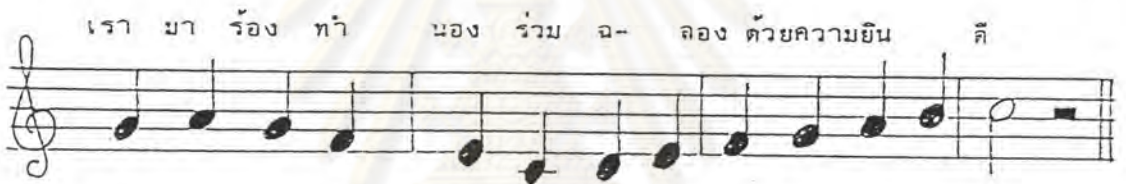
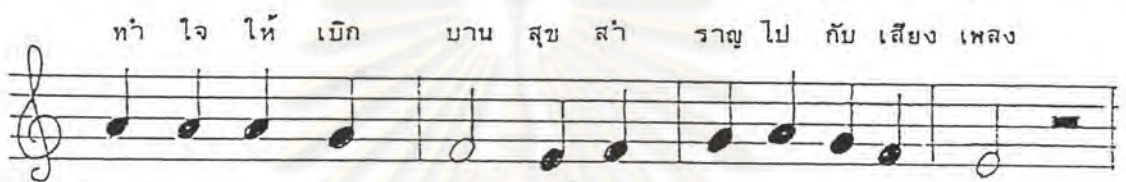
1. แผนภูมิเพลงฟังเสียงเพลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพลงฟังเสียงเพลง

เนื้อร้อง วัชวัตติ์ เงินวิจิตร

ทำนอง มานพ รักษา

ร้อง ด้วย ความ เปรม ปรีดิ์ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เป็ยง
3. บัตรคานันตตัวฟาและที่
4. กระจานบรทห้แฮเส้น

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงฟังเสียงเพลง
2. การเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามที่ครูสอน (skip)
3. การบอกตำแหน่งรันตตัวที่จากแผนภูมิ
4. การเขียนรันตตัวฟาและที่ ลงบนกระจานบรทห้แฮเส้น
5. การเล่นเป็ยงรันตตัวฟาและที่
6. การฟังและแยกแยะรันตตัวฟาและที่

คุนยัวทยทรรพยากร
จุพาลงกรณัมหาวิททยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 6)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง หมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง เลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกันในลักษณะ $\frac{2}{4}$ หรือ $\frac{3}{4}$ บันทึกไว้ตอนต้นของบทเพลง หลังัญแจบระจําหลัก เพื่อบ่งบอกว่าบทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวะใด
2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงจะมี 3 จังหวะ และใช้โน้ตตัวดำ (♩) เป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงยาเหลได้ถูกต้อง
2. ตบจังหวะหนักเบาตามบทเพลงได้
3. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงได้
4. เคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงได้
5. เขียน pattern จังหวะ $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ ลงในบัตรคำได้
6. อำนวยเพลงยาเหลได้

เนื้อหา

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ เป็นเครื่องหมายที่กำหนดว่ามีอัตราจังหวะกี่ จังหวะในหนึ่งห้องเพลงและใช้โน้ตตัวใดเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะประกอบด้วย ตัวเลข 2 ตัวซ้อนกัน บนที่กาไว้
ตอนต้นของบทเพลง หลังกฎแฉประจำหลัก
  - 2.1 เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้องเพลง
  - 2.2 เลขตัวล่าง หมายถึง เลขประจำตัวโน้ตที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัวละหนึ่งจังหวะ
3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3 หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงมี 3 จังหวะ และ
ใช้โน้ตตัวต่ำเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงฟังเสียงเพลง และทบทวนโน้ตตัวที่
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องย่าเหล ว่าเป็นชื่อสุนัขของรัชกาลที่ 6 พระองค์รักใคร่เอ็นดูมากเพราะเป็นสุนัขแสนรู้ จุดเด่นของย่าเหลคือมีความซื่อสัตย์เป็นยอดพระองค์จะให้ย่าเหลตามเสด็จอยู่เสมอ แต่ย่าเหลก็ต้องมีอันเป็นไป รัชกาลที่ 6 จึงทรงรับสั่งให้สร้างอนุสาวรีย์ย่าเหลเป็นรูปปั้นสุนัข มีขมมุย ซึ่งนักเรียนจะใบดูได้ที่พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงย่าเหล พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะท่อนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงย่าเหล ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงย่าเหลกับเปียโนอย่างถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะ
4. ครูเปิดเทปท่อนองเพลงย่าเหล แล้วให้นักเรียนตบมือในจังหวะที่ 1 ซึ่งเป็นจังหวะหนักและตบเข้าในจังหวะที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นจังหวะเบา คือ 1 2 3 จนกระทั่งนักเรียนมีความคล่องตัว หลังจากนั้นครูเล่นเปียโนเพลงย่าเหลให้นักเรียนตบมือและตบเข้าตามจังหวะ 1 2 3 ครูสังเกตและบอกให้นักเรียนทุกคนพยายามแก้ไขให้ถูกต้อง

5. แบ่งกลุ่มนักเรียนเล่นเครื่องประกอบจังหวะ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง	15 คน	ตีกลอง	ในจังหวะ	$\frac{3}{4}$	$\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$
กลุ่มที่สอง	15 คน	เคาะกรุงกริ่ง	ในจังหวะ	$\frac{3}{4}$	$\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$
กลุ่มที่สาม	10 คน	ตีกลอง	ในจังหวะ	$\frac{3}{4}$	$\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$

ครูเล่นเปียโนเพลงย่าเหล

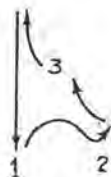
6. นักเรียนเดินตามจังหวะ 1-2-3 คือ ก้าว-ชิด-ยิด อดยาคระจะก้าวเดิน ใบบานทิศทางใดก็ได้ แต่ให้ลงจังหวะ ครูเล่นเปียโนเพลงย่าเหล เมื่อคล่องแล้วให้นัก เรียนจับคู่แล้วเดินในรูปแบบ ก้าว-ชิด-ยิด ใบบานทิศทางเดียวกัน

7. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน ครูแจกบัตรคำให้กลุ่มละ 3 แผ่น ช่วยกัน คิดและเขียน pattern จังหวะ $\frac{2}{4}$ หรือ $\frac{3}{4}$ ลงในบัตรคำจากการฟังเสียงเปียโนที่ครูเล่น เช่น ครูเล่นเพลงเปิดอวบน้ำ เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงเพลง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าน่า จะเป็นเครื่องหมายกำหนดจังหวะใด เมื่อคิดได้แล้วว่าน่าจะเป็นเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

$\frac{2}{4}$ ให้นักเรียนช่วยกันเขียน pattern จังหวะ $\frac{2}{4}$ รูปแบบใดก็ได้ลงนบัตรคำ อาจจะเป็น $\frac{2}{4}$ $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ | $\hat{\cdot}$ $\hat{\cdot}$ || เป็นต้น กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ชูบัตรคำขึ้นให้ครูดู แล้วครูเล่นเพลงแสงดาว ซึ่งมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ และเพลงย่าเหลก็มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ เช่นกัน (การเล่นเปียโนของครู ต้องเน้นจังหวะที่ 1 ให้ชัดเจน)

หลังจากเฉลยการเขียน pattern จังหวะแล้ว ครูอธิบายเกี่ยวกับการเขียน วรรคตสากล จะไม่นิยมเขียนติดต่อกันจนจบเพลง แต่จะมีการจัดกลุ่มจังหวะโดยให้มีอัตรา จังหวะเป็นกลุ่ม อาจจะเป็น 2, 3 หรือ 4 จังหวะ และมีเส้นกันห้องแบ่งไว้เป็นห้อง ๆ การจัดกลุ่มจะยึด จังหวะเน้นเป็นจังหวะที่ 1 ในแต่ละห้องเพลง และอธิบายเพิ่มเติมถึง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ ว่าเลขตัวบนคือเลข 3 หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้อง และเลขตัวล่าง คือ 4 หมายถึง เลขประจำตัววรรคตคือวรรคตตัวใดตัวหนึ่งใช้ เป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

8. ครูเปิดเทปท่อนองเพลงย่าเหล ให้นักเรียนฟังและฝึกล้อทวนเพลงไป พร้อมกับครู ในเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ ดังนี้

ขั้นสรุป

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1	อ่านวงเพลงย่าเหล	10 คน
กลุ่มที่ 2	ร้องเพลงย่าเหล	10 คน
กลุ่มที่ 3	เล่นเครื่องประกอบจังหวะ	10 คน
กลุ่มที่ 4	เดินตามจังหวะ 1 2 3	10 คน

ครูเล่นเปียโนเพลงย่าเหล ทุกคนบรรเลงพร้อมกัน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงย่าเหล

เพลงย่าเหล

เนื้อร้อง-ท่านอง ของเก่า

ย่า เหลล ชื่อ หักขี้หมา และ ฉลาด จง รัก รัก ดี เจ้า แม่น ดิน ต้า แม่น ไคร หลู่ หรือ ไคร ฤ หั้น ย่า เหลล ได้ ยิน เข้า ไป เहां

2. เป็ยง
3. เครื่องเล่นเทพและเทพทำนองเพลงย่ำเหล
4. กลอง
5. กรุ่งกริ่ง
6. กิ่ง
7. บัตรคำ 30 แผ่น
8. กระดานบรรทัดห้าเส้น

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงย่ำเหล
2. การตบจังหวะหนักเบาตามบทเพลง
3. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลง
4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง
5. การเขียน pattern จังหวะ $\begin{matrix} 2 & 3 \\ 4 & 4 \end{matrix}$ ลงในบัตรคำ
6. การอ่านวยเพลงย่ำเหล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 7)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ หมายถึง เลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกันในลักษณะ $\frac{2}{4}$ หรือ $\frac{3}{4}$ บันทึกไว้ตอนต้นของบทเพลง หลังกุญแจประจำหลัก เพื่อบ่งบอกว่าบทเพลงนั้นเป็นบทเพลงในจังหวะใด
2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงจะมี 4 จังหวะ และใช้นั้ตตัวดำ (♩) เป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงกอไฟได้ถูกต้อง
2. ตบมือตาม pattern จังหวะของรันทเพลงได้
3. เล่นเครื่องประกอบจังหวะตามบทเพลงได้
4. เคลื่อนไหวตามบทเพลงได้
5. นับจังหวะในแต่ละห้องเพลงได้
6. บอกความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ ได้

เนื้อหา

1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ เป็นเครื่องหมายที่กำหนดว่ามีอัตราจังหวะกี่จังหวะในหนึ่งห้องเพลง และใช้นั้ตตัวดำเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะประกอบด้วย ตัวเลข 2 ตัวซ้อนกัน บนทีกไว้
ตอนต้นของบทเพลง หลังกฎแฉประจําหลัก

2.1 เลขตัวบน หมายถึง จำนวนจังหวะในหนึ่งห้องเพลง

2.2 เลขตัวล่าง หมายถึง เลขประจำตัวรับที่ทำให้เป็นเกณฑ์ตัวละหนึ่งจังหวะ

3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ หมายถึง ในหนึ่งห้องเพลงมี 4 จังหวะ
และใช้รับตัวดาเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงยาแหลและทบทวนเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$
2. นักเรียนเล่นเกมบัตรคำราชค โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ผู้ชาย
หนึ่งกลุ่ม ผู้หญิงหนึ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้บัตรคำ 1 ถูง แต่ละถูง จะมีบัตรคำซึ่งบอกจังหวะ
ว่าใน 1 ห้องเพลงมีกี่จังหวะหลายแผ่น ครูอธิบายวิธีเล่นเกม คือ ครูจะเคาะจังหวะ
กลองไปเรื่อย ๆ ุโดยเน้นจังหวะที่ 1 เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงครุตีกลองแล้ว ให้ช่วยกัน
คิดว่าจากเสียงกลองที่ได้ยินในแต่ละห้องเพลงจะมีกี่จังหวะ แล้วช่วยกันเลือกบัตรคำ ส่งตัว
แทนเข้าไปติดที่กระดาน ครูเฉลย เล่นเกมนี้ประมาณ 5 ครั้ง กลุ่มไหนชนะ ให้ลุกขึ้นไป
ร้องกลุ่มเพื่อออกไปรางวัลเป็นถูง ๆ ครูเล่นเปียโนเพลงราวง

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงกอไฟ พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะ
จังหวะทํานอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงกอไฟ ตามกระสวนจังหวะตามครุทีละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงกอไฟกับเปียโนจนถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะ
4. นักเรียนตบมือตามจังหวะทํานองของเพลงกอไฟ หลังจากนั้นยืนโยกตัว
ตามจังหวะตบ คือ จังหวะที่ 1 ของเพลง

5. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เล่นเครื่องประกอบจังหวะ

กลุ่มที่ 1 เคาะกริ่งกริ่ง 30 คน ตามจังหวะ $\frac{4}{4}$ $d \ d \ d \ | \ d \ d \ d \ ||$

กลุ่มที่ 2 ตีกลอง 10 คน ตามจังหวะ $\frac{4}{4}$ $d \ \text{---} \ | \ d \ \text{---} \ ||$

ครูเล่นเปียโนเพลงกอไผ่

6. ให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมหญิงสลับชาย หันหน้าไปตามวง ครูเปิดเทปเพลงกอไผ่ 3 เที้ยว นักเรียนก้าวเท้าและโบกมือเหนือศีรษะไปตาม pattern จังหวะดังนี้

เที้ยวที่ 1 จังหวะ $\frac{4}{4}$ $d \ d \ d \ d \ | \ d \ d \ d \ d \ ||$

เที้ยวที่ 2 จังหวะ $\frac{4}{4}$ $d \ d \ | \ d \ d \ ||$

เที้ยวที่ 3 จังหวะ $\frac{4}{4}$ $o \ | \ o \ ||$

7. ให้นักเรียนต่างคนต่างคิดท่าทางการเคลื่อนไหว ตามจังหวะในข้อ 6 ซึ่งอาจจะใช้ข้อวิยวะของร่างกายส่วนใดก็ได้ แล้วต่างคนต่างแสดงออกมาพร้อม ๆ กัน

8. ครูนำแผนภูมิเพลงกอไผ่ให้นักเรียนดู และช่วยกันนับจังหวะในแต่ละห้องเพลงว่ามีกี่จังหวะ หลังจากนั้นครูอธิบายถึงเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ ว่า เพลงกอไผ่มี 4 จังหวะ ใน 1 ห้องเพลง คือ 1 2 3 4 โดยจังหวะที่ 1 เป็นจังหวะหนัก แต่จังหวะที่ 3 จะเน้นหรือหนักน้อยกว่าจังหวะที่ 1 ส่วนจังหวะที่ 2 และ 4 เป็นจังหวะเบา แล้วครูจึงตีกลองให้นักเรียนสังเกตจังหวะหนัก-เบาหลาย ๆ จังหวะ ทั้งจังหวะ $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ และชี้ให้นักเรียนเห็นว่าจังหวะหนักอยู่ตรงไหน และจังหวะเบาอยู่ตรงไหน

ขั้นสรุป

แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ร้องเพลง 10 คน

กลุ่มที่ 2 เล่นเครื่องประกอบจังหวะ 20 คน

กลุ่มที่ 3 เคลื่อนไหวร่างกายตามอิสระ 10 คน

ครูเล่นเปียโนเพลงกอไผ่ ทุกคนบรรเลงพร้อมกัน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงกอไฟ

เพลงกอไฟ

เนื้อร้อง ร้อยแก้ว รักไทย

ทำนอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

กอ เอ๋ย กอ ไฟ โคน ลม ไหว ร้อง เพลง น้ํา หึง ฉับ

รัก รัก กอ ไฟ จัง ช่วย กัน บัง แสง แดง ร่ม ลม เย็น

2. เป็ยริน
3. กรุ่งกริ่ง
4. กิ่ง
5. เครื่องเล่นเทพและเทพเพลงกอไฟ
6. กลอง

การวัดผลและประเมิน

1. การร้องเพลงกอไฟ
2. การตบมือ ตาม pattern จังหวะของโน้ตเพลง
3. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามบทเพลง
4. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง
5. การนับจังหวะในแต่ละห้องเพลง
6. การบอกความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 8)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง วรรคเพลง (motive)
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

วรรคเพลง (motive) เป็นส่วนที่เล็กที่สุดของรูปแบบทางดนตรี มีลักษณะเป็น
 แนวท่วงนองสั้น ๆ (melodic motive) หรือแนวจังหวะสั้น ๆ (rhythmic motive)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงช่อมาลีได้ถูกต้อง
2. ร้องเพลงช่อมาลีเป็นวรรค ๆ ได้
3. คิดและเขียนโน้ตเป็นวรรคเพลงได้
4. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงได้
5. ราวางพื้นบ้านประกอบเพลงช่อมาลีได้

เนื้อหา

วรรคเพลง (motive) เป็นส่วนที่เล็กที่สุดของรูปแบบ (form) ทางดนตรี
 วรรคเพลงอาจมีลักษณะเป็นแนวท่วงนองสั้น ๆ (melodic motive) หรือแนวจังหวะสั้น ๆ
 (rhythmic motive)

7. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องราว ซึ่งนักเรียนเคยรู้จักมาบ้างแล้วตอนเรียนวิชาดนตรี ป.1 จากนั้นให้นักเรียนจับวงกลม ผู้ชายซ้อนหลังผู้หญิง ครูเปิดเพลงซอมาลี ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายด้วยการก้าวเดินให้ลงตามจังหวะตบของเพลงในท่อนที่หนึ่ง และเดินพร้อมกับทำมือตามอิสระในท่อนที่สอง

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนแต่ละคนร้องเพลงซอมาลีคนละวรรค เสร็จแล้วร้องพร้อมกันหนึ่งท่อน ครูเล่นระนาด

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทปและเทปทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star และเทปทำนองเพลงซอมาลี
2. แผนภูมิเพลงซอมาลี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพลงช่อมาลี

เนื้อร้อง-ทำนอง ของเก่า

ช่อ มา ลี คน ดี ของ หี ก็ มา สวย จริง
หน้า เว ลา คำ คีน สวย จริง หน้า เว ลา คำ คีน
โอ้ จันทร์ ไป โทน ทำ ไม่ จึง ไม่ ส่อง แสง เคือน มา
แสง แสง ส-ว่าง เมฆ น้อย ลอย มา บัง เมฆ
น้อย ลอย มา บัง แสง ส-ว่าง ก็ จาง หาย ไป

3. บัทรคำ 10 แผ่น
4. ระนาด
5. กลองยาว
6. กรุ่งกริ่ง
7. กรับ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงช่อมาลี
2. การร้องเพลงช่อมาลีเป็นวรรค ๆ
3. การคิดและเขียนโน้ตเป็นวรรคเพลง
4. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลง
5. การร่างพื้นบ้านประกอบเพลงช่อมาลี

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 9)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ประโยคของเพลง (phrase)
 เวลา 1 ชั่วโมง
 (ตามแนวคิดของ Bergthon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. ประโยคของเพลง (phrase) เป็นทำนองที่ผู้แต่งต้องการแสดงว่าจบวรรคหรือจบท่อน (cadence)
2. ประโยคของเพลงอาจประกอบไปด้วยวรรคเพลงหลาย ๆ วรรค หรืออาจเป็นประโยคเดียวต่อเนื่องกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงวันขึ้นเครื่องได้ถูกต้อง
2. ร้องเพลงวันขึ้นเครื่องที่ละประโยคได้
3. บอกความหมายของประโยคเพลงได้
4. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบบทเพลงได้
5. ทำท่าทางประกอบเพลงได้

เนื้อหา

1. ประโยคของเพลง (phrase) หมายถึง ทำนองที่ผู้แต่งต้องการ แสดงว่าจบวรรคหรือจบท่อน
2. ประโยคของเพลงอาจประกอบไปด้วยวรรคเพลงหลาย ๆ วรรค หรืออาจเป็นประโยคเดียวต่อเนื่องกัน ประโยคแต่ละประโยคอาจมีความยาวต่างกัน เช่น 4 ห้อง 6 ห้อง 8 ห้อง หรือมากกว่านี้ เพลงที่ยาว ๆ เกิดจากการนำประโยคหลายประโยคมารวมกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงช่อม่าลีและทบทวนวรรคเพลง (motive)
2. ครูเปิดเครื่องเล่นเทปทำนองเพลง Twinkle Twinkle Little Star ให้นักเรียนฟังเหมือนคาบที่แล้ว แล้วบอกให้นักเรียนสังเกตช่วงทำนองของเพลงว่าน่าจะแบ่งออกเป็นประโยคได้อย่างไร เปิดเพลงอีก 1 เทียบ แล้วถามนักเรียนว่าประโยคที่ 1 2 3 เป็นทำนองอย่างไร ครูอธิบายให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงวันรื่นเริง พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะทำนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงวันรื่นเริงที่ละวรรค
3. นักเรียนร้องเพลงวันรื่นเริง จนถูกต้องตามเนื้อร้องและทำนอง
4. ครูและนักเรียนร้องเพลงวันรื่นเริงคนละประโยค เมื่อนักเรียนเข้าใจถึงการร้องคนละประโยคแล้ว ให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้องเพลงวันรื่นเริงคนละประโยคสลับกันจนจบเพลง
5. ครูบอกให้นักเรียนสังเกตว่าในเพลงวันรื่นเริงมีกี่ประโยคแล้วครูอธิบายถึงประโยคเพลงเป็นทำนองที่ผู้แต่งต้องการแสดงว่าจบแต่ละตอน ซึ่งอาจจะประกอบด้วยวรรคเพลงหลายวรรคหรือเป็นประโยคเดียวต่อเนื่องก็ได้ แล้วครูยกตัวอย่างให้นักเรียนฟังความหมายของประโยคของเพลงว่า ในเพลงวันรื่นเริงท่อน 1 มีเนื้อเพลงตอนไหนซ้ำกันบ้าง ("ฮา เฮ ฮา พวกเรามาวันรื่นเริง" ซ้ำกัน 2 ครั้ง) และมีเนื้อเพลงตอนไหนที่ใหม่เหมือนตอนอื่น ๆ ("ช่างเพลิดเพลินร้องรำกันแสนสุขใจ" ครูถามว่า ถ้านักเรียนเรียกตอน "ฮา เฮ ฮา พวกเรามาวันรื่นเริง" ว่า A และ "ช่างเพลิดเพลินร้องรำกันแสนสุขใจว่า B จะสามารถเขียนรูปแบบของเพลงนี้ได้อย่างไร (A A B) หรือถ้าสังเกตเป็นท่อน ๆ เพลงทั้ง 4 ท่อน น่าจะมีรูปแบบอย่างไร (A A A A)

6. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เล่นเครื่องดนตรีพร้อมกับร้องเพลงวัน
รื่นเริง

กลุ่มที่ 1	ดึกลองยาว	15 คน	ในจังหวะ $\frac{2}{4}$	
กลุ่มที่ 2	เคาะกริ่งกริ่ง	25 คน	ในจังหวะ $\frac{2}{4}$	

ครูเล่นเปียโน

7. ให้นักเรียนจับคู่ ช่วยกันคิดท่าทางประกอบเพลง โดยคำนึงถึงประโยค
เพลง คือประโยคละท่า เมื่อคิดได้แล้ว ครูเปิดเทปเพลงวันรื่นเริงให้แต่ละคู่แสดง ครูสั่ง
เกตรโดยทั่ว ๆ ไป

8. ให้นักเรียนทำท่าประกอบเพลงตามที่ครูสอน โดยให้นักเรียนยืนเป็นวงกลม
ผู้ชายอยู่วงใน ผู้หญิงอยู่วงนอก หันหน้าเข้าหาจุดศูนย์กลางของวงกลม

เนื้อร้องตอนที่ 1 ตบมือตามจังหวะของเพลง พร้อมย่อเท้า

เนื้อร้องตอนที่ 2 เดินตามจังหวะตบไปตามวง ผู้หญิงเดินทวนเข็มนาฬิกา
ผู้ชายเดินตามเข็มนาฬิกา

เนื้อร้องตอนที่ 3 จับมือเป็นวงกลม เดินตามจังหวะตบเข้าไปด้านในวง แล้ว
เดินถอยหลังออกนอกวง และเดินหมุนตัวไปทางซ้ายมือ

เนื้อร้องตอนที่ 4 ผู้ชายหันหน้าเข้าหาผู้หญิง จับมือกันเป็นคู่ ๆ พร้อมย่อเท้าตาม
จังหวะตบแล้วกระโดด 1 ครั้ง

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนแต่ละคนร้องเพลงวันรื่นเริงคนละประโยค เสร็จแล้วร้องพร้อมกัน
หนึ่งเที่ยว ครูเล่นเปียโน

การสื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทปและเทปท่อนองเพลง Twinkle Twinkle Little
Star และเทปท่อนองเพลงวันรื่นเริง

2. แผนภูมิเพลงวันรื่นเริง

เพลงวันรื่นเริง

เนื้อร้อง-ทำนอง ของเก่า

ฮา เฮ ฮา พวก เรา มา วัน นี้ รื่น เริง	ฮา เฮ ฮา พวก เรา
เดิน เดิน เดิน พวก เรา เดิน เพื่อนหญิงเพื่อนชาย	เดิน เดิน เดิน พวก เรา
ม่ง ม่ง ม่ง จับ เป็น วง อย่าช้าเนิ่น นาน	ม่ง ม่ง ม่ง จับ เป็น
ฮา เฮ ฮา พวก เรา มา จับ คู่ เดิน รำ	ฮา เฮ ฮา พวกเรา

มา วัน นี้ รื่น เริง	ช่าง เพลิดเพลิน ร้อง	รำ กัน สนุกสุข ใจ
เดินเพื่อนหญิงเพื่อนชาย	ก้าว เดิน ไป ทุก	คนให้พร้อมเพรียงกัน
วง อย่าช้าเนิ่น นาน	ก้าว เด็ด พลัน แล้ว	วนทางซ้ายมือเรา
มา จับ คู่ เดิน รำ	ต่าง ก็ ทำ แล้ว	เรากระโดดพร้อมกัน

3. เป็ยน

4. กลองยาว

5. กรุ่งกริ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงวันขึ้นปีใหม่
2. การร้องเพลงวันขึ้นปีใหม่ทีละประโยค
3. การบอกความหมายของประโยคเพลง
4. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบบทเพลง
5. การทำท่าประกอบเพลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 10)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ความหลากหลายของจังหวะ (rhythmic variants)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergthon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

ความหลากหลายของจังหวะ (rhythmic variants) เป็นการเปลี่ยนแปลง
ไปของรูปแบบจังหวะแรกทำให้เกิดรูปแบบจังหวะใหม่ขึ้นมา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงชวนรำได้ถูกต้อง
2. ตบมือตาม pattern จังหวะที่กำหนดให้ได้
3. ทำท่าประกอบเพลงชวนรำได้
4. ตีกลองยาวประกอบเพลงชวนรำได้
5. คิด pattern จังหวะได้

เนื้อหา

ความหลากหลายของจังหวะ (rhythmic variants) เป็นการเปลี่ยนแปลงไป
ของรูปแบบจังหวะแรกทำให้เกิดรูปแบบจังหวะใหม่ขึ้นมา การเปลี่ยนไปทำให้ดนตรีมี
ความหลากหลาย ทำให้ดนตรีมีคุณค่าน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงวันขึ้นปีใหม่และทบทวนประโยคของเพลง
2. ครูเปิดเครื่องเล่นเทปท่อนองเพลงชวณราซึ่งบรรเลงด้วยระนาดและกลองยาวให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนสังเกตการตีกลองยาวประกอบเพลง

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงชวณรา พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะท่อนอง

2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงชวณราตามกระสวนจังหวะตามครูที่สรวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงชวณรา และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะท่อนองของบทเพลง
4. นักเรียนตบมือตาม pattern จังหวะ ต่อไปนี้

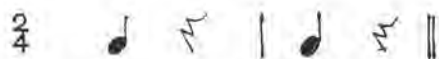

เมื่อนักเรียนตบมือได้แล้ว ให้นักเรียนออกเสียง ลา.....ตามจังหวะ และคิดทำนองต่าง ๆ โดยใช้จังหวะนี้ พร้อมทั้งร้องออกเสียงให้ครูฟัง

หลังจากนั้นครูโยงจังหวะนี้ไปสู่แผนภูมิเพลงชวณรา ให้นักเรียนช่วยกันหาว่ามีอยู่ตรงส่วนใดของเพลงบ้าง อาจจะแยกเป็นห้อง ๆ หรือทั้งประโยค

5. ครูเปิดเทปเพลงชวณรา ให้นักเรียนก้าวเดิน-ปีดยุบให้ลงจังหวะของเพลง เมื่อเดินคล่องแล้วให้ใช้มือร่ายตามอิสระ

6. นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีโดยตีกลองยาวพร้อมกัน ตาม pattern จังหวะ ดังต่อไปนี้

เมื่อเห็นว่าตีกลองยาวคล่องแล้ว ครูเล่นระนาดประกอบ

7. ให้นักเรียนคิด pattern จังหวะ แล้วเสนอครูด้วยการตบมือให้ครูดูทีละคน

ขั้นสรุป

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ร้องเพลงชวณร่า 20 คน

กลุ่มที่ 2 ตีกลองยาว 10 คน

กลุ่มที่ 3 ท้าทำประกอบเพลง 10 คน

ครูตีระนาดเพลงชวณร่า

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทปและ เทปทำนองเพลงชวณร่า
2. แผนภูมิเพลงชวณร่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพลงขวนรำ

เนื้อร้อง บัณฑิต รุ่งเรือง

ทำนองลาวเสียงเทียนชั้นเดียว

เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง ดัง เร้า
ใจ เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง ดัง เร้า
ใจ ชัก ขวน ฉับ ให้ อยาก รำ
ชัก ขวน ฉับ ให้ อยาก รำ
เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง มา น้อม
นำ เสียง โทน เสียง กลอง ก้อง มา น้อม
นำ ขอ เข็ญ เธอ รำ ลัก เพลง
ขอ เข็ญ เธอ รำ ลัก เพลง

3. เป็ยร่น
4. ระนาด
5. กลองยาว 40 ใบ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงชวณร่า
2. การตบมือตาม pattern จังหวะที่กำหนดให้
3. การทำท่าประกอบเพลงชวณร่า
4. การตีกลองยาวประเพลงชวณร่า
5. การคิด pattern จังหวะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 11)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ความหลากหลายของทำนอง (melodic variants)

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของBergthon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

ความหลากหลายของทำนอง (melodic variants) เป็นความเปลี่ยนแปลงไปของรูปแบบทำนองแรกๆทำให้เกิดรูปแบบทำนองใหม่ขึ้นมา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงแว่วเสียงแคนได้
2. บอกความแตกต่างของแนวทำนองต่าง ๆ ได้
3. ทำท่าประกอบเพลงตามที่ครูสอนได้
4. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงได้
5. แต่งทำนองเพลงซึ่งมีความหลากหลายไปจากทำนองที่เคยได้ยิน

เนื้อหา

ความหลากหลายของทำนอง (melodic variants) เป็นการแปรเปลี่ยนไปของรูปแบบทำนองแรกๆให้เกิดรูปแบบทำนองใหม่ขึ้นมา การเปลี่ยนไปทำหัดดนตรีมีความหลากหลายทำหัดดนตรีมีคุณค่าน่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงชวนรำและทบทวนความหลากหลายของจังหวะ
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ได้แก่ แคน ใครรู้จักบ้าง ใครทราบบ้างว่าเป็นเครื่องดนตรีในภาคไหนของไทย มีรูปร่างลักษณะอย่างไร นิยมเล่นกันในโอกาสใด หลังจากฟังคำตอบจากนักเรียนแล้ว ครูนำแคนให้นักเรียนดูและเป่าให้นักเรียนฟังเสียงของแคน และอภิปรายกันถึงสิ่งที่ควรทราบเกี่ยวกับแคน

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงแ่ววเสียงแคน พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะตนเอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงแ่ววเสียงแคนตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงแ่ววเสียงแคน และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะตนเองของบทเพลง
4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง ให้ทั้งสองกลุ่มสลับกันร้องเพลงคนละวรรค เมื่อทุกคนทำได้แล้วให้เปลี่ยนการร้องเพลงเป็นการร้องตนเองโดยใช่ ลา.....

หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกไปเขียนเส้นจิต (_ _ _ _) แทนการร้องที่ละวรรคสลับกัน ซึ่งเป็นเส้นจิตแสดงแนวตนเอง เช่น

ลา _____

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แล้วขีดเป็นแนวตนเอง

ไว้ดังนี้

ลา

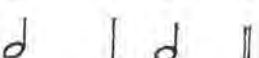
เมื่อทั้งสองกลุ่มสลับกัน เขียนคนละครรคจนจบเพลงแล้ว เสียงแคนแล้ว ให้ทุกคนช่วยกันพิจารณาลักษณะแนวทํานองของเพลงในแต่ละวรรคว่ามีความต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร

5. นักเรียนจัดแถวตอน 6 แถว ทําทําประกอบเพลงแล้ว เสียงแคนตามที่ครูสอน

6. แบ่งกลุ่มนักเรียนเล่นเครื่องดนตรีประกอบเพลงแล้ว เสียงแคน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ตีฉิ่ง 10 คน ในจังหวะ $\frac{2}{4}$

กลุ่มที่ 2 ตีกรับ 5 คน ในจังหวะ $\frac{2}{4}$

กลุ่มที่ 3 ตีฆ้องและโหม่ง 5 คน ในจังหวะ $\frac{2}{4}$

กลุ่มที่ 4 ร้องเพลง 20 คน แล้วสลับกันจนทุกคนได้เล่นเครื่อง

ประกอบจังหวะ ครูเป็นผู้อํานวยเพลง

7. ครูอธิบายถึงความหลากหลายของทํานองซึ่งมีมากมาย แต่ละเพลงก็จะมี การจัดเรียงของเสียงไม่เหมือนกัน ให้นักเรียนลองคิดแนวทํานองมาคนละครรค ใครคิดได้แล้ว ให้เสนอให้เพื่อน ๆ ฟังทีละคน

ขั้นสรุป

นักเรียนร้องเพลงแล้ว เสียงแคน ครูเล่นเปียโน พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แคน
2. เปียโน
3. ฉิ่ง
4. กรับ
5. ฆ้อง
6. โหม่ง
7. แผนภูมิเพลงแล้ว เสียงแคน

เพลงแว่วเสียงแคน

เนื้อร้อง วิชัย น้อยเสนีย์

ทำนอง เพลงพื้นเมือง

ยาม สมน ธิ- ยา เหล่า นก กา บิน กลับ รัง เสียง

แคน แว่ว ดัง ชวน ให้ ฉัน พัง นะ เจ้า เอย ไอ้ นวล

เอย ช่าง เพลิน อุ รา แลนแลน แต แต่ แล แลน

แลน แลน แต แต่ แล แลน มา พัง เสียง แคน กัน เกิด ทนา แสง

เดือน เขื่อน ขอบ ฟ้า ล่อง แสง มา ดัง เช่น เคย อย่า ทำ

เคย มา ชี มา รำ เจ้า งาม ล้ำ ของ เรียมนี้ เอย

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงแ่ววเสียงแคน
2. การบอกความแตกต่างของแนวท่อนองต่าง ๆ
3. การทำทำประกอบเพลงตามที่ครูสอน
4. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลง
5. การแต่งท่อนองซึ่งมีความหลากหลายไปจากท่อนองที่เคยได้ยิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 12)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การร้องเพลงประสานเสียงแบบ round

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergthon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปร้องประสานกัน
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ round เป็นการร้องเพลงแบบไล่ตามกัน คือแต่ละกลุ่มจะขึ้นต้นไม่พร้อมกันและจบไม่พร้อมกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลองได้ถูกต้อง
2. แยกแยะเสียงแนวที่ 1 และ 2 ในการร้องประสานเสียงแบบ round ได้
3. ร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียงแบบ round ได้
4. เคลื่อนไหวร่างกายได้สัมพันธ์กับแนวประสานเสียง 2 แนวได้
5. อ่านโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลอง แบบ ซอล-ฟา ได้

เนื้อหา

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปร้องประสานกัน การร้องประสานเสียงควรจะมีแนวเสียงทั้งของผู้ชายและผู้หญิง เพราะผู้หญิงร้องเสียงสูงได้ และผู้ชายร้องเสียงต่ำได้ เมื่อประสานกันแล้วจะฟังไพเราะ

2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ round เป็นการร้องเพลงหนึ่งโดยแบ่งผู้ร้องออกเป็น 2 กลุ่มขึ้นไป แต่ละกลุ่มจะร้องเพลงเดียวกัน แต่ขึ้นต้นร้องไม่พร้อมกันและร้องตามกันไปเรื่อย ๆ ก็ครั้งก็โต้ นับเป็นวิธีการประสานเสียงขึ้นต้นเพื่อฝึกให้นักร้องมีความจำและมีสมาธิสามารถรักษาแนวท่วงนองของกลุ่มเสียงตนไว้ได้โดยไม่เกิดความสับสนและไปร้องปะปนกับท่วงนองของกลุ่มเสียงอื่น การเริ่มต้นร้องของแต่ละกลุ่มหลังจากกลุ่มแรกร้องไปแล้วจะตามกันตามลักษณะวรรคของบทเพลงนั้น ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงแ่ววเสียงแคนและทบทวนความหลากหลายของท่วงนอง
2. ครูเปิดเครื่องเล่นเทปเพลงประเภทประสานเสียงให้นักเรียนฟัง แล้วถามนักเรียนว่าเป็นเพลงประเภทใด หลังจากนั้นครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของเพลงประสานเสียง

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะท่วงนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้อง เพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะท่วงนองของบทเพลง
4. ครูเปิดเทปเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ที่ประสานเสียงแบบ round ให้นักเรียนฟัง และเมื่อแนวที่ 1 ขึ้นต้นให้นักทุกคนยกมือ เมื่อแนวที่ 2 ขึ้นต้นให้นักทุกคนเอามือลง เช่นเดียวกันเมื่อฟังไปจนกระทั่งแนวที่ 1 ร้องจบให้นักทุกคนยกมือ และเมื่อแนวที่ 2 ร้องจบให้นักเอามือลง

5. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงประสานเสียงแบบ round โดยให้นักเรียนร้องไปก่อนเป็นแนวที่ 1 และครูร้องเพลงขึ้นในวรรคที่ 1 ตามนักเรียนเมื่อนักเรียนเริ่มร้องวรรคที่ 2

จากนั้นให้นักเรียน 2-3 คน มาช่วยครูร้องหน้าชั้น และค่อย ๆ เพิ่มจำนวนนักเรียนจนมีประมาณครึ่งห้อง

เมื่อเห็นว่านักเรียนพอจะร้องประสานเสียงได้แล้ว ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกร้องแนวที่ 1 กลุ่มที่สอง ร้องตาม ครูเป็นผู้อำนวยเพลง แล้วสลับกัน

6. ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายด้วยการเดินให้สัมพันธ์กับการร้องประสานเสียง โดยนักเรียนยืนเกาะเอวกันเป็นแถว แถวแรกร้องนำ แถวที่สอง ร้องตาม เมื่อเริ่มร้องก็เริ่มเดินโดยก้าวเท้าซ้ายก่อน แล้วเดินตามจังหวะตบ เมื่อร้องจบก็ให้หยุดเดิน ดังนั้นกลุ่มที่ร้องนำก็จะหยุดก่อน กลุ่มร้องตามก็จะหยุดเดินทีหลัง แล้วสลับกันร้องนำและร้องตาม

7. นักเรียนช่วยกันคิดสรุปลักษณะการร้องประสานเสียงแบบ round ครูเขียนเป็นแผนภูมิให้นักเรียนดูบนกระดาน ดังนี้

ร้องก่อน—————จบก่อน

ร้องตาม—————จบทีหลัง

แล้วครูอธิบายถึงความหมายของการร้องประสานเสียงแบบ round สรุปให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง

8. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ท้าทำเล่นเครื่องดนตรี โดยกลุ่มที่ 1 ท้าทำเป่าขลุ่ย กลุ่มที่ 2 ท้าทำสีซอ กลุ่มที่ 3 ท้าทำตีกลอง ครูเล่นเปียโน นักเรียนทุกคนร้องเพลงและท้าทำเล่นเครื่องดนตรีตาม เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงกริยาการเล่นเครื่องดนตรี ดังกล่าว

9. ให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง แบบ ซอล-ฟา จากแผนภูมิเพลง

ขั้นสรุป

นักเรียนร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียง แบบ round อีกครั้งหนึ่ง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก

สื่อการเรียนการสอน

1. เปียโน
2. เครื่องเล่นเทปและเทปเพลงประสานเสียง
3. แผนภูมิเพลงเสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลอง

เพลงเสียงขลุ่ย-เสียงขอ-เสียงกลอง

เนื้อร้อง-ทานอง พิงจิตต์ สวามิภักดิ์

เสียง ขลุ่ย เสียง ขลุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย ดุ่ย

เสียง ขอ เสียง ขอ อี ออ อี ออ อี ออ แอ

เสียง กลอง เสียง กลอง ดุบ ดุบ ต่อม ต่อม

ดุบ ต่อม ดุบ ต่อม ดุบ ต่อม ดุบ ต่อม ดุบ ต่อม ดุบ

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง
2. การแยกแยะเสียงแนวที่ 1 และ 2 ในการร้องประสานเสียงแบบ round
3. การร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียงแบบ round
4. การเคลื่อนไหวร่างกายได้สัมพันธ์กับแนวประสานเสียง 2 แนว
5. การอ่านโน้ตเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง แบบ ซอล-ฟา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 13)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergthon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปร้องประสานกัน
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant จะมีแนวท่อนที่อยู่เหนือท่อนของเพลงหนึ่ง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงนกลน้อยได้ถูกต้อง
2. ร้องเพลงนกลน้อยแบบ descant ได้
3. คิดท่าทางประกอบเพลงนกลน้อยได้
4. อ่านโน้ตเพลงนกลน้อยจากแผนภูมิ
5. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงนกลน้อยได้

เนื้อหา

1. การร้องเพลงประสานเสียงเป็นการร้องเพลงที่มีเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปร้องประสานกัน การร้องเพลงประสานเสียงควรมีแนวเสียงทั้งของผู้ชายและผู้หญิง เพราะผู้หญิงร้องเสียงสูงได้ และผู้ชายร้องเสียงต่ำได้ เมื่อประสานกันแล้วจะฟังไพเราะ
2. การร้องเพลงประสานเสียงแบบ descant จะมีแนวท่อนที่อยู่เหนือท่อนของเพลงหนึ่ง บทนี้มักจะใช้ผู้ร้องประมาณ 4-5 คน ในขณะที่ผู้ร้องที่เหลือร้องเพลงหนึ่ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงเสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง ในลักษณะประสานเสียงแบบ round
2. ครูนำเทปเพลงประสานเสียง เพลงนกน้อยแบบdescantให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันว่ามีลักษณะการประสานเสียงอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงนกน้อย พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะทำนอง
  2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงนกน้อย ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
  3. นักเรียนฝึกร้องเพลงนกน้อย และตบมือตามจังหวะตบและจังหวะทำนองของบทเพลง
  4. ครูเปิดเทปเพลงนกน้อยซึ่งประสานเสียงแบบ descant ให้นักเรียนฟัง ซึ่งค่อนข้างฟังง่าย คือแนวที่ 1 ร้องเนื้อเพลงไปเรื่อย ๆ จนจบ ส่วนแนวที่ 2 เป็นแนวประสานร้อง ฮู... ตามระดับเสียงที่ประสาน ครูอธิบายให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ
  5. ครูอธิบายวิธีร้องโดยดูแผนภูมิเพลงนกน้อย คือแนวที่ 1 ร้องเนื้อเพลงตามทำนองของเพลงนกน้อยไปจนจบ แต่แนวที่ 2 ร้อง ฮู... ซึ่งเขียนไว้ต่ออยู่ใกล้ ๆ กับแนวทำนอง ซึ่งเรียกว่าแนวประสาน
  6. นักเรียนร้องแนวทำนองของเพลงนกน้อย ในขณะที่ครูร้อง descant ของเพลงนกน้อย จากนั้นขออาสาสมัคร 10 คน ให้มาร้องdescantร่วมกับครู ในขณะที่นักเรียนที่เหลือร้องทำนองเพลงนกน้อย ในที่สุดครูให้นักเรียนกลุ่มนั้นร้อง descant โดยลำพัง เมื่อกลุ่มนี้พอจะร้องได้แล้ว ให้สลับผู้ที่ยังไม่ได้ร้อง descant ออกมาร้องทีละ 10 คน โดยเริ่มต้นด้วยครูช่วยก่อนจนกระทั่งร้องได้โดยลำพัง จนครบทุกคน ครูอัดเทปการร้องไว้
- ทุกรอบ

7. นำเทปต้นฉบับเปิดให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง แล้วฟังเทปที่ได้อัดการร้องของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม เปรียบเทียบกับเทปต้นฉบับว่ามีข้อบกพร่องในการร้องอย่างไร ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและบอกให้แก้ไข ในการร้องครั้งต่อไปทุกคนจะปฏิบัติดีขึ้น

จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปวิธีร้องแบบdescantว่าร้องอย่างไร ครูสรุปให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง

8. ให้นักเรียนแต่ละคนคิดทำทางประกอบเพลงนกน้อยตามอิสระ ซึ่งเป็นทำนองบิณางาย ๆ มีความอ่อนช้อย งดงาม ครูให้แต่ละคนแสดงออกครูสังเกตโดยทั่ว ๆ ไป เมื่อให้เวลาคิดพอสมควรแล้ว ครูเปิดเทปเพลงนกน้อยให้นักเรียนแสดงพร้อมกัน

9. ให้นักเรียนอ่านเร็นต์เพลงนกน้อยจากแผนภูมิเพลง

ขั้นสรุป

นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อร้องเพลงนกน้อยแบบ descant โดยครูเป็นอำนวยการเพลง

กลุ่มที่ 1 ร้องทำนองเพลงนกน้อย 20 คน

กลุ่มที่ 2 ร้องเดสแคนท์เพลงนกน้อย 10 คน

กลุ่มที่ 3 ตีกิ่งประกอบเพลง 10 คน ให้จังหวะ

แล้วสลับกันจนทุกคนได้ปฏิบัติทุกกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องเล่นเทป เทปประสานเสียงเพลงนกน้อยและเทปว่าง
2. เปียโน
3. กิ่ง
4. แผนภูมิเพลงนกน้อย

เพลงนกน้อย

เนื้อร้อง ฉันทน์ ขาววิไล

ทำนอง ต้อยตริ่ง

แนวประสาน ฦรุฑ์ สุทธจิตต์

นก เอย นก น้อย น้อย เจ้า ค้อย ค้อย เคลื่อนคล้อย มา พาก
เรา นี้ เฝ้า คอย หามา เกิด มา ขอ ให้ ข้า ชม

เขียนแนวประสานโดย ฦรุฑ์ สุทธจิตต์

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงนกน้อย
2. การร้องเพลงนกน้อยแบบ descant
3. การจัดทำทางประกอบเพลงนกน้อย
4. การอ่านโน้ตเพลงนกน้อยจากแผนภูมิ
5. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงนกน้อย

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 14)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องดนตรีสากล

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergthon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

เครื่องดนตรีสากลสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของเสียงที่คล้ายคลึงกัน ได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด
2. เครื่องสาย
3. เครื่องลมไม้
4. เครื่องลมทองเหลือง
5. เครื่องตี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะได้
2. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบบทเพลงได้
3. บอกเครื่องดนตรีสากลแต่ละประเภทได้
4. คิดทำเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามอิสระได้
5. อ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะจากแผนภูมิเพลงได้

เนื้อหา

เครื่องดนตรีสากลสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของเสียงที่คล้ายคลึงกันได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด ได้แก่ เปียโน ออร์แกน
2. เครื่องสาย เป็นเครื่องดนตรีที่เกิดเสียงโดยการตีหรือสี ได้แก่ ไวโอลิน วิโอลา เชลโล เบส ฮาร์พ กีตาร์
3. เครื่องลมไม้ แต่เดิมทำด้วยไม้ แต่ปัจจุบันอาจทำด้วยวัสดุอื่น ๆ ได้แก่ คลาริเน็ต แซกโซโฟน โธโรป บาสซูน ฟลูท
4. เครื่องลมทองเหลือง ได้แก่ ฮอรั่น ทรัมเปท ทรอมโบน
5. เครื่องตี แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
  - 5.1 เครื่องตีที่ไม่มีระดับเสียง ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็ก ระฆังนาสามเหลี่ยม ฉาบ ฉิ่งใหญ่ กรับ ลูกแซก
  - 5.2 เครื่องตีที่มีระดับเสียง ได้แก่ ระนาดฝรั่ง กลองทิมปานี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงนกน้อยในลักษณะประสานเสียงแบบdescant
2. ครูเป็ควีดีโอเทป วงorchestraให้นักเรียนดูเครื่องดนตรี ลักษณะการจัดวางอันสวยงาม การจัดเครื่องดนตรีและเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงเครื่องประกอบจังหวะ พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะตนเอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงเครื่องประกอบจังหวะ ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค

3. นักเรียนฝึกร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะให้ถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะ

4. เนื่องจากในเพลงมีเครื่องประกอบจังหวะอยู่ 4 ชนิด คือ กลอง, กรับ, ลูกแซก และกิ้ง แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 10 คน 4 กลุ่ม ให้เล่นพร้อมกับร้องเครื่องดนตรีดังกล่าว และสลับกันจนทุกคนได้เล่นทุกชนิด ครูเป็นผู้อำนวยเพลง

การเล่นเครื่องประกอบจังหวะในเพลงนี้ ให้เล่นเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อเพลงของตัวเอง เช่น กลองให้เล่นบรรทัดที่ 1 แล้วหยุด กรับเล่นบรรทัดที่ 2 แล้วหยุด ดังนั้นทุกคนจึงต้องดูที่มือของผู้อำนวยเพลงด้วย ไม่ให้ผลอทำเสียงเครื่องดนตรีออกมา เมื่อยังไม่ถึงหน้าที่ของตน

5. ครูแนะนำเครื่องดนตรีซึ่งจัดประเภทใหญ่ ๆ ตามลักษณะของเสียงที่คล้ายคลึงได้เป็น 5 ประเภท และนำภาพของแต่ละประเภทให้นักเรียนดูพร้อมกับฟังเสียงจากเครื่องเล่นเทป

จากนั้นให้นักเรียนดูวีดิโอเทป เครื่องดนตรีแต่ละประเภท ตลอดจนการบรรเลงรวมวงเป็นวง orchestra และสังเกตว่าจะมีการบรรเลงเป็นท่อนๆ

หลังจากนั้นครูนำภาพเครื่องดนตรีบางชิ้นที่ได้เสนอไปแล้วให้นักเรียนดูให้นักเรียนตอบว่าเป็นเครื่องดนตรีประเภทใด และเรียกชื่อเครื่องดนตรีนั้น ๆ ว่าอย่างไร

6. ให้นักเรียนจับคู่ตามอิสระ ช่วยกันคิดท่าทางประกอบเพลงเครื่องประกอบจังหวะ อาจจะเป็นการเดิน การเคลื่อนไหวของมือหรือส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย ครูให้คำแนะนำสำหรับคู่ที่ยังคิดไม่ค่อยได้

ให้เวลาในการคิดพอสมควรแล้ว ครูเปิดเครื่องเล่นเทปเพลงเครื่องประกอบจังหวะ ให้แต่ละคู่แสดงท่าทางการเคลื่อนไหวพร้อม ๆ กัน ครูสังเกตการแสดงออกทีละคู่

7. ให้นักเรียนพยายามฝึกอ่านบันทึกจากแผนภูมิเพลง ุโดยครูคอยช่วยเหลือ

๕
ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านน้ตานบันนาดเสียง C Major และร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะ
อีกครั้งหนึ่ง ครูเล่นเปียโน

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิโอเทปเกี่ยวกับเครื่องดนตรีสากลและวง orchestra
2. เปียโน
3. กลอง
4. กรับ
5. ลูกแซก
6. กิ่ง
7. เครื่องเล่นเทป เทปเครื่องดนตรีสากล และเทปเพลงเครื่องประกอบจังหวะ
8. แผนภูมิเพลงเครื่องประกอบจังหวะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพลงเครื่องประกอบจังหวะ

เนื้อร้อง-ทำนอง ศรีนวล สวงวนไว และนันทา ชันติธรรมากร

คุ่ม คุ่ม คุ่ม เสียง กลอง ดัง โกล

กรับ กรับ กรับ กรับ กรับ เสียง กรับ หรือ ไร

แขก แขก แขก แขก แขก เสียง ลูก แขก เข- ย่า ไป

กึ่ง กึ่ง กึ่ง เสียง กึ่ง ของ ใคร

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะ
2. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบบทเพลง
3. การบอกเครื่องดนตรีสากลแต่ละประเภท
4. การคิดทำเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามอิสระ
5. การอ่านโน้ตเพลงเครื่องประกอบจังหวะจากแผนภูมิเพลง

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 15)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เครื่องดนตรีไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

เครื่องดนตรีไทยสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ตามกิริยาการเล่นได้เป็น 4 ประเภท คือ เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องดีด และเครื่องสี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงพม่าเขวไต้
2. ตีกลองยาวประกอบเพลงพม่าเขวไต้
3. บอกประเภทของเครื่องดนตรีไทยได้
4. ทำท่าประกอบเพลงพม่าเขวไต้

เนื้อหา

เครื่องดนตรีไทยสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามกิริยาการเล่นได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. เครื่องตี ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม มโหระทึก ตะโพน กลองแขก โทน-ระฆัง ฉิ่ง กรับ โหม่ง
2. เครื่องเป่า ได้แก่ ขลุ่ย ปี่
3. เครื่องดีด ได้แก่ จะเข้ พิณ
4. เครื่องสี ได้แก่ ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงเครื่องประกอบจังหวะและทบทวนความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีสากล
2. ครูเปิดวิดีโอเทป วงดนตรีไทยประเภทวงมโหรีให้นักเรียนสังเกตเครื่องดนตรีแต่ละชนิด เกี่ยวกับการเล่น เสียง การจัดวง

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงพม่าเขว พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะทำนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงพม่าเขว ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงพม่าเขว ให้ถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะ
4. ครูอธิบายถึงกลองของพม่าว่ามีลักษณะยาว ๆ คนไทยได้เห็นแบบอย่างและการตีที่สนุก (เทิง-บอง) จึงได้นำมาเล่นและเรียกว่ากลองยาว ให้ทุกคนส่ายกลองยาวคนละใบ (ใบเล็ก ๆ) ตีตามจังหวะประกอบเทปทำนองพม่าเขว ดังนี้

— เเทิงบอง | — เเทิงบอง | — เเทิงบอง | — เเทิงบอง ||

5. ครูอธิบายถึงเครื่องดนตรีที่เป็นของไทยมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท โดยแบ่งตามวิธีการเล่น คือ เครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องดีด และเครื่องสี ครูอธิบายและแนะนำให้นักเรียนดูที่ละชิ้น พร้อมกับบรรเลงให้นักเรียนดูพอเป็นตัวอย่าง ดังนี้

เครื่องตี ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฉิ่ง กลองแขก โทน-ระฆัง ฉิ่ง
กรับ โหม่ง

เครื่องเป่า ได้แก่ ขลุ่ย และขลุ่ยนาฎยาพิ์ให้นักเรียนดู

เครื่องดีด ได้แก่ จะเข้ และขลุ่ยนาฎยาพิ์ กระจับปี่ให้นักเรียนดู

เครื่องสี ได้แก่ ขอด้วง ขอขี้ ขอสามสาย

ให้นักเรียนนั่งให้เรียบร้อย เพื่อฟังเพลงเครื่องดนตรีที่ละชิ้น แล้วตอบคำถามว่าเป็นเครื่องดนตรีอะไรอยู่ในประเภทอะไร

6. นักเรียนได้ฟังเสียงดนตรีพอสมควรแล้ว ครูบอกให้นักเรียนจัดแถวตอนออกเป็น 4 แถว ผู้หญิง 2 แถว ผู้ชาย 2 แถว ยืนสลับแถวกัน ชาย-หญิง และให้นักเรียนย่อตัวทำหลังจังหวะตบตามเสียงเพลงพม่าเขวจากเครื่องเล่นเทป หลังจากนั้นนักเรียนย่อตัวได้คล่องแล้วให้ช่วยกันคิดท่าทางของมือประกอบเพลง ครูสรุปท่าทางที่เหมาะสมทุกคนทำตามนั้น ๆ

ขั้นสรุป

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม บรรเลงเพลงพม่าเขว โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก

กลุ่มที่ 1 ร้องเพลง 20 คน

กลุ่มที่ 2 ตีกลองยาว 10 คน ในจังหวะ | - เท็งบอง | - เท็งบอง ||

กลุ่มที่ 3 ทำท่าประกอบเพลง 10 คน

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิโอเพลงวงดนตรีไทย
2. เปียโน
3. กลองยาว
4. เครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฉิ่ง กลองแขก โทน-ระฆัง ฉิ่ง กรับ โหม่ง
5. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ได้แก่ ขลุ่ย
6. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีด ได้แก่ จะเข้
7. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสี ได้แก่ ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย
8. ภาพเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น ปี่ กระจับปี่ พิณ

- 9. เครื่องเล่นเทพและเทพเพลงพม่าเขว
- 10. แผนภูมิเพลงพม่าเขว

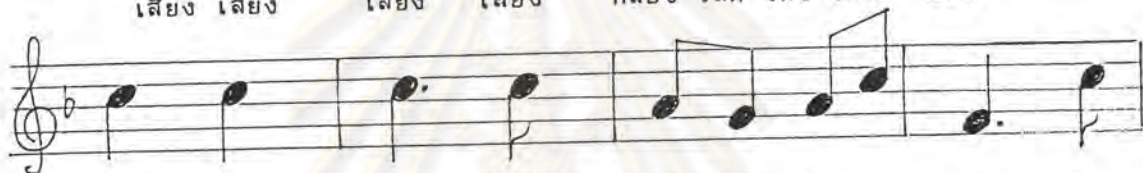
เพลงพม่าเขว

เนื้อร้อง ชื่น ศิลปบรรเลง

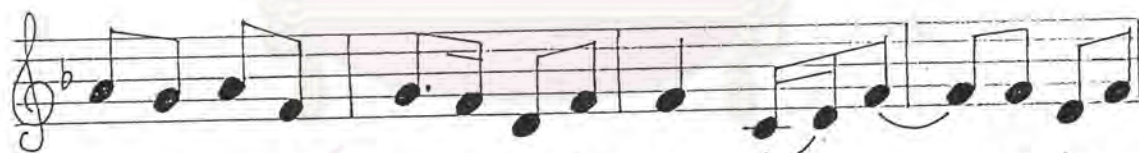
ทำนอง ของเก่า

เขว เขว เขว เส แล้ง แต่ง เป็น พ- ม่า
 หมุน หมุน หมุน หมุน ตัว ก้ม หัว นิด- หน่อย
 เสียง เสียง เสียง เสียง กลอง เถิด เเทิง เเทิง- บ้อง

เขว เขว เขว เส แล้ง แต่ง เป็น พ- ม่า ถือ
 หมุน หมุน หมุน หมุน ตัว ก้ม หัว นิด- หน่อย เสียง
 เสียง เสียง เสียง เสียง กลอง เถิด เเทิง เเทิง- บ้อง ฟ้อน

กลอง ย่าง ย่อง ออก มา เอา ว่า หุง ยา บา เล เอา ว่า หุง
 เพลง ดัง น้อย หน่อย นอย เอาว่า หุง ยา บา เล เอา ว่า หุง
 ว่า ตาม จัง หวะ กลองเอาว่า หุง ยา บา เล เอา ว่า หุง

ยา บา เล เล เล เล เล เล เล
 ยา บา เล เล เล เล เล เล เล
 ยา บา เล เล เล เล เล เล เล

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงพม่าเขว
2. การตีกลองยาวประกอบเพลงพม่าเขว
3. การบอกประเภทของเครื่องดนตรีไทย
4. การทำท่าประกอบเพลงพม่าเขว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 16)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การเล่นดนตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

การเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนดนตรีควรมีโอกาสปฏิบัติ เพื่อการเรียนรู้เนื้อหาแนวคิดดนตรี และเป็นการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงชวาได้ถูกต้อง
2. ร้องโน้ตเพลงชวาได้ถูกต้อง
3. เล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงชวาได้
4. ทำท่าประกอบเพลงชวาได้
5. บอกที่มาของเพลงชวาและอังกะลุงได้
6. ทำท่าเล่นอังกะลุงตามท่วงเพลงชวาได้

เนื้อหา

การเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมดนตรีที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะดนตรีที่ต่างไปจากร้องซึ่งกระทำโดยเสมอ เป็นการสร้างความภาคภูมิใจ สร้างระเบียบวินัย ความรับผิดชอบในตนเอง เพราะผู้เรียนจะต้องเคารพกฎเกณฑ์ ข้อตกลงต่าง ๆ ในการเล่น และยังเป็นการสร้างทักษะการทำงานร่วมกับหมู่คณะ นอกจากนี้ยังช่วยให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับจังหวะ ท่วงนอง การประสานเสียง รูปแบบ อารมณ์ของเพลงและแบบของเพลง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงพม่าเขวและทบทวนความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทย
2. ครูเปิดวิดีโอเทปวงอังกะลุงให้นักเรียนดู บอกให้นักเรียนสังเกตลักษณะการจับวง การเล่น การจับเครื่องดนตรี ตลอดจนเสียงที่ได้ยิน

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงชวา พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง และสังเกตลักษณะจังหวะท่อนอง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงชวา ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนฝึกร้องเพลงชวา ให้ถูกต้องตามเนื้อร้องและจังหวะ
4. ให้นักเรียนอ่านบันทึกเพลงชวาจากแผนภูมิเพลง จนจำได้ทุกคน
5. ครูตีกลองแขกประกอบการร้องเพลงชวาของนักเรียนตามจังหวะ ดังนี้

| - ตุม | - ตุม | - ตุม | ตุม ตุม |

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่ากลองแขกเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ใช้ตีประกอบการเล่นอังกะลุง โดยเฉพาะเพลงชวาแล้วให้ทุกคนทำท่าตีกลองแขก แต่เนื่องจากกลองแขกเป็นเครื่องดนตรีที่มีราคาสูง จึงมีอยู่เพียงคู่เดียว ให้นักเรียนตีกลองยาวแทนกลองแขก ในจังหวะของการตีกลองแขก และร้องเพลงไปด้วย พร้อมกันทุกคน

6. นักเรียนทำท่าประกอบเพลงชวา ตามที่ครูสอนให้ลงจังหวะและสวयงาม
7. ครูนำอังกะลุงมาให้นักเรียนดู อธิบายถึงลักษณะของอังกะลุง อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีที่ไทยเรานำมาจากเกาะชวา ในประเทศอินโดนีเซีย การเล่นจะเล่นคนเดียวไม่ได้ ผู้เล่นแต่ละคนจะเล่นได้เพียง 2 เสียง ดังนั้นจึงใช้ผู้เล่นหลายคน ครูบอกนักเรียนว่า เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมากกว่าเครื่องดนตรีไทยที่โรงเรียนเรามีอยู่ ครูจึงไม่สามารถให้ทุกคนเล่นได้ ดังนั้น อังกะลุงถึงแม้จะไม่ใช่เครื่องดนตรีไทย แต่เราก็ได้นำ

มาเล่นประกอบในวงดนตรีไทยของเราเป็นเวลานานหลายสิบปีแล้ว ครูจึงนำอังกะลุงมาให้ทุกคนเล่น เนื่องจากมีราคาถูกจึงสามารถซื้อไว้ให้นักเรียนจำนวนห้องละ 40 คนเล่นได้

ครูให้นักเรียนลองคิดถึงวิธีเล่นอังกะลุง เมื่อนักเรียนทำท่าเขย่าให้ครูดูแล้ว ครูก็เขย่าอังกะลุงให้นักเรียนฟัง

นอกจากนี้สิ่งที่นักเรียนควรทราบอีกเล็กน้อยคือ อังกะลุงทำด้วยไม้ฝ่ ข้างบนกระบอกมีความกลวงจึงทำให้เกิดเสียง

8. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน จะได้ทั้งหมด 8 กลุ่ม แต่ละคนจะได้ถืออังกะลุงคนละ 1 ตัว (เนื่องจากมีอังกะลุงน้อย จึงถือ 2 ตัวไม่ได้) ให้แต่ละกลุ่มตกลงกันว่าใครจะถือโน้ตตัวใด นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วร้องโน้ตพร้อม ๆ กัน เมื่อถึงหน้าที่ใครต้องเล่น คนนั้นต้องทำท่าเขย่า สำหรับเพลงชวามีโน้ตเพียง 5 ตัว คือ

ส, ค, ร, ม, ช

ให้ทุกกลุ่มซ้อมจนคล่อง เพื่อสัปดาห์ต่อไปจะได้เล่นอังกะลุงจริง ๆ

ขั้นสรุป

นักเรียนทุกคนร้องเพลงชวาและร้องโน้ตเพลงชวาอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิโอเทปวงอังกะลุง
2. เปียโน
3. กลองแขก
4. กลองยาว

5. อังกะลุง

6. แผนภูมิเพลงชวา

เพลงชวา

เนื้อร้อง คุณหญิงจีน ศิลปบรรเลง

ทำนอง ชวา

เพลินเสียงเพลงศรีน เครง วิญ ญาณ์ พัง ซี พัง เสียง ดัง ลอย มา

กรอ กรีก กรอ อ้อ เพลง ช- วา ลา ลา ลา ท้าย ทำ นอง เพลง

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงชวา
2. การร้องโน้ตเพลงชวา
3. การเล่นเครื่องประกอบจังหวะประกอบเพลงชวา
4. การทำท่าประกอบเพลงชวา
5. การบอกที่มาของเพลงชวาและอังกะลุง
6. การทำท่าเล่นอังกะลุงตามทำนองเพลงชวา

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 17)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การเล่นอังกะลุง

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีของชาว ประเทศอินโดนีเซีย วิธีการเล่นต้องใช้คน
เล่นอย่างน้อย 7 คน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงชวาได้ถูกต้อง
2. คิดและตีฉิ่งประกอบเพลงชวาได้
3. บอกโน้ตเพลงชวาจากการฟังเทปเพลงได้
4. เล่นอังกะลุงเพลงชวาได้

เนื้อหา

อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีของชาว ประเทศอินโดนีเซีย สามารถนำไปเล่น
ผสมอยู่ในวงต่าง ๆ ได้ เช่น วงดนตรีสากล หรือวงดนตรีไทยประเภทวงเครื่องสาย
การเล่นอังกะลุงไม่สามารถเล่นคนเดียวได้ วงหนึ่ง ๆ จะมีคนเล่นอย่างน้อย 7 คน อังกะลุง
ทำด้วยไม้ไผ่และเล่นโดยวิธีการเขย่า

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงขวาทบทวนรันทเพลงขวา
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องเครื่องดนตรีที่เรียกว่าอังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีของชาติใด มีลักษณะอย่างไร นำไปผสมวงกับวงดนตรีประเภทใดได้บ้าง

ขั้นสอน

1. นักเรียนร้องเพลงขวา 2-3 ท่อน (เหมือนคาบก่อน)
2. นักเรียนทาท่าประกอบเพลงขวา (เหมือนคาบก่อน)
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดการตีลังตามจังหวะตบ นักเรียนจะได้ตั้งกลุ่มละ 1 คู่ จึงต้องเวียนผลัดกันตีทีละคน คนที่ยังไม่ได้ออกไปให้ร้องเพลงและทาท่าตีลังไปตามจังหวะการตี ครูสังเกตการตีลังของแต่ละกลุ่มตลอดจนแนะนำการจับลังที่ถูกต้อง
4. ครูเปิดเทปเพลงขวาให้นักเรียนฟังทีละวรรค และให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าจะแต่ละวรรคมีรันทเพลงอะไรบ้าง
5. ให้นักเรียนแยกย้ายไปอยู่กลุ่มเดิม(เหมือนสัปดาห์ก่อน) กลุ่มละ 5 คน ให้เวลา 5 นาที เพื่อแต่ละกลุ่มจะได้ซ้อมเขย่าอังกะลุงเพลงขवादด้วยมือเปล่า

เมื่อครูเห็นว่าแต่ละกลุ่มคล่องแล้ว ให้ออกไปหน้าห้องทีละ 3 กลุ่ม หยิบอังกะลุงตามเสียงที่ตนเองไปซ้อมมา ทาท่าเขย่าตามที่ครูสอนคือ เขย่าตามจังหวะรันทตัวดำตัวขาว และตัวกลม เมื่อเห็นว่านักเรียนชินกับเครื่องดนตรีแล้ว ให้นักเรียนเขย่าเพลงขวาตามจังหวะที่ครูตีลัง (ให้ใช้เวลาช่วงนี้ครั้งละ 5 นาที) กลุ่มที่ว่างได้ออกไปเล่นให้ร้องรันทให้เพื่อน ๆ ที่ออกไปเล่น)

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันร้องเพลงชวาอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

1. น้ิง
2. เครื่องเล่นเทปและเทปเพลงชวา
3. อังกะลุง

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงชวา
2. การคิดและตีฉิ่งประกอบเพลงชวา
3. การบอกชนิดเพลงชวาจากการฟังเทป
4. การเล่นอังกะลุงเพลงชวา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน (แผนที่ 18)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง อารมณ์ของเพลง

เวลา 1 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman)

ความคิดรวบยอด

อารมณ์ของเพลงเป็นเรื่องทางด้านคุณภาพของดนตรี ซึ่งใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก โดยได้รับการถ่ายทอดผ่านทางองค์ประกอบของดนตรี ซึ่งได้แก่ จังหวะ ทานอง เสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์ของเพลง และแบบของเพลง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ร้องเพลงแสงดาวได้ถูกต้อง
2. เคะเครื่องประกอบจังหวะตามบทเพลงได้
3. บอกความรู้สึกของจังหวะ ทานอง เสียงประสาน และรูปแบบที่ได้ยินได้
4. คิดและทำทำประกอบเพลงตามอิสระได้

เนื้อหา

อารมณ์ของเพลงเป็นเรื่องทางด้านคุณภาพของดนตรีซึ่งใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์เพลงได้รับการถ่ายทอดผ่านทางกำหนดโครงสร้างของจังหวะ ทานอง เสียงประสาน รูปแบบ อารมณ์ของเพลงและแบบของเพลงซึ่งเป็นองค์ประกอบของดนตรี รวมทั้งองค์ประกอบด้านความเร็วของจังหวะและคุณภาพของเสียงดนตรีหรือเสียงร้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ร้องเพลงขวและอ่านรันทเพลงขว
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงอารมณ์ของมนุษย์ว่า ปกติคนเราจะแสดงอารมณ์อะไรได้บ้าง (อารมณ์โกรธ อารมณ์เสียใจ อารมณ์ดีใจ) ให้นักเรียนทุกคนลองทำท่าทางแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนด ครูอธิบายแก่นักเรียนว่า ปกติคนเราจะแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนทราบด้วยกิริยาท่าทาง ทางด้านดนตรีก็เช่นเดียวกัน บทเพลงจะเป็นตัวบอกว่าเสียงที่ได้ยินนั้นจะให้อารมณ์อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูเล่นเปียโนเพลงแสงดาว พร้อมกับร้องให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนอ่านเนื้อเพลงแสงดาว ตามกระสวนจังหวะตามครูที่ละวรรค
3. นักเรียนร้องเพลงแสงดาวตามเสียงเปียโนที่ครูเล่นจนถูกต้องตามเนื้อร้อง

และจังหวะ

4. นักเรียนตบมือตามจังหวะตบเพลงแสงดาวจนถูกต้องทุกคน
5. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน

กลุ่มที่ 1 ร้องเพลง 30 คน

กลุ่มที่ 2 ตีกลอง 10 คน ในจังหวะ $\frac{2}{4}$ ♩ ♩ | ♩ ♩ ||

ครูเล่นเปียโนเพลงแสงดาว ทุกคนบรรเลงพร้อมกันและสลับกันร้องเพลง และตีกลอง จนทุกคนได้เล่นเครื่องดนตรี

ครูบอกให้นักเรียนสังเกตการร้องเพลงและ เล่นดนตรีของแต่ละกลุ่ม ว่าแต่ละกลุ่มให้ความรู้สึกละเอียดอย่างไร

6. ให้นักเรียนสังเกตงานสิ่งต่อไปนี้

- จังหวะ ครูเล่นเปียโนเพลงแสงดาว เที้ยวแรกช้า เที้ยวที่สองเร็วและมีความ
ดั่ง-เบาในบางช่วง ให้นักเรียนสังเกต และ อภิปรายถึงความรู้สึก
เมื่อครูเล่นจบ
- ทำนอง ครูเปิดเทปเพลงในบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ให้นักเรียนฟัง
เปรียบเทียบความรู้สึกจบแล้วช่วยกันอภิปราย ครูชี้แนะว่าเพลงใน
บันไดเสียงเมเจอร์ฟังแล้วจะให้ความรู้สึกสดใส แต่เพลงใน
บันไดเสียงไมเนอร์ฟังแล้วจะให้ความรู้สึกเศร้า
- เสียงประสาน ครูเล่นเปียโนคอร์ดเมเจอร์ และไมเนอร์ ให้นักเรียนฟัง
ให้นักเรียนเห็นความแตกต่าง ซึ่งจะให้ความรู้สึกเหมือนกับทำนอง
ในบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์
- สีสัน ครูเปิดเทปไวโอลิน และเชลโล่ ให้นักเรียนฟังคุณภาพของเสียง
ไวโอลินจะมีเสียงแหลม สูง ใส ให้ความรู้สึกสดใส เชลโล่จะมี
เสียงทุ้ม ต่ำ กังวาน ให้ความรู้สึกวิ้งเวง

ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงความรู้สึกขององค์ประกอบของคนตรีเหล่านี้ที่ละหัวข้อ
จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่าอารมณ์เพลงเกิดจากอะไรบ้าง

7. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ช่วยกันคิดทำทางประกอบเพลง
แสงดาว โดยคำนึงถึงอารมณ์ของเพลงด้วย แล้วให้แต่ละกลุ่มทำประกอบเพลงให้
เพื่อน ๆ ดูนักเรียนช่วยกันอภิปรายที่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม บรรเลงเพลงแสงดาว โดยครูเป็น

ผู้อำนวยเพลง

กลุ่มที่ 1	ร้องเพลง	20 คน
กลุ่มที่ 2	ตีกลอง	10 คน
กลุ่มที่ 3	ทำทำประกอบเพลง	10 คน

สื่อการเรียนการสอน

1. เปียโน
2. กีตาร์
3. เครื่องเล่นเทป เทปเพลงในบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ และ เทปไวโอลิน
กับเชลโล่
4. แผนภูมิเพลงแสงดาว

เพลงแสงดาว

เนื้อร้อง รฐปะนีย์ นาครทรรพ

ทำนอง ต้องตรึง

แสง ดาว พราว บน ท้า เจ็ด แจ่ม จ้า งาม คว น้า
 ชม ค่ำ คิน ชื่น อา รมย์ ยาม เมื่อ ลม พัด ว่า เพย
 มา ดาว เค่น ระ ยับ ส- ว่าง วาว วัช เจา สุด จะ
 นัย จำ นวน ทา ราว แสง ส- ว่าง สด ใส อยู่ ไน น-
 ภา ไคร ประคิษฐ์เจ้า มา น้า ชม จริง เอย

การวัดผลและประเมินผล

1. การร้องเพลงแสงดาว
2. การเคาะเครื่องประกอบจังหวะตามบทเพลง
3. การบอกความรู้สึกของจังหวะ ทำนอง เสียงประสาน และสีสันท้ายยืน
4. การคิดและทำทำประกอบเพลงตามอิสระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีดังนี้

1. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สากลขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. แบบวัดทักษะทางคณิตศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 1 ชั่วโมง

คำสั่ง จงวงกลมล้อมรอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 1 ข้อสอบการฟัง (10 ข้อ)

จากข้อ 1-10 จงฟังเสียงจากเครื่องเล่นเทปแล้วตอบคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้

1. เสียงต่อไปนี้ตรงกับจังหวะในข้อใด

2. เสียงต่อไปนี้ตรงกับจังหวะในข้อใด

3. เสียงต่อไปนี้คือเสียงของโน้ตอะไร

ก. โด เร มี	ข. โด มี ฟา
ค. โด มี ซอล	ง. โด ซอล ลา

4. เสียงต่อไปนี้คือเสียงของโน้ตอะไร

ก. โด เร มี ซอล ลา	ข. โด มี ซอล ลา ซอล
ค. โด มี ซอล ลา ที	ง. โด เร มี ฟา ซอล

5. เพลงที่นักเรียนได้ยืมมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะอย่างไร
ก. 2	ข. 3
4	4
ค. 4	ง. 6
4	8
6. เพลงที่นักเรียนได้ยืมต่อไปนี้มีกี่วรรคเพลง
ก. 2 วรรคเพลง	ข. 4 วรรคเพลง
ค. 6 วรรคเพลง	ง. 8 วรรคเพลง
7. เพลงที่นักเรียนได้ยืมเป็นการร้องประสานเสียงแบบใด
ก. แบบร้องหมู่	ข. แบบราวนด์
ค. แบบเดสแคนท์	ง. แบบทีละคน
8. เสียงที่นักเรียนได้ยืมเป็นเสียงของเครื่องดนตรีชนิดใด
ก. สุกแซก	ข. กรุงกริ่ง
ค. กิ่ง	ง. กรับ
9. เสียงที่นักเรียนได้ยืมเป็นเสียงของเครื่องดนตรีชนิดใด
ก. ระนาดเอก	ข. ระนาดทุ้ม
ค. ฉิ่งวงใหญ่	ง. ระนาดรท
10. เสียงเครื่องดนตรีที่นักเรียนได้ยืมเป็นเครื่องดนตรีชนิดใด
ก. ไทย	ข. อินโดนีเซีย
ค. พม่า	ง. จีน

ตอนที่ 2 ข้อสอบทฤษฎีดนตรี (20 ข้อ)

11. ถ้าเร้น้ตตัวกลม 1 ตัว มี 4 จังหวะ เร้น้ตตัวขาว 1 ตัวจะมีกี่จังหวะ

ก. 1 จังหวะ

ข. 2 จังหวะ

ค. 3 จังหวะ

ง. 4 จังหวะ

12. เร้น้ตตัวขาว 2 ตัว มีค่าเท่ากับเร้น้ตตัวกลมกี่ตัว

ก. 1 ตัว

ข. 2 ตัว

ค. 3 ตัว

ง. 4 ตัว

13. เร้น้ตตัวเข้บ้ตหนึ่งชั้น 4 ตัว ( ) มีค่าเท่ากับข้อใด

ก.

ข.

ค.

ง.

14. ข้อใดเป็นตัวหยุดของเร้น้ตตัวเข้บ้ตหนึ่งชั้น

ก.

ข.

ค.

ง.

15. ข้อใดเรียงลำดับเสียงเร้น้ตจากต่ำไปสูงได้ถูกต้อง

ก. โด เร ฟา มี ซอล

ข. ซอล ฟา มี เร โด

ค. ซอล มี ฟา เร โด

ง. โด เร มี ฟา ซอล

16. อ่านว่าอย่างไร

ก. โด มี ฟา ซอล ฟา

ข. โด เร มี ฟา มี

ค. โด มี ซอล มี โด

ง. โด เร มี เร มี

17. อ่านว่าอย่างไร

ก. โด เร มี

ข. ซอล ซอล ลา

ค. ซอล ลา ที

ง. ฟา ซอล ลา

18. ข้อใดคือโน้ตในระดับเสียง โด มี ซอล

ก.

ข.

ค.

ง.

19. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{3}{4}$ เลขตัวบน (3) หมายถึงอะไร

ก. จำนวนจังหวะในหนึ่งห้องเพลง

ข. จำนวนตัวโน้ตในหนึ่งห้องเพลง

ค. จำนวนจังหวะในหนึ่งเพลง

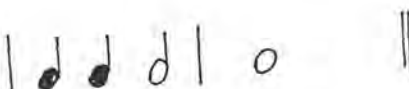
ง. จำนวนโน้ตในหนึ่งเพลง

20. ข้อใดคืออัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ที่ถูกต้อง

ก.

ข.

ค.

ง.

25. ข้อใดเป็นลักษณะของการร้องประสานเสียงแบบรวานด์

ก. ขึ้นต้นและจบพร้อมกัน	ข. ขึ้นต้นและจบไม่พร้อมกัน
ค. สองกลุ่มร้องเสียงไม่เหมือนกัน	ง. สองกลุ่มร้องเนื้อร้องไม่เหมือนกัน

26. เครื่องดนตรีในข้อใดเป็นประเภทเดียวกับไวโอลิน

ก. กีตาร์	ข. เปียโน
ค. ทรัมเปต	ง. แซกโซโฟน

27. ข้อใดเป็นเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด

ก. กีตาร์	ข. ทรัมเปต
ค. เปียโน	ง. แซกโซโฟน

28. ถ้านำ "กรับ" มาเรียงกันเป็นแถว แล้วนำไม้อีก 2 อันมาตี จะเกิดเป็นเครื่องดนตรีอะไร

ก. ฉิ่ง	ข. ระนาด
ค. จะเข้	ง. กลอง

29. เครื่องดนตรีชนิดใดไม่สามารถเล่นเป็นท่อนองได้

ก. ฉิ่งวงใหญ่	ข. กลองแขก
ค. ระนาดทุ้ม	ง. ซอด้วง

30. ข้อใดไม่ใช่เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสี

ก. ซอด้วง	ข. ซออู้
ค. ซอสามสาย	ง. จะเข้

แบบวัดทักษะทางดนตรี

คำชี้แจง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการประเมินผลทักษะทางดนตรีของ ฌรุทซ์ สุทธจิตต์ (2536) และ อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2525) แล้วกำหนดขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะทางดนตรีดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างการวัดแบ่งออกเป็น 6 ทักษะคือ

- 1.1 ทักษะการฟัง
- 1.2 ทักษะการร้องเพลง
  - มีดนตรีประกอบร้อง
  - ไม่มีดนตรีประกอบร้อง
- 1.3 ทักษะการเล่นเครื่องดนตรี
- 1.4 ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย
- 1.5 ทักษะการคิดสร้างสรรค์
- 1.6 ทักษะการอ่านโน้ต

2. กำหนดทักษะในแบบวัดทักษะทางดนตรีมี 7 ทักษะคือ

- 2.2.1 ทักษะการฟัง
- 2.2.2 ทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้อง
- 2.2.3 ทักษะการร้องเพลงไม่มีดนตรีประกอบร้อง
- 2.2.4 ทักษะการเล่นเครื่องดนตรี
- 2.2.5 ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย
- 2.2.6 ทักษะการคิดสร้างสรรค์
- 2.2.7 ทักษะการอ่านโน้ต

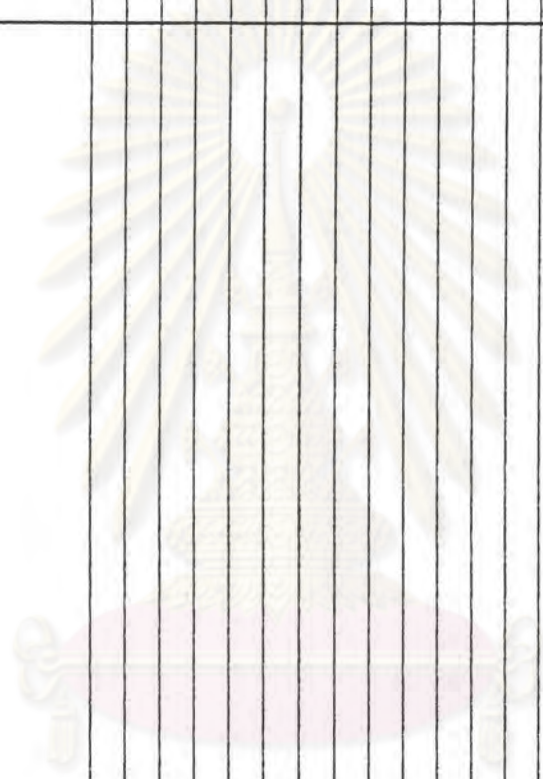
3. กำหนดลักษณะของแบบวัด ให้แบบประเมินทักษะทางดนตรีมีคะแนน 4 ระดับคือ
ทักษะที่แสดงออกดีมาก	4 คะแนน
ทักษะที่แสดงออกดี	3 คะแนน
ทักษะที่แสดงออกพอใช้	2 คะแนน
ทักษะที่แสดงออกต้องได้รับการแก้ไข	1 คะแนน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางดนตรี ด้านทักษะการฟัง ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ความสนใจ				การรับรู้				การตอบสนอง				การนำมาสร้างผลงาน				ผลงานที่สร้าง				คะแนนรวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
		20																				
																						

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางดนตรี ด้านทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้อง ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จังหวะ				ทำนอง				เนื้อร้อง				ลีลา				ความไพเราะ				คะแนนรวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
																						20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางดนตรี ด้านทักษะการร้องเพลงไม่มีดนตรีประกอบร้อง ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จังหวะ				ทำนอง				เนื้อร้อง				ลีลา				ความไพเราะ				คะแนนรวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
																						20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางดนตรี คำทักษะการเล่นเครื่องดนตรี ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จังหวะ				การผสมวง				คุณภาพ ของเสียง				ความรู้สึก				ความตั้งใจ และมั่นใจ				คะแนนรวม 20
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางคนตรี ด้านทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เข้าจังหวะ				ท่าทาง				ลีลา				ความสวยงาม				ความตั้งใจ				คะแนนรวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
																						20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางดนตรี ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จังหวะ				รูปแบบ				ลีลา				ความร่วมมือ				ความตั้งใจ				คะแนนรวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
																						20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดทักษะทางดนตรี ด้านทักษะการอ่านโน้ต ชั้น ป.2/___

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จังหวะ				ทานอง				ลีลา				คุณภาพของเสียง				ความมั่นใจ				คะแนนรวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. เกณฑ์การวัดทักษะการฟัง

1.1 ความสนใจ

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

มีความสนใจในกิจกรรมการฟังสม่ำเสมอ

3

มีความสนใจในกิจกรรมการฟังไม่สม่ำเสมอ บางครั้งเผลอคุยกับเพื่อนหรือใจลอย แต่ยังคงควบคุมตัวเองได้

2

มีความสนใจในกิจกรรมการฟังน้อย ชอบคุยกับเพื่อนต้องเตือนเป็นบางครั้ง

1

ไม่สนใจกิจกรรมการฟังเลย ต้องเตือนทุกชั่วโมง

1.2 การรับรู้

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

ตอบคำถามได้หมด เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

3

ตอบคำถามได้น้อยกว่า 3 คำถาม เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

2

ตอบคำถามได้น้อยกว่า 5 คำถาม เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

1

ตอบคำถามไม่ได้เลย เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

1.3 การตอบสนอง

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ แสดงความ
สนุกสนานหรือเศร้าโศกได้ทุกครั้ง แม้ผู้สอน
จะไม่ได้บอกว่าเป็นสิ่งที่ฟังให้ความรู้สึกอย่างไร

3

เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ จะ
แสดงความสนุกสนานหรือเศร้าโศกได้ก็
ต่อเมื่อผู้สอนบอกว่าเป็นสิ่งที่ฟังนั้นจะให้
ความรู้สึกอย่างไร

2

เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ สามารถ
ตอบได้ว่าสิ่งที่ฟังให้ความรู้สึกอย่างไร แต่
ไม่แสดงความสนุกสนานหรือเศร้าโศกเลย

1

เมื่อผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ ตอบคำ
ถามไม่ได้ และไม่แสดงความรู้สึกใด ๆ เลย

1.4 การนำมาสร้างผลงาน

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

เข้าใจและสามารถนำเอาองค์ประกอบของ
ดนตรีที่เรียนผ่านมาแล้ว มาใช้ในการสร้าง
สรรค์ผลงานหลังจากผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

3

ยังต้องการคำอธิบายบ้างในการนำเอา
องค์ประกอบของดนตรีที่เรียนผ่านมาแล้ว
มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน หลังจาก
ผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

2

ต้องฟังคำอธิบายทุกครั้งถึงการนำเสนอ
องค์ประกอบของดนตรีที่เรียนผ่านมาแล้ว
มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน หลังจาก
ผ่านกิจกรรมการฟังนั้น ๆ

1

นอกจากต้องฟังคำอธิบายการนำเสนอ
องค์ประกอบของดนตรีที่เรียนผ่านมาแล้ว
มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ยังต้อง
เตือนให้คิดกิจกรรมนั้น ๆ ตลอดเวลา

1.5 ผลงานที่สร้าง

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

มีความตั้งใจแสดงผลงานมาก มีความมั่นใจ
และกล้าแสดงออกได้อย่างสวยงาม

3

มีความตั้งใจแสดงผลงาน มีความมั่นใจและ
กล้าแสดงออก แต่การแสดงยังไม่สวยงามนัก

2

มีความตั้งใจแสดงผลงานน้อย ไม่ค่อยมั่นใจ
และไม่ค่อยกล้าแสดงออกนัก ต้องการกำลังใจ
อยู่บ้าง การแสดงยังขัดเขิน

1

ไม่ตั้งใจแสดงผลงาน ไม่มั่นใจและไม่กล้า
แสดงออกถึงแม้จะให้กำลังใจแล้ว แต่ก็ยังเส
งและแสดงผลงานออกมาไม่เป็นที่น่าพอใจ

2. เกณฑ์การวัดทักษะการร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้องและไม่มีดนตรีประกอบร้อง

2.1 จังหวะ

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4	ร้องเพลงได้ลงจังหวะตลอดทั้งเพลง
3	ร้องเพลงไม่ลงจังหวะ 1-2 ที่
2	ร้องเพลงไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่
1	ร้องเพลงไม่ลงจังหวะตลอดทั้งเพลง

2.2 ท่วงนอง

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4	ร้องเพลงเสียงไม่เพี้ยนตลอดทั้งเพลง
3	ร้องเพลงเสียงเพี้ยน 1- 2 ที่
2	ร้องเพลงเสียงเพี้ยนมากกว่า 3 ที่
1	ร้องเพลงเหมือนท่องและเพี้ยนตลอดทั้งเพลง

2.3 เนื้อร้อง

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4	ร้องเพลงได้ถูกต้องตามเนื้อร้องตลอดทั้งเพลง
3	ร้องเพลงโดยที่เนื้อร้องผิดพลาดบ้างเล็กน้อย 1-2 คำ
2	ร้องเพลงโดยที่เนื้อร้องผิดมากกว่า 3 คำ
1	ร้องเพลงโดยที่เนื้อร้องผิดตลอดทั้งเพลง

2.4 ลีลา

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ ใสอารมณ์ให้
ความรู้สึกดีมาก

3

น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ แต่เสียง
ขาดความนุ่มนวล

2

มีความพยายามร้อง แต่ยังขวยเขินน้ำ
เสียงจึงไม่ค่อยมั่นใจ

1

ไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก ต้องร้องให้ครู
ฟังคนเดียว

2.5 ความไพเราะ

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

เปล่งเสียงร้องเต็มเสียง ไม่ตะโกนหรือ
เสียงเบาเกินไป คุณภาพเสียงดี

3

เปล่งเสียงร้องเต็มเสียง ไม่ตะโกนหรือ
เสียงเบาเกินไป มีความพยายามที่จะร้อง
ให้เสียงมีคุณภาพ

2

ชอบตะโกนหรือร้องเสียงเบาเกินไป
ต้องคอยเตือน

1

ร้องเพลงเสียงแหบพร่า หรือเบาไม่ได้ยิน
ถึงแม้จะใช้เครื่องขยายเสียง

3. เกณฑ์การวัดทักษะการเล่นเครื่องดนตรี

3.1 จังหวะ

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

เล่นเครื่องดนตรีได้ลงจังหวะตลอดเพลง

เล่นเครื่องดนตรีไม่ลงจังหวะ 1-2 ที่

เล่นเครื่องดนตรีไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่

เล่นเครื่องดนตรีไม่ลงจังหวะตลอดทั้งเพลง

3.2 การผสมวง

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

เล่นผสมวงได้ลงจังหวะตลอดเพลง

เล่นผสมวงไม่ลงจังหวะ 1-2 ที่

เล่นผสมวงไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่

เล่นผสมวงไม่ลงจังหวะตลอดเพลง

3.3 คุณภาพของเสียง

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

เสียงที่เล่นไม่ดังหรือเบาเกินไป บรรจง

เล่นได้เสียงที่มีคุณภาพดี

เสียงที่เล่นไม่ดังหรือเบาเกินไป แต่เล่น
คุณภาพเสียงไม่ดี

เสียงที่เล่นดังหรือเบาจนเกินไป เล่นคุณภาพเสียงไม่ดี

เสียงที่เล่นดังหรือเบาจนเกินไป คุณภาพเสียงไม่ดี และต้องให้แรงจูงใจในการเล่น

3.4 ความรู้สึก

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

เล่นเครื่องดนตรีโดยให้ความรู้สึกเหมาะสม
กับเครื่องดนตรีนั้น ๆ เช่น กีตาร์-นูนวอล
เบา ๆ, กลอง-กระทบ และเสียงไพเราะ

3

เล่นเครื่องดนตรีโดยให้ความรู้สึกเหมาะสม
กับเครื่องดนตรีนั้น แต่เสียงดังหรือเบาไป
สักนิด

2

เล่นเครื่องดนตรีโดยให้ความรู้สึกไม่เหมาะสม
กับเครื่องดนตรีนั้น ๆ

1

เล่นเครื่องดนตรีโดยให้ความรู้สึกไม่เหมาะสม
กับเครื่องดนตรีนั้น ๆ และเสียงดังหรือเบา
เกินไป

3.5 ความตั้งใจและมั่นใจ

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

มีความตั้งใจและมั่นใจในการแสดงออก

3

มีความตั้งใจในการแสดงออก แต่ไม่ค่อยมี
ใจนัก

2

ไม่ค่อยตั้งใจในการแสดงออก และไม่ค่อย
มีใจนัก

1

ไม่ตั้งใจในการแสดงออกและไม่มั่นใจเลย
ต้องเสริมกำลังใจมาก

4. เกณฑ์การวัดทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย

4.1 เข้าจังหวะ

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

เคลื่อนไหวได้ลงจังหวะตลอดเพลง

เคลื่อนไหวไม่ลงจังหวะ 1-2 ที่

เคลื่อนไหวไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่

เคลื่อนไหวไม่ลงจังหวะตลอดเพลง

4.2 ท่าทาง

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

ปฏิบัติท่าทางได้ถูกต้องตลอดเพลง

ปฏิบัติท่าทางผิด 1-2 ที่

ปฏิบัติท่าทางผิดมากกว่า 3 ที่

ปฏิบัติท่าทางไม่ได้เลย

4.3 ลีลา

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

เคลื่อนไหวด้วยลีลาที่งดงาม และ
คล่องตลอดทั้งเพลงเคลื่อนไหวด้วยลีลาที่งดงาม แต่จัดเขินอยู่
บ้าง บางตอนไม่คล่องไม่มีลีลาในการเคลื่อนไหว และท่าท่าทาง
ไม่คล่อง

ต้องได้รับการชี้แนะจึงจะแสดงการเคลื่อนไหวได้

4.4 ความสวยงาม

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

มีลีลาสวยงาม ทำเหมาะกับเพลงที่แสดง
เช่น นุ่มนวล หรือ เร่งเร้า

3

มีลีลาสวยงาม แต่ทำไม่ค่อยเหมาะกับ
เพลงที่แสดง

2

ลีลาไม่ค่อยสวยงาม และทำไม่ค่อยเหมาะ
กับเพลงที่แสดง

1

ลีลาไม่สวยงามเลย และทำไม่เหมาะกับ
เพลงที่แสดง

4.5 ความตั้งใจ

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

มีความตั้งใจมาก ไม่มีที่ผิดพลาด

3

มีความตั้งใจมาก แต่มีที่ผิดพลาดอยู่ 1-2 ที่

2

ไม่ค่อยตั้งใจนัก และทำผิดพลาดมากกว่า
3 ที่

1

ไม่ตั้งใจเลย และทำผิดพลาดตลอดเพลง

5. เกณฑ์การวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์

5.1 รูปแบบ

ระดับคะแนน

4

ทักษะที่แสดงออก

เข้าใจในองค์ประกอบของคนตรี และเป็น
ผู้นำในการคิดนำมาใช้

3	ไม่ค่อยนำเอาองค์ประกอบของคนตรีมาใช้
2	ในผลงานนั้น ๆ ต้องการคำแนะนำอยู่บ้าง ต้องจูงใจหรือต้องได้รับคำแนะนำจึงเข้าใจ ที่จะนำองค์ประกอบของคนตรีมาใช้
1	ต้องจูงใจตลอดเวลาจึงจะนำเอาองค์ประกอบ ของคนตรีมาใช้ และไม่เหมาะสม

5.2 ความร่วมมือ

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4	เป็นผู้ในการคิด มีความกระตือรือร้น เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ
3	มีความกระตือรือร้น เป็นที่ยอมรับของ เพื่อน ๆ ถึงแม้จะคิดไม่ค่อยออก
2	ไม่ค่อยกระตือรือร้น ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับ ของเพื่อน ๆ ไม่ค่อยช่วยคิด
1	ไม่กระตือรือร้น ไม่เป็นที่ยอมรับของ เพื่อน ๆ ชอบเล่นซน

5.3 ความตั้งใจ

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4	ตั้งใจสม่ำเสมอ ตลอดเวลาที่ทำให้คิดผลงาน
3	ตั้งใจพอสมควร บางครั้งเผลอคุยแต่ก็ยัง ควบคุมตัวเองได้
2	ไม่ค่อยตั้งใจนัก ต้องเตือนอยู่บ้าง
1	ไม่ตั้งใจในการคิดสร้างสรรค์ ต้องเตือน ตลอดเวลา

5.4 สีลา

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

ผลงานดี มีความสวยงาม พร้อมเพรียง

ผลงานใช้ได้ มีความสวยงาม บางตอนไม่ค่อยพร้อมเพรียง

ผลงานยังไม่ค่อยดีนัก ไม่ค่อยสวยงาม และไม่พร้อมเพรียง

ผลงานยังต้องปรับปรุงทุก ๆ ด้าน

5.5 จังหวะ

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

ปฏิบัติได้ลงจังหวะตลอดทั้งเพลง

ปฏิบัติไม่ลงจังหวะ 1-2 ที่

ปฏิบัติไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่

ปฏิบัติไม่ลงจังหวะตลอดทั้งเพลง

6. เกณฑ์การวัดทักษะการอ่านรันท

6.1 จังหวะ

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

อ่านหรือแสดงภาษาดนตรีได้ลงจังหวะตลอดเพลง

อ่านหรือแสดงภาษาดนตรีไม่ลงจังหวะ 1-2 ที่

อ่านหรือแสดงภาษาดนตรีไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่

อ่านหรือแสดงภาษาดนตรีไม่ลงจังหวะเลย

6.2 ทานอง

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

อ่านได้ถูกทานอง เสียงไม่เพี้ยนตลอดเพลง

3

อ่านไม่ค่อยถูกทานอง มีที่เพี้ยน 1-2 ที่

2

อ่านไม่ค่อยถูกทานองและเสียงเพี้ยน

มากกว่า 3 ที่

1

อ่านไม่ถูกทานองเลยและเพี้ยนตลอดเพลง

6.3 สีลา

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ ใสอารมณ์ให้
ความรู้สึกดีมาก

3

น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ แต่เสียง

ขาดความนุ่มนวล

2

มีความพยายามร้องโน้ต แต่ยังไม่ช่วยเงิน น้ำ
เสียงจึงไม่ค่อยมั่นใจ

1

ไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออกต้องร้องโน้ตให้
ครูฟังคนเดียว

6.4 คุณภาพของเสียง

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

เปล่งเสียงอ่านโน้ตตั้งเต็มเสียง ไม่ตะ
รอกหรือเบาเกินไป เสียงออกมามีความ
หนักแน่น

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
3	เปล่งเสียงอ่านนั่นตังเต็มเสียง ไม่ตะ รอกหรือเบาเกินไป เสียงออกมาไม่ค่อย หนักแน่น
2	ชอบตะรอกหรือเสียงเบาเกินไป ไม่หนัก แน่นนัก
1	เสียงแหบพร่า บางครั้งเบาจนไม่ได้ยิน ถึง แม้จะใช้เครื่องขยายเสียง

6.5 ความมั่นใจ

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
4	น้ำเสียงมีความมั่นใจมาก ชัดถ้อยชัดคำ
3	น้ำเสียงมีความมั่นใจ แต่ไม่ชัดถ้อยชัดคำ
2	น้ำเสียงไม่ค่อยมั่นใจ และเสียงเพี้ยน
1	ไม่มั่นใจในการออกเสียงเลย ต้องร้อง ตามครู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบความพึงพอใจของนักเรียนทางการเรียนดนตรีสากลชั้น
พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของ Kodály กับ
Bergethon and Boardman

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....
อายุ.....วันที่.....

คำสั่ง ข้อคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ ข้อใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ให้นักเรียนทำ
เครื่องหมายลงให้ตรงกับช่องนั้น

รายการ	ชอบมาก	ชอบปานกลาง	ชอบน้อย
<u>ความชอบและความสนใจในการเรียนดนตรี</u> 1. ฉันมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนดนตรีจากการสอนของอาจารย์พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล ..... 2. ฉันชอบวิธีการสอนของอาจารย์ ..... 3. ฉันต้องการเรียนเช่นนี้อีก..... 4. ฉันต้องการเรียนวิชาดนตรี สัปดาห์ละ 2 ครั้งแบบนี้ตลอดไป.....			

รายการ	ชอบมาก	ชอบปานกลาง	ชอบน้อย
<u>เนื้อหา</u>			
1. ฉันชอบฟังเพลงที่อาจารย์เปิดให้ฟัง ขณะเรียน.....			
2. เมื่ออยู่บ้านฉันชอบฟังเพลงเสมอ ๑.....			
3. ฉันชอบร้องเพลงทุกครั้งในการเรียน ดนตรี.....			
4. ฉันชอบวิธีการสอนร้องเพลงของอาจารย์.....			
5. ฉันชอบร้องเพลงหรืออ่านโน้ตที่มีการ ประสานเสียง.....			
6. ฉันชอบเล่นเครื่องประกอบจังหวะ.....			
7. ฉันชอบเล่นอังกะลุง.....			
8. ฉันชอบดูโน้ตไปด้วยขณะที่เล่นเครื่องดนตรี.....			
9. ฉันชอบคิดท่าทางประกอบเพลง.....			
10. ฉันชอบท่าทางประกอบเพลงตามที่ อาจารย์สอน.....			
11. ฉันต้องการให้มีการฝึกการเคลื่อนไหว ทุกครั้งี่เรียนดนตรี.....			
12. ฉันชอบคิดกิจกรรมต่าง ๆ คนเดียว.....			
13. ฉันชอบแสดงผลงานที่ฉันคิด.....			
14. ฉันชอบวิธีการสอนอ่านโน้ตของอาจารย์.....			
15. ฉันชอบอ่านโน้ตเพลงทุกเพลง.....			

จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่มีระดับความพึงพอใจมาก, ปานกลาง และน้อย ตามลำดับ

รายการ	กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2		
	ชอบ มาก	ชอบ ปาน กลาง	ชอบ น้อย	ชอบ มาก	ชอบ ปาน กลาง	ชอบ น้อย
<u>ความชอบและความสนใจในการเรียนดนตรี</u>						
1. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและสนใจในการเรียนดนตรีจากการสอนของอาจารย์พงษ์ลดา						
1. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและสนใจ						
2. ข้าพเจ้าชอบวิธีการสอนของอาจารย์						
3. ข้าพเจ้าต้องการเรียนเช่นนี้อีก						
4. ข้าพเจ้าต้องการเรียนวิชาดนตรีสัปดาห์ละ						
2 ครั้งแบบนี้ตลอดไป	36	20	4	42	17	1
1. ข้าพเจ้าชอบวิธีการสอนของอาจารย์	37	16	7	36	23	1
3. ข้าพเจ้าต้องการเรียนเช่นนี้อีก	35	16	9	35	18	7
4. ข้าพเจ้าต้องการเรียนวิชาดนตรีสัปดาห์ละ						
2 ครั้งแบบนี้ตลอดไป	35	15	10	38	16	6
<u>เนื้อหา</u>						
1. ฉันชอบเพลงที่อาจารย์เปิดให้ฟังขณะเรียน	45	8	7	48	12	0
2. เมื่ออยู่ที่บ้านฉันชอบฟังเพลงเสมอๆ	26	24	11	35	17	8
3. ฉันชอบร้องเพลงทุกครั้งในการเรียนดนตรี	37	16	7	32	20	8
4. ฉันชอบวิธีการสอนร้องเพลงของอาจารย์	40	16	4	41	15	4
5. ฉันชอบร้องเพลงหรืออ่านโน้ตที่มีการ						
ประสานเสียง	42	12	6	33	19	8
6. ฉันชอบเล่นเครื่องประกอบจังหวะ	42	10	8	42	15	3
7. ฉันชอบเล่นอังกะลุง	49	6	5	42	11	2

รายการ	กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2		
	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
	มาก	ปาน	น้อย	มาก	ปาน	น้อย
	กลาง			กลาง		
8. ฉันชอบดูหนังไปด้วยขณะที่เล่นเครื่องดนตรี.....	18	27	15	26	25	9
9. ฉันชอบคิดทำทางประกอบเพลง.....	25	20	15	23	24	13
10. ฉันชอบทำทำทางประกอบเพลงตามที่ อาจารย์สอน.....	29	21	10	25	23	12
11. ฉันต้องการให้มีการฝึกการเคลื่อนไหว ทุกครั้งี่เรียนดนตรี.....	30	20	10	31	20	9
12. ฉันชอบคิดกิจกรรมต่าง ๆ คนเดียว.....	10	13	37	13	16	31
13. ฉันชอบแสดงผลงานที่ฉันคิด.....	31	21	8	23	28	9
14. ฉันชอบวิธีการสอนอ่านโน้ตของอาจารย์.....	31	14	15	29	20	11
15. ฉันชอบอ่านโน้ตเพลงทุกเพลง.....	20	25	15	19	26	15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ.

การวิเคราะห์เพลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคัดเลือกเพลงและการนำเสนอ

การคัดเลือกเพลง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทเพลงร้องจากวิทยุโรงเรียนจากเพลงพื้นเมือง จากเพลงราว
วงพื้นบ้าน ตลอดจนเพลงที่แต่งใหม่ที่มีความเหมาะสม โดยใช้แบบวิเคราะห์และเกณฑ์
การพิจารณาบทเพลงร้องของ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ได้เพลงที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียน
การสอน จำนวน 17 เพลง

การนำเสนอ

เพลงที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในภาคผนวกนี้มีจำนวน 17 เพลง โดย
เสนอเรียงลำดับตามแผนการสอนและเสนอเป็นตารางสรุปผลการวิเคราะห์ในระดับถัดไป

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์เพลงเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามแบบวิเคราะห์เพลงร้องของ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ซึ่งมีความหมายตามที่ สุกกร มรกต (2535) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การจัดเรียงของเสียง หมายถึง การเรียงระดับเสียงตั้งแต่ต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด ที่มีในเพลงนั้น
2. บันไดเสียง หมายถึง ระยะของเสียงลำดับจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงหรือจากเสียงสูงไปหาเสียงต่ำ
3. ช่วงกว้างของเสียง หมายถึง ช่วงระหว่างเสียงต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด
4. ลักษณะท่วงนอง หมายถึง ลักษณะการเคลื่อนที่ของระดับเสียงที่เป็นแนวท่วงนอง
5. รูปแบบของจังหวะ หมายถึง กลุ่มจังหวะที่มีลักษณะต่าง ๆ กัน
6. อัตราจังหวะ หมายถึง เครื่องหมายที่กำหนดจำนวนจังหวะในหนึ่งห้องเพลง
7. ลักษณะของเนื้อร้อง หมายถึง ผลที่มีเนื้อร้องเต็มหรือมีการเอื้อน
8. ประเภทของเพลง หมายถึง เป็นเพลงไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงสำหรับเด็กหรืออื่น ๆ
9. เนื้อหาของเพลง หมายถึง เนื้อหาสาระของเพลงที่นำมาใช้ในการวิจัย
10. กิจกรรมการเคลื่อนไหว หมายถึง มีการเคลื่อนไหว หรือการเต้นรำ หรือการรำไทย
11. เนื้อเพลงท่อนอื่น หมายถึง เนื้อเพลงที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยท่อนอื่น ๆ

นวัตกรรมและการวิเคราะห์เพลงร้องที่ใช้ในการวิจัยทั้งแผนการสอนตามแนวคิดของ Kodály กับแผนการสอนตามแนวคิดของ Bergethon and Boardman เรียงลำดับไว้ดังนี้

แผนการสอนที่

ชื่อเพลง

1	เบ็คอาบน้ำ
2	ส่องเจ้าพระยา
3	หลับด้วยสุข
4	โศก เร มี พา
5	ฟังเสียงเพลง
6	ย่าเหล
7	กอไผ่
8	ขอมาลี
9	วันรื่นเริง
10	ชวนรำ
11	แ่ววเสียงแคน
12	เสียงขลุ่ย เสียงซอ เสียงกลอง
13	นกน้อย
14	เครื่องประกอบจังหวะ
15	พม่าเขว
16	ชวา
17	ชวา
18	แสงดาว

เพลงเปิดอาน้ำ

ก้ำ ก้ำ ก้ำ ก้ำ เบ็ด อาน้ำ ใน คลอง

ดา ก็ จ้อง แล มอง เพราะใน คลอง มี หอย ปลา ฟู

ก้ำ ก้ำ ก้ำ ก้ำ เบ็ด อาน้ำ ใน คู

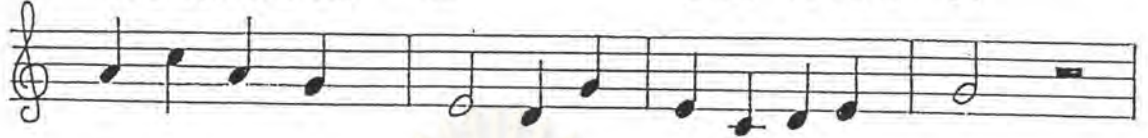
ดา ก็ จ้อง แล ดู เพราะ ใน คู มี หอย ฟู ปลา

ชื่อเพลง เปิดอาน้ำผู้ประพันธ์เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไรกรเลิศการจัดเรียงของเสียง ลู(ค) ร ม ช ล ด' บันไดเสียง โด เพนตาโทนิคช่วงกว้างของเสียง ล - ด' (คู่ 10) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ค-ม (คู่ 3)ลักษณะทำนอง ค่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ ||อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็มประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็กเนื้อหาของเพลง เปิดอาน้ำในคลองและคู ดาคอยจ้องดูหอยปลากิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหวการเต้นรำการรำไทยเนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงล่องเจ้าพระยา

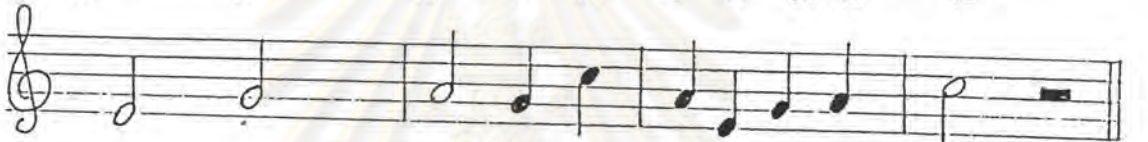
ล่อง เรือ น้อย ลอย ไป ใน ลำ เจ้า พระ ยา

วัน นี้ เรา เริง รำ มา ร้อง เพลง เท่ เรือ เหลิน ใจ

เฮ้ เฮ้ เฮ้ เฮ้ เท่ เฮ้ เฮ้ เท่ เฮ้ เฮ้

เท่ เฮ้ เฮ้ สบาย ใจ ไม่มี ใคร เหมือน

ชื่อเพลง ล่องเจ้าพระยา

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไรกรเลิศ

การจัดเรียงของเสียง ถ, ด ร ม ข ล (ด) บันไดเสียง เรต เพนตาโทนิก

ช่วงกว้างของเสียง ล - ด (คู่ 10) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ด-ซ (คู่ 6)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ ดดดด | 0 | ด-ซ | ดดด | ดด ||

อัตราจังหวะ 4/4 ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง ล่องเรื่อน้อยไปบนลำน้ำเจ้าพระยาอย่างสบายใจ

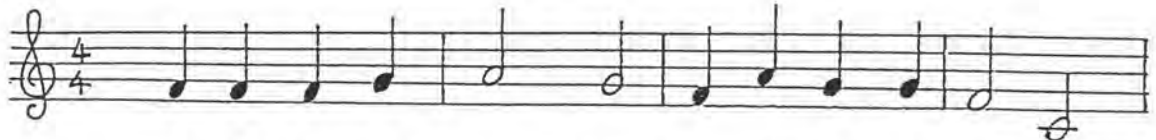
กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น มี ไม่มี

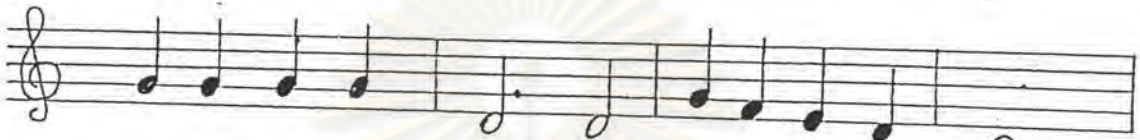
เพลงหลับด้วยสุข

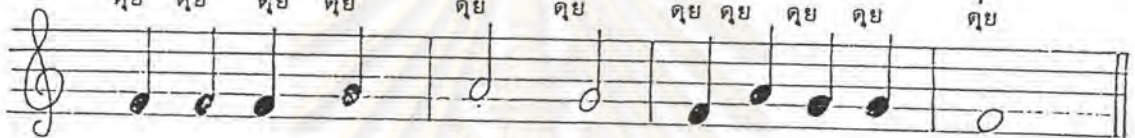
เป่า ดุ่ย ขลุ่ย เพลง นี้ ดี จบ แล้ว ควร นอน หลับ สุข

หลับ เกิด หลับ ใจ หัก รอ ตื่น แล้ว มา เรียน ใหม่

ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย ดูย

หลับ เกิด หลับ ใจ หัก รอ ตื่น แล้ว มา เรียน ใหม่

ชื่อเพลง หลับด้วยสุข

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง พิชัย บัญชานุสรณ์ ทำนองเพลง Au Clair De La Lune

การจัดเรียงของเสียง ซ ล ท (ด) ร ม บันไดเสียง โด เฮกซะโทนิค

ช่วงกว้างของเสียง ซ - ม (คู่ 6) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ด - ม (คู่ 3)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ | 0 ||

อัตราจังหวะ 4/4 ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง ฟังเสียงขลุ่ยแล้วหลับ ตื่นแล้วค่อยมาเรียนใหม่

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลง โด เร มี ฟา

โด เร มี ฟัง เสียง คน ดรี

เร มี ฟา เสียง คาม กัน มา

ขึ้น และ ลง จง ฟัง ให้ ดี ฟัง

เสียง คน ดรี ฟา มี เร โด

ชื่อเพลง โด เร มี ฟา

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง-ทำนอง สุกรี ไรกรเลิศ

การจัดเรียงของเสียง โด เร มี ฟา ซ ล บันไดเสียง โด เฮกสะคอร์ด

ช่วงกว้างของเสียง ด - ล (คู่ 6) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ด-ซ (คู่ 5)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ ♩ | ♩ ||

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง โด เร มี ฟา ซอล เป็นเสียงดนตรี

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

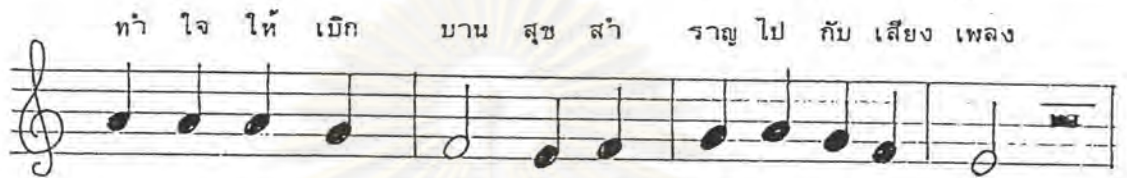
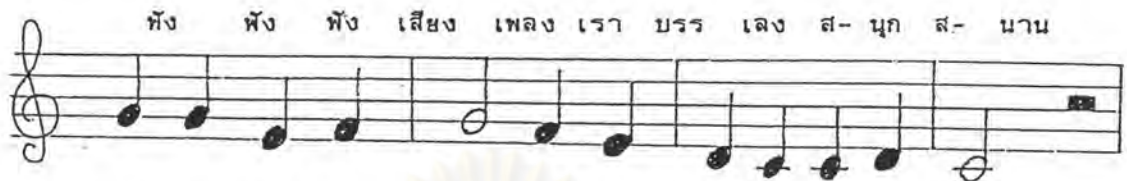
การเดินร่า

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ✓ ไม่มี มี

เพลงฟังเสียงเพลง

ร้อง ด้วย ความ เปรม ปริด์ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด

ชื่อเพลง ฟังเสียงเพลง

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง วิสวัตดี เงินวิจิตร ผู้ประพันธ์ทำนอง มานพ รักษา

การจัดเรียงของเสียง ด ร ม พ ช ล ท (ดู) ร์ บันไดเสียง โด เมเจอร์

ช่วงกว้างของเสียง ด - ร์ (คู่ 9) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ม - ล (คู่ 4)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ||

อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง ฟังเสียงเพลงแล้วทำใจให้เบิกบาน

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงย่าเหล

ย่า เหล ชื่อ สัตย์ ทมา แสน ฉ-
 ลาด จง รัก รัก ดี เจ้า แผ่น ดิน
 ถ้า แม้น ใคร หลู่ หรือ ใคร ดู
 หมั่น ย่า เหล ได้ ยิน เข้า ไป เहां

ชื่อเพลง ย่าเหลผู้ประพันธ์เนื้อร้อง-ทำนอง ของเก่าการจัดเรียงของเสียง ล ๑ ร ม พ ซ ล บันไดเสียง โด เฮกสะโทนิคช่วงกว้างของเสียง ล - ล (คู่ 8) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ด - ซ (คู่ 5)ลักษณะทำนอง ค่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ d | d d d | d . ||อัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็มประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็กเนื้อหาของเพลง ย่าเหลเป็นสนับของพระเจ้าแผ่นดินมีความซื่อสัตย์ ฉลาดและจงรักภักดีกิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหวการเต้นรำการรำไทยเนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงกอไม้

กอ เอ๊ย กอ ไม้ ไคน ลม ไหว ร้อง เพลง น้า หัง ฉับ

รัก รัก กอ ไม้ จัง ช่วย กัน บัง แสง แดด ร่ม ลม เย็น

ชื่อเพลง กอไม้

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ร้อยแก้ว รักไทย ผู้ประพันธ์ทำนอง แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

การจัดเรียงของเสียง ค ร ม ช ล (ค) ร์ บันไดเสียง เรต เพนตาทอนิก

ช่วงกว้างของเสียง ค - ร์ (คู่ 9) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ม - ค (คู่ 6)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ

อัตราจังหวะ 4/4 ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง กอไม้บังแสงแดดได้ไหวเอนเกิดเสียงไพเราะ

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเดินรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงช่อมาลี

ช่อ มา ลี คน ดี ของ พี่ ก็ มา สวย จริง
 หนา เว ลา คำ คิน สวย จริง หนา เว ลา คำ คิน
 ใจ จันทร ไป โทน ท่า ไม่ จึง ไม่ ส่ง แสง เดือน มา
 แสง แสง ส-ว่าง เมฆ น้อย ลอย มา บัง เมฆ
 น้อย ลอย มา บัง แสง ส-ว่าง ก็ จาง หาย ไป

ชื่อเพลง ช่อมาลี

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง-ทำนอง ของเก่า

การจัดเรียงของเสียง (๓) ท. คร ม ช ล ท บันไดเสียง ลา เฮกซะโทนิค

ช่วงกว้างของเสียง ๓ - ๓ (คู่ 9) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ๓ - ๓ (คู่ 3)

ลักษณะทำนอง ค่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ ๓.๓ | ๓.๓ | ๓.๓ |

๓.๓ | ๓ | ๓.๓ | ๓.๓ | ๓.๓ ||

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง ยามค่ำคืนคนงามของพี่ช่างสวยจริง

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงวันรื่นเริง

ฮา เฮ ฮา พวก เรา มา วัน นี้ รื่น เริง ฮา เฮ ฮา พวก เรา
 เดิน เดิน เดิน พวก เรา เดิน เพื่อนหญิงเพื่อนชาย เดิน เดิน เดิน พวก เรา
 มง มง มง จับ เป็น วง อย่าช้าเนิ่น นาน มง มง มง จับ เป็น
 ฮา เฮ ฮา พวก เรา มา จับ คู่ เดิน รำ ฮา เฮ ฮา พวกเรา

มา วัน นี้ รื่น เริง ช่าง เพลิดเพลิน ร้อง รำ กัน สนุก สุข ใจ
 เดินเพื่อนหญิงเพื่อนชาย ก้าว เดิน ไป ทุก คนให้พร้อม เปรียงกัน
 วง อย่าช้าเนิ่น นาน ก้าว เดิน พลัน แล้ว วนทางซ้ายมือเรา
 มา จับ คู่ เดิน รำ ค้าง ก็ ทำ แล้ว เรากระโดดพร้อมกัน

ชื่อเพลง วันรื่นเริง

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง-ทำนอง ของเก่า

การจัดเรียงของเสียง ร ม ซ(ล) ด รั ม บันไดเสียง ลา เพนตาโทนิค

ช่วงกว้างของเสียง ร - ม (คู่ 9) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ม - ด (คู่ 6)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ ๓ ๓ | ๓ ๓ | ๓ ๓ | ๓ ๓ ||

อัตราจังหวะ ๓ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง วันนี้มีรื่นเริงกันด้วยการจับคู่เต้นรำ

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงชวนรำ

ชื่อเพลง ชวนรำ

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ปัญญา รุ่งเรือง ทานองเพลง ลาวเสียงเทียน (ชั้นเดียว)

การจัดเรียงของเสียง ล, (ด) ร ม ช ล ด' บันไดเสียง รด เหนตารทนิค

ช่วงกว้างของเสียง ล - ด' (คู่ 10) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ด - ด' (คู่ 8)

ลักษณะทานอง ก่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ ♩. ♪ | ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ | ♪

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม มีอื่นเล็กน้อย

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง เสียงโทนเสียงกลองดังเจ้าใจ ชักชวนให้รำ

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงแว่วเสียงแคน

ชื่อเพลง แว่วเสียงแคนผู้ประพันธ์เนื้อร้อง วิชัย น้อยเสนีย์ ทำนองเพลง พื้นเมืองการจัดเรียงของเสียง ซ, (ลิ) ค ร ม ซ ล ค' บันไดเสียง ลา เพนตารทนิคช่วงกว้างของเสียง ซ₁ - ค' (คู่ 11) ช่วงกลุ่มตัววรรค ด - ล (คู่ 8)ลักษณะทำนอง ค่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ ♩ ♩ | ๑.๑ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ๑.๗ ||อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม มีเอื้อนเล็กน้อยประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็กเนื้อหาของเพลง เสียงแคนยามสนรยาหังดูไพบเราะกิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหวการเต้นรำ การรำไทยเนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงนกน้อย

นก เอย นก น้อย น้อย เจ้า ค่อย ค่อย เคลื่อนคล้อย มา พวก
เรา นี้ เฝ้า คอย หา มา เกิด มา ขอ ให้ ข้า ชม

ชื่อเพลง นกน้อย

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ฉันทน์ ขาววิไล และ เบญจา แสงมลิ ทำนองเพลง ด้อยตริง

ผู้ทำแนวประสานเสียง ฉรุฑ์ สุทธจิตต์

การจัดเรียงของเสียง ม, ซ, ล, (ด) ร ม ซ บันไดเสียง โด เพนตาทอนิก

ช่วงกว้างของเสียง ม - ซ (คู่ 10) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ด - ม (คู่ 3)

ลักษณะทำนอง ค่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม มีเอื้อนเล็กน้อย

ประเภทของเพลง ✓ ไทย   ไทยสากล   พื้นเมือง   เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง นกน้อยค่อย ๆ บินมา

กิจกรรมการเคลื่อนไหว   ไม่มี ✓ มี   การเคลื่อนไหว
       การเต้นรำ
       ✓ การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ✓ ไม่มี   มี

เพลงขวา

เพลินเสียงเพลงครั้น เกรง วิญ ญาณ์ ฟัง ชี ฟัง เสียง ดัง ลอย มา

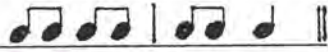
กรอ กรีก กรอ อ้อ เพลง ช- วา ลา ลา ลา ท้าย ทำนอง เพลง

ชื่อเพลง ขวา

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง คุณหญิงชื่น ศิลปบรรเลง ท่านองเพลง ขวา

การจัดเรียงของเสียง (ล.) ด ร ม ช บันไดเสียง ลา เพนตารันติก

ช่วงกว้างของเสียง ล₁ - ช (คู่ 7) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ล₁ - ม (คู่ 5)

ลักษณะทำนอง เรียงลำดับกัน รูปแบบของจังหวะ **||**

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง เพลินไปกับการฟังเสียงอังกะลุงเล่นเพลงขวา

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว

การเต้นรำ

การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

เพลงแสงดาว

ชื่อเพลง แสงดาว

ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ทำนองเพลง ต้อยตริ่ง

การจัดเรียงของเสียง ม, ซ, ล, (๑) ร ม ซ ล บันไดเสียง โด เพนตาทอนิก

ช่วงกว้างของเสียง ม - ล (คู่ 11) ช่วงกลุ่มตัวโน้ต ล - ม (คู่ 5)

ลักษณะทำนอง ค่อนข้างกระโดด รูปแบบของจังหวะ ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ |
♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ | ♩ ♩ ♩ ||

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ลักษณะของเนื้อร้อง เนื้อเต็ม มีเอื้อนเล็กน้อย

ประเภทของเพลง ไทย ไทยสากล พื้นเมือง เพลงเด็ก

เนื้อหาของเพลง ยามค่ำคืนมีแสงดาวระยับบนท้องฟ้า

กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไม่มี มี การเคลื่อนไหว
 การเต้นรำ
 การรำไทย

เนื้อเพลงท่อนอื่น ไม่มี มี

ลำดับ ที่	ชื่อเพลง	การจัดเรียงลำดับ	๕
--------------	----------	------------------	---

1	เปิดอานน้ำ	ล, (ค) ร ม ช ล ค'
2	ส่องเจ้าพระยา	ล, ค ร ม ช ล (ค)
3	หลับด้วยสุข	ช, ล, ท, (ค) ร ม
4	โรค เร มี พา	(ค) ร ม พ ช ล
5	ฟังเสียงเพลง	ค ร ม พ ช ล ท (ค) ร'
6	ย่าเหล	ล, (ค) ร ม พ ช ล
7	กอไผ่	ค ร ม ช ล (ค) ร'
8	ขอมาลี	(ค) ท, ค ร ม ช ล ท
9	วันเร็นเร็ง	ร ม ช (ล) ค' ร' ม'
10	ขวนเรา	ล, (ค) ร ม ช ล ค'
11	แว่วเสียงแคน	ช, (ล), ค ร ม ช ล ค'
12	เสียงขลุ่ย เสียงขอ เสียงกลอง	ช, (ค) ร ม พ ช ล ค'
13	นกน้อย	ม, ช, ล, (ค) ร ม ช
14	เครื่องประกอบจังหวะ	ท, (ค) ร ม พ ช ล ท
15	พม่าเขว	ช, ล, (ค) ร ม ช ล
16	ชวา	(ล) ค ร ม ช
17	แสงดาว	ม, ช, ล, (ค) ร ม ช ล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ
ภาพที่เกี่ยวกับการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นักเรียนกลุ่มที่เรียนตามแนวคิดของโคตตาย

นักเรียนกลุ่มที่เรียนตามแนวคิดของ เบอร์ เกตันและบอร์ดแมน

สภาพภายในห้องเรียนที่ใช้ทดลอง

เบาะโนที่ใช้ประกอบการสอน

นักเรียนทั้งสองกลุ่มต้องนั่งสมาธิ
ก่อนเรียนทุกครั้ง

นักเรียนทั้งสองกลุ่มต้องฝึกหายใจ
ก่อนเรียนทุกครั้ง

การร้องเพลงของนักเรียนที่เรียน
ตามแนวคิดของโคตาย

การร้องเพลงของนักเรียนที่เรียน
ตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์คแมน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

การร้องและทำสัญลักษณ์มีระดับเสียง
ลา ตามแนวคิดของโคตาย

การร้องและทำสัญลักษณ์มีระดับเสียง
ฟา ตามแนวคิดของโคตาย

การร้องและทำสัญลักษณ์มือระดับ เสียงที่
ตามแนวคิดของโคคาย

การฝึกอ่านโน้ตแบบ ทา-ทิตี
ตามแนวคิดของโคคาย

การอ่านโน้ตจากบรรทัดห้าเส้น
ตามแนวคิดของ เบอร์ เกคินและ
บอร์ดแมน

การ เล่นอังกะลุง

การ เล่น เครื่องประกอบจังหวะ

การ เล่น เครื่องประกอบจังหวะพร้อม
อังกะลุง

การเคลื่อนไหวร่างกาย
(นาฏศิลป์)

การเล่นอังกะลุงและ เครื่องประกอบ
จังหวะประกอบการรำ

การเล่นอังกะลุงประกอบร้อง

การเล่น เครื่องประกอบจังหวะ
ประกอบร้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

การสอบร้องเพลงมีดนตรีประกอบร้อง

การสอบร้องเพลงไม่มีดนตรีประกอบร้อง

ค่าของโน้ตในแต่ละห้องเพลง

แบบฝึกแบ่ง เส้นกันห้อง เพลง

การอ่านโน้ตแบบโคดาย

แบบฝึกการอ่าน โน้ตแบบโคดาย

แบบฝึกการอ่านโน้ตแบบโคดาย

สัญลักษณ์มือของโคดาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวพงษ์ลดา นาควิเชียร

เกิดวันที่ 3 มิถุนายน 2504 กรุงเทพมหานคร

การศึกษา ระดับมัธยม จบการศึกษาจากโรงเรียนศรีวิชัยชุมพร
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2521
ระดับปริญญาตรี จบการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาคณะครุศึกษา
ปีการศึกษา 2525

การทำงาน เคยรับราชการในตำแหน่งอาจารย์โรงเรียนหูลเจริญวิทยาาคม
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2526-2527
และรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ(ฝ่ายประถม)
ปีการศึกษา 2528-ปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย